

Міністерство освіти та науки України
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Циклова комісія дисциплін
видавничої справи та редагування

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**Навчальні видання для дітей дошкільного віку на книговидавничому
ринку України**

Виконала:

студентка групи В-41

відділення комп'ютерних та

видавничих технологій

Капітан Владислава Сергіївна

Науковий керівник:

кандидат наук із соціальних

комунікацій

Решетуха Тетяна Василівна

Оцінка _____

Тернопіль – 2020

Капітан В. С. Навчальні видання для дітей дошкільного віку на книговидавничому ринку України. — Рукопис.

Дипломна робота на здобуття кваліфікації молодшого спеціаліста зі спеціальності «Журналістика», Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола: Тернопіль. 2020.

У дипломній роботі досліджено навчальне видання як особливий вид видавничої продукції, типологію навчальної літератури та робочі зошити як вид допоміжного навчального видання. Здійснено редакційний аналіз робочих зошитах з підготовки руки до письма, математики та англійської мови для учнів дітей дошкільних навчальних закладів. Для детальнішого аналізу охарактеризовано художньо-технічне оформлення та поліграфічне втілення робочих зошитів. Визначено сильні та слабкі сторони кожного зошита.

Ключові слова: навчальне видання, робочі зошити, дошкільні навчальні заклади, типологія навчальних видань, видавництва, редакційний аналіз.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	8
1. 1. Навчальні видання для дошкільних навчальних закладів: окреслення понять, типологія.....	8
1. 2. Специфіка читацької аудиторії при підготовці навчальних видань для дошкільних навчальних закладів.....	14
1. 3. Огляд ринку навчальних видань для дошкільнят.....	17
РОЗДІЛ 2. РОБОТА РЕДАКТОРА НАД РОБОЧИМИ ЗОШИТАМИ ДЛЯ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	25
2. 1. Робота редактора над змістом робочих зошитів.....	25
2. 2. Художньо-технічне оформлення робочих зошитів для дошкільних навчальних закладів.....	31
2. 3. Поліграфічне втілення робочих зошитів для дітей дошкільних навчальних закладів.....	39
РОЗДІЛ 3. РЕДАКТОРСЬКИЙ АНАЛІЗ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ ДЛЯ ДОШКІЛЬНЯТ ВИДАВНИЦТВ «ШКОЛА», «ГЕНЕЗА», «РАНОК», «ПІДРУЧНИКИ І ПОСІБНИКИ», «VIVAT», «НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН», «ПІОНЕР», «ШКІЛЬНИЙ СВІТ».....	45
3. 1. Редакторський аналіз зошитів для підготовки руки до письма.....	45
3. 2. Редакторський аналіз зошитів з математики для дошкільників.....	61
3. 3. Редакторський аналіз зошитів з англійської мови для дітей дошкільного віку.....	76
ВИСНОВКИ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94
ДОДАТКИ.....	99

ВСТУП

Видання для дітей і юнацтва належить до тієї категорії видань, яким важко конкурувати в сучасному інформаційному просторі, хоча вони мають мету — збагачувати молоде покоління знаннями, культурними цінностями, сприяти вихованню особистості, розважати через пізнання нового. Незважаючи на бурхливий розвиток нових інформаційних технологій, дитячі книжки, практичні зошити журнали продовжують бути джерелом знань, порадиниками і друзями дітей.

Навчальна література з дошкільної освіти ґрунтується на принципах науковості, доступності, систематичності, логічної послідовності, наступності, адресної спрямованості й урахування особливостей певної категорії користувачів, відповідності віковим та індивідуальним можливостям і потребам розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

У спілкування дитини з книгою майже немає прагматизму, натомість — багато емоцій. Тому кожне дитяче видання повинно впливати на свого читача й змістом, й легкістю викладу, виразністю мовностилістичної форми, цікавим ілюстративним вирішенням, кольором, незвичною пластичною формою, матеріальною конструкцією.

Забезпечення ефективного функціонування цього складного комплексу текстових і нетекстових чинників залежить від спільних зусиль автора, художника, видавця.

Сучасному поколінню видавців дитячої літератури вкрай потрібне й нове мислення, здатність долати стереотипи, шукати оригінальні форми і вирішення. Адже сьогодні книжковій традиції доводиться постійно витримувати двобій з телебаченням, відео, комп'ютером — атрибутами аудіовізуальної культури.

Сьогодні навчальні видання для дошкільнят є широко розповсюдженими та користуються великим попитом на книговидавничому ринку, тому виникла потреба у дослідженні такого виду видань.

Актуальність дипломної роботи зумовлена відсутністю у науковому дискурсі досліджень специфіки роботи редактора над навчальними виданнями для дітей дошкільного віку.

Метою дослідження є дослідити робочі зошити для дітей дошкільного віку.

Для досягнення поставленої мети потрібно виконати такі **завдання**:

- схарактеризувати навчальні видання як особливий вид літератури;
- окреслити типологічні особливості видань для дошкільнят;
- дослідити ринок видань для дітей дошкільного віку;
- розглянути специфіку читацької аудиторії при підготовці навчальних видань для дошкільних навчальних закладів;
- проаналізувати процес роботи редактора над змістом робочих зошитів;
- проаналізувати художньо-технічне оформлення робочих зошитів для дошкільних навчальних закладів;
- описати поліграфічне втілення робочих зошитів для дошкільнят;
- схарактеризувати робочі зошити для підготовки руки до письма видавництв «Гене́за» «Школа», «Ранок», «Підручники і посібники», «Vivat», «Навчальна книга — Богдан»;
- схарактеризувати робочі зошити з математики видавництв «Гене́за» «Школа», «Ранок», «Підручники і посібники», «Vivat», «Навчальна книга — Богдан»;
- схарактеризувати робочі зошити з англійської мови видавництв «Школа», «Ранок», «Підручники і посібники», «Vivat», «Шкільний світ», «Піонер».

Об'єкт дослідження — навчальні видання для дошкільнят.

Предмет дослідження — особливості редакційної підготовки робочих зошитів для дошкільнят у видавництвах «Гене́за», Видавничий Дім «Школа», «Ранок», «Підручники і посібники», «Vivat», «Навчальна книга — Богдан», «Шкільний світ», «Піонер».

У дипломній роботі використано такі **методи дослідження**:

- метод індукції — на основі конкретного про видання зроблено висновок щодо особливостей роботи редактора над виданнями для дітей дошкільного віку;
- метод порівняльного аналізу застосовано під час порівняння практичних зошитів;
- описовий метод, який дав можливість описати видавництва для дошкільнят.

Наукова новизна полягає у тому, що вперше здійснено комплексний аналіз навчальних видань для дітей дошкільного віку.

Аналіз джерел. Основними теоретичними джерела вивчення навчальних видань є Закон України «Про дошкільну освіту», ДСТУ 3017: 2015. Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять. Загальна характеристика редагування навчальних видань, зокрема і для дошкільнят міститься у працях: Тимошика М. «Книга для автора, редактора, видавця», Тимошик М. «Видавнича справа та редагування наукові праці», Огар Е. «Роздуми книгознавця над «першими книжками» : початкова школа», «Особливості семіотики сучасної дитячої книжки(слово — зображення — форма)», «Типологічний аналіз сучасної дитячої книги для дітей», «Українська дитяча книжка: сучасний стан і перспективи», а також навчальний посібник «Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки». Ляшенко О. «Вимоги до підручника та критерії його оцінювання», Санкіна Л. «Загальні і специфічні ознаки класифікації видань».

Теоретичне значення дослідження полягає у визначені тематико-типологічних особливостей навчальних видань для дошкільнят.

Практичне значення полягає у можливості її використання в теоретичних та практичних курсах дисциплін з редагування навчальної літератури, при написанні наукових робіт, при створенні навчальних посібників, при написанні дипломних, для фахівців, що працюють у видавництвах над твореннями навчальних видань для дошкільнят.

Структура дослідження. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (61 позиція) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 133 сторінки друкованого тексту. Основний текст викладено на 86 сторінках.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1. Навчальні видання для дошкільних навчальних закладів: окреслення понять, типологія

«Підготовка навчальної літератури здійснюється в нашій країні на науковій основі, на базі перспективного планування всіх видів і форм навчання. Навчальні видання належать до особливо складних у редакторській і видавничій діяльності. Цю ознаку виділяють С. Антонова та М. Тимошик. Складність випуску такого виду видання, на думку дослідників, зумовлена їх структурною та змістовою специфікою. Робота над підготовкою таких видань значною мірою залежить від автора та майбутнього редактора, адже навчальні видання мають складну внутрішню конструкцію. Тексти навчальних видань виконують такі основні функції: пізнавальну, інформаційну та виховну. Вище перелічені функції дають не лише базові знання, але й формують основні якості дітей та виховують майбутніх громадян» [35, с. 55].

«Видання — твір (документ), який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений друкуванням, тисненням або іншим способом, містить інформацію, призначену для поширення, і відповідає вимогам державних стандартів, інших нормативно-правових актів щодо видавничого оформлення, поліграфічного і технічного виконання» [24, с. 6].

Існує декілька визначень терміна «навчальне видання»:

«Навчальне видання — видання, що містить систематизовані відомості наукового або прикладного характеру, подані у формі, зручній для вивчення й викладання, і розраховані для учнів різного віку» [24, с. 14].

«Навчальне видання — це видання, що містить систематизовані відомості наукового або прикладного характеру, викладені у зручній для вивчення та викладання формі» [45.].

«Відповідно до структури освіти, що включає дошкільну, загальну середню, позашкільну, професійно-технічну, вищу та післядипломну, аспірантуру, докторантуру та самоосвіту, кожному рівню освіти відповідає своя система вимог до характеру навчання, цілей, завдань та особливостей навчального процесу, форм і методів, які використовуються на різних його етапах» [17].

«Заклад дошкільної освіти — заклад освіти, основним видом діяльності якого є діяльність у сфері дошкільної освіти» [43].

«Метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок» [43].

«Оскільки діти дошкільного віку, на відміну від школярів, самостійно не читають і потребують допомоги дорослих у сприйманні та осмисленні завдань, адресованих їм у навчальних виданнях, для спільної роботи дорослих з дітьми укладаються такі види навчальної літератури: навчальний посібник, альбом, робочий зошит, хрестоматія, енциклопедія» [35, с. 14].

«Перед тим, як редагувати навчальні видання, слід насамперед розібратись у їхній типології. Типологія — це вид наукової систематизації, класифікації чогось за спільними ознаками з допомогою абстрактних теоретичних моделей (типів), у яких фіксуються найважливіші структурні або функціональні особливості досліджуваних об'єктів» [48, с.438].

Типологічний ряд видання потрібно виокремлювати за основними специфічними характеристиками як самого видання, так і читача. Це дасть змогу розробляти методику редакторської підготовки цих видань.

«У теорії редагування існують різні підходи до формування типологічного ряду навчальних видань. М. Тимошик, прагнучи зобразити типологію навчальних видань простішою і зрозумілою, вибудував її за місцем і поширеністю кожного з цих видів видань у редакційно-видавничій діяльності:

- підручник;

- навчальний посібник;
- наочний посібник;
- курс лекцій;
- практикум;
- збірник вправ (задач);
- хрестоматія;
- книга для читання».

«Існують й інші види навчальних видань, які менш поширені у видавничій практиці:

- навчальний план;
- навчальна програма;
- методичні вказівки;
- методичні рекомендації» [48, с.155-156];

«Специфіку навчальних видань легко помітити, якщо порівнювати їх зміст і структуру, скажімо, з науковими чи науково-популярними. Для перших характерні:

- послідовність і строга системність подачі матеріалу (від простого до складнішого);
- доступність викладу, зорієнтована на вікові особливості та освітній рівень читача;
- чітка й детальна структурованість усіх складових змістової частини;
- відповідність змісту та проблематики затвердженій програмі;
- відібраний і перевірений практикою фактичний матеріал;
- відсутність полеміки;
- наявність блоків для самостійних завдань, контрольних запитань і вправ;
- регламентоване державними стандартами художньо-технічне оформлення та високоякісне поліграфічне виконання» [39, с. 315].

Саме типологія навчальних видань, запропонована М. Тимошиком, на нашу думку, є вдалою, оскільки вона не враховує навчальний план і робочу програму. Вони насправді являються документами для внутрішнього користування в навчальних закладах викладачами і вчителями. Вони не проходять редакційно-видавничої підготовки і їх не друкують як окреме видання.

«За цільовим призначенням видання, що використовуються в навчальному процесі можна поділити на наступні види:

- навчальний план — навчально-програмне видання, що визначає форми і види навчання; порядок, послідовність і терміни теоретичних, практичних і лабораторних занять, семінарів, самостійних робіт, заліково-екзаменаційних сесій.

- навчальна програма — навчальне видання, що визначає зміст, обсяг, порядок вивчення й викладання певної навчальної дисципліни.

- робоча навчальна програма — нормативний документ вищого навчального закладу, що містить вклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми та засоби поточного та підсумкового контролю.

- підручник — навчальне видання, що містить у повному обсязі систематизований виклад навчальної дисципліни, відповідає навчальній програмі та має відповідний, офіційно наданий гриф. Це основний матеріал з конкретної дисципліни і є обов'язковим для засвоєння. Зміст підручника повинен повністю розкривати програму з конкретної дисципліни. Назва підручника також повинна відповідати назві дисципліни.

- навчальний посібник — навчальне видання яке доповнює або частково (повністю) замінює підручник і має відповідний офіційно наданий гриф.

- навчально-методичний посібник — навчальний посібник, основним змістом якого є методика викладання навчальної дисципліни (її розділу, частини) або методика щодо розвитку та виховання особистості.

– навчальний наочний посібник — навчальне образотворче видання матеріалів на допомогу у вивченні, викладанні чи вихованні з систематизованим викладом дисципліни (її розділу, частини), що відповідає навчальній програмі та офіційно затверджене як таке.

– практичний посібник — виробничо-практичне видання, що містить опис технології практичної діяльності, призначене для оволодіння якою-небудь професією, знаннями, навичками та (або) підвищення фахової кваліфікації й майстерності.

– курс лекцій — навчальне видання повного викладу тем навчальної дисципліни, визначених програмою.

– конспект лекцій — навчальне видання стислого викладу курсу лекцій або окремих розділів навчальної дисципліни.

– текст лекцій — навчальне видання викладу матеріалу певних розділів навчальної дисципліни.

– робочий зошит — навчальний посібник, що містить особливий дидактичний матеріал і сприяє самостійній роботі учня під час освоєння навчального предмета.

– практикум — навчальне видання, що містить практичні завдання і вправи, які сприяють опануванню набутих знань, умінь і навичок, їх систематизації та узагальненню, перевірці якості їх засвоєння (різновидом практикумів є збірники задач і вправ).

– хрестоматія — навчальний посібник, що містить літературно-художні, історичні, музичні та інші твори чи уривки з них, які є предметом вивчення у навчальній дисципліні.

– методичні рекомендації — навчально- або виробничо-практичне видання роз'яснень з певної теми, розділу або питання навчальної дисципліни, роду практичної діяльності, з методикою виконання окремих завдань, певного виду робіт, а також заходів» [35, с. 64].

Така різноманітність навчальних видань зумовлена сферою їх застосування та читацькою адресою. Тому що відповідні видання

сприятимуть інформуванню читачів, формуватимуть особистість забезпечуючи тих, хто навчається новими знаннями, вміннями та навичками.

ДСТУ 3017:2015 виділяє такі види навчальних видань:

- «навчальна програма — навчальне видання, що визначає зміст, обсяг, а також порядок вивчення і викладання певної навчальної дисципліни;
- підручник — навчальне видання з систематизованим викладом дисципліни (її розділу, частини), що відповідає навчальній програмі та офіційно затверджене як таке;
- навчальний посібник — навчальне видання, що доповнює або частково (повністю) замінює підручник та офіційно затверджене як таке, може охоплювати матеріал не усієї дисципліни, а лише одного чи декількох розділів навчальної програми;
- навчально-методичний посібник — навчальне видання з методики викладання навчальної дисципліни (її розділу, частини);
- посібник — видання, призначене на допомогу в практичній діяльності чи в оволодінні навчальною дисципліною;
- навчальний наочний посібник;
- хрестоматія — навчальне видання літературно-художніх, історичних та інших творів чи уривків з них, які є об'єктом вивчення;
- практикум — навчальне видання практичних завдань і вправ, що сприяють засвоєнню набутих знань, умінь і навичок;
- робочий зошит — це дидактичний комплекс, призначений для самостійної роботи учнів у класі та дома безпосередньо на його сторінках» [24, с. 18].

Децю більшу класифікацію пропонує Г. Швецова-Водка, включаючи:

- «методичні рекомендації (вказівки) — навчальне або виробничо-практичне видання роз'яснень з певної теми, розділу або питання навчальної дисципліни, роду практичної діяльності з методикою виконання окремих завдань чи певного виду робіт;
- текст лекцій;

- навчальний довідник;
- програма курсу;
- конспект лекцій» [56, с. 42].

Отже, в подальшому під час написання дипломної роботи ми будемо використовувати типологію М. Тимошика.

1.2. Специфіка читацької аудиторії при підготовці навчальних видань для дошкільних навчальних закладів

«Дитинство — це час, коли закладаються духовні, інтелектуальні та естетичні основи у розвитку людини. Аналізуючи читацьку аудиторію дитячої літератури, насамперед хотілося б зауважити, що вона являє собою цілу систему окремих вікових груп читачів, у кожній з яких формуються особливі контакти з книгою» [35, с. 8].

«Е. Огар виділяє чотири категорії

- діти дошкільного віку (3–7 років);
- діти молодшого шкільного віку (8–11 років);
- діти середнього шкільного віку (11–14 років);
- діти старшого шкільного віку (14–18 років)» [35, с. 70].

«Така класифікація є занадто узагальненою: адже у своєму психофізичному розвитку та соціалізації дитина проходить значно більше етапів. Дорослішання її супроводжується доволі динамічним розвитком інтелекту, зміною світогляду, естетичних уподобань та інформаційних потреб, мотивів читацької поведінки. що точніше при підготовці видання враховано особливості кожного вікового етапу розвитку дитини, то ефективніше вона впливатиме на свого читача».

«Вважається, що дитина готова до контакту з книжкою уже у дворічному віці. Зрозуміло, що перші контакти з виданням здійснюються за посередництвом батьків, до того ж, у нетрадиційній формі — через гру з книжкою як з іграшкою. З 2–3 років дитина починає гортати книжки, озвучувати зображене на ілюстраціях або повторювати те, що запам'ятала

почуте, імітувати читання. З 3–6 років — ставлення дитини до книжки помітно змінюється. До попереднього досвіду, коли дитина, знаючи напам'ять текст улюбленої казки чи оповідання, просто імітує читання, додаються перші спроби читання «справжнього».

Від 6 до 8 років діти вже готові до повноцінного систематичного навчання і відповідно до розумової та фізичної напруженої роботи. Саме на цьому етапі перед ними постає завдання опанувати техніку самостійного читання. Дитяча книга, орієнтована на читачів цієї вікової категорії, повинна розв'язувати цілий комплекс завдань пізнавально-навчального-розважального характеру: сприяти накопиченню «первісного капіталу знань», задовольняти естетичні потреби дітей, збагачувати словник, формувати основи культури рідної мови і мовлення.

Період 9–11 років позначається розвитком пізнавальної, а надто суспільної активності дітей, виявленням особливого зацікавлення історією, діти усвідомлюють себе безпосередніми учасниками того, що відбувається.

Вік 11–14 років, проходить три стадії — перехідну від молодшого шкільного до підліткового віку (10–11 років), власне підліткову (12–13 років), перехідну від підліткового до юнацького віку (14–15 років). У підлітковому віці розвивається самосвідомість, здатність до самооцінки, самостійне мислення, з'являється бажання визначитись з моральними ідеалами та цінностями. Із спостерігача дитина перетворюється на активного учасника навколишнього середовища.

З 16–17 років коректніше було б виокремити її в самостійну — юнацьку групу або ідентифікувати як наймолодшу серед «дорослих» категорій читачів. Слід зазначити те, що сучасне юнацтво є значно «дорослішим» — і фізично, і соціально, і психологічно — від своїх ровесників кілька десятків років тому» [45].

У кожній з виокремлених груп спостерігається свій характер взаємостосунків із книгою, свої особливості її сприйняття, для кожної існує своє коло читачів.

«Спираючись на досягнення сучасної дошкільної та шкільної психології, зокрема на розроблену з урахуванням особливостей психофізичного розвитку дітей структуру їх соціального розвитку, серед потенційної дитячої читацької аудиторії можна виділити більшу кількість цільових груп :

- малюки (1–3 роки);
- дошкільнята (3–5 років);
- дошкільнята (6–7 років);
- учні початкової школи (6–9 років);
- учні середньої школи (9–11 років), учні середньої школи передпідліткового віку (11–12 років);
- власне підліткового (12–13 років);
- передюнацького віку (13–15)» [17].

«Щодо учнів старшої школи (16–18 років), їх, на наш погляд, слід розглядати вже як дорослу категорію читачів.

У кожній з виділених груп спостерігаються свій характер взаємостосунків з книгою, свої особливості її сприйняття.

Вважається, що наймолодшим потенційним користувачем книгою може виступати:

- дитина віком від 1 до 3 років [35, с. 55]. Її перші контакти з виданням здійснюються за посередництвом батьків, до того ж у не традиційній формі — через гру з книжкою як з іграшкою;
- від 2 до 3 років — дитина починає гортати книжки, озвучувати зображене на ілюстраціях або повторювати те, що запам'ятала після читання іншими, одним словом, наслідувати дорослих;
- від 3 до 6 років (у період раннього дитинства) дитина починає ставитися до книжки більш активно та усвідомлено. Тут до попереднього досвіду маніпуляцій з книжкою, коли дитина відтворює вивчений нею напам'ять текст улюбленої казки чи оповідання — імітує читання, додаються

перші спроби власне читання, на рівні сприйняття окремих слів і речень» [17].

Саме на цьому етапі розвитку читацької активності малюкам потрібні видання, які б розвивали їхню уяву, допомагали пізнавати навколишній світ, допомагали у пізнанні нової інформації.

Під час написання дипломної роботи ми будемо використовувати класифікацію М. Тимошика, адже вона повністю та детально характеризує всі вікові групи дитячої аудиторії.

Ми зробили висновок, що редактор повинен завжди дбати про те, щоб події, описані у дитячій літературі були завжди точно і влучно відображені, тому що тематика книги, її внутрішній заряд, безперечно, тим чи іншим чином впливають на дитячу аудиторію, формують особистість дитини.

Отже, врахування специфіки читацької аудиторії є важливим критерієм під час підготовки навчальних видань, адже кожна вікова група має свої характерні особливості та можливості.

1. 3. Огляд ринку навчальних видань для дошкільнят

«Зменшується кількість малопотужних видавництв і поступово виділяється група лідерів (приблизно 30 видавництв), яка в останні роки системно нарощує обсяги виробництва власної книжкової продукції і за назвами, і за накладками» [54].

За географією видавничий ринок навчальної літератури розподілився так: у Києві є 30 % усіх видавництв шкільної літератури, у Тернополі – 27 %, у Харкові – 23 і 20 % видавництв розташовані в інших містах України. Але за кількістю підручників, що випускаються, лідерство, безумовно, за киянами. Столичні друкарі продукують 82 % навчальних книжок для шкіл. Серед них першість належить спеціалізованому видавництву «Освіта» [28].

«Кожне з видавництв намагається визначити свою позицію на сучасному книговидавничому ринку. Випускають оригінальну та перекладну

художню, навчальну, науково-художню літератури для юних читачів майже всіх вікових груп» [35, с. 5].

«Громадська організація “Форум видавців”, яка проводить однойменний книжковий фестиваль у Львові, склала рейтинг українських видавництв на основі показників 2018 року» [54].

«Перше місце за накладом посіло видавництво “Ранок”. У 2018 році воно видало 7 300 000 (з них – 2 977 000 на замовлення Міносвіти). На другому місці – видавництво “Vivat”, яке видало 2 196 617 книг. Третє місце віддали “Видавництву Старого Лева” – у 2018 році воно видало 2 005 793 книг (з них 1 105 793 – на замовлення Міносвіти)» [54].

«За кількістю виданих назв лідерами стали “Навчальна книга – Богдан” (1085 назв), “Ранок” (699 назв), “Фоліо” (480 назв), “Vivat” (454 назви) і “Видавництво Старого Лева” (327 назв)» [54].

В Україні випуском навчальних видань для дітей дошкільного віку займаються такі видавництва: «ЛПІС», «АССА», «Перо», «КМ-Букс», «Клуб сімейного дозвілля», видавнича група «Основа», «Гном».

До найбільших видавництв, що займаються випуском робочих зошитів для дошкільнят належать: «Ранок», «Підручники й посібники», видавничий дім «Школа», «Генеза», «Навчальна книга — Богдан», «Vivat», «Мандрівець».

«Видавництво “Ранок” — видавництво в Харкові, засноване в 1997 році. Директором видавництва з моменту заснування є Віктор Круглов. Видавництво випускає книги, нестандартні за формою і змістом, розробляє, впроваджує та реалізовує продукти, що забезпечують навчання з перших днів життя і до закінчення школи. Компанія застосовує технології, які зберігають природу, видаючи книги на переробленому папері, використовуючи електронний документообіг і технології, створюючи цифровий продукт» [13].

За типологією видавництв та видавничих структур «Ранок»:

За масштабами діяльності: велике.

За тематичним діапазоном літератури: вузькоспеціалізоване.

За віковою специфікою адресатів видавничої продукції: для дітей.

За знаковим принципом творення видань: текстові.

За формою власності: приватне.

За економічною природою діяльності: комерційні.

За підпорядкованістю: самостійне.

«“Ранок” щороку видає близько 600 нових найменувань книжок, наклад яких складає 1,5–2 млн. примірників. У видавництві виходить понад 40 серій дитячих книг, постійно оновлюється перелік навчальних та методичних посібників» [13].

«Видавництво “Підручники і посібники” існує на вітчизняному книжковому ринку вже понад 20 років. Видавництво має власну потужну поліграфічну базу, що дозволяє швидко і якісно реагувати на запити споживачів. Також видавництво друкує художньо-публіцистичну та дитячу літературу. Видавництво «Підручники і посібники» у своїх виданнях активно впроваджує новітні освітянські технології, пропонуючи вчителям, вихователям, виховникам цікаві авторські напрацювання, а учням — зошити нового покоління» [11].

За типологією видавництв та видавничих структур «Підручники і посібники»:

За масштабами діяльності: велике.

За тематичним діапазоном літератури: вузькоспеціалізоване.

За віковою специфікою адресатів видавничої продукції: для дітей.

За знаковим принципом творення видань: текстові.

За формою власності: приватне.

За економічною природою діяльності: комерційні.

За підпорядкованістю: самостійне.

«Щороку тут видають понад 300 найменувань книг загальним тиражем близько 3 млн. примірників. У 2016 році загальний наклад випущеної літератури склав понад 50 млн. примірників майже 3 тис. найменувань більш як 500 авторів» [11].

«Видавництво “Школа” — українське приватне книжкове видавництво дитячої та навчальної літератури, засноване у Харкові 2002 року. Незмінні директори видавництва протягом усього часу його існування — його засновники Василь та Андрій Федієнки. Всього за роки існування Видавничий Дім “Школа” підготував до друку близько 500 найменувань українською, російською та англійською мовами, а також кілька десятків серій. Посібники, зошити та книжки для дошкільнят і учнів загальноосвітніх шкіл Видавничого дому “Школа» мають відповідні грифи Міністерства освіти і науки України та сертифіковані санітарно-гігієнічною службою» [15].

За типологією видавництв та видавничих структур «Школа»:

За масштабами діяльності: велике.

За тематичним діапазоном літератури: вузькоспеціалізоване.

За віковою специфікою адресатів видавничої продукції: для дітей.

За знаковим принципом творення видань: текстові.

За формою власності: приватне.

За економічною природою діяльності: комерційні.

За підпорядкованістю: самостійне.

Всього за 2017 рік видавничий дім «Школа» випустив 800 тис. примірників [15].

«Видавництво “Генеза”» — видавництво в Україні, діяльність якого розпочалася в 1992 році. Генеральним директором видавництва є Олексій Дубас. Упродовж усієї історії існування “Генеза” є новатором у видавничій справі. Професійні редактори та художники разом зі знаними авторами створюють підручники та посібники для школярів, які мають відповідні грифи Міністерства освіти і науки України. З 2008 року видавництво активно розвиває нові серії посібників для ДПА (Державна підсумкова атестація) та ЗНО (Зовнішнє незалежне оцінювання)» [9].

За типологією видавництв та видавничих структур «Генеза»:

За масштабами діяльності: велике.

За тематичним діапазоном літератури: вузькоспеціалізоване.

За віковою специфікою адресатів видавничої продукції: для дітей.

За знаковим принципом творення видань: текстові.

За формою власності: приватне.

За економічною природою діяльності: комерційні.

За підпорядкованістю: самостійне.

Видавництво «Гене́за» у 2016 році випустило 198 назв, тобто 3 млн 189 тис. 600 примірників навчальних видань [9].

«Видавництво “Навчальна книга — Богдан” — українське книжкове приватне видавництво, засноване у Тернополі 1997 року. Директор та головний редактор видавництва Богдан Будний. Цікавими та оригінальними є альбоми-посібники з образотворчого мистецтва, трудового навчання, посібники-зошити з музики. До них розроблено конспекти уроків, таблиці, набори для вишивання, виготовлення м'якої іграшки та робіт з бісеру, компакт-диски з аудіо- та відеоматеріалами тощо. Для молодших школярів видавництво розробляє та видає робочі зошити, мовні тренажери, бліцконтролі, картки поточного та тематичного контролю знань, збірники творів, довідкову літературу» [10].

За типологією видавництв та видавничих структур «Навчальна книга — Богдан»:

За масштабами діяльності: велике.

За тематичним діапазоном літератури: вузькоспеціалізоване.

За віковою специфікою адресатів видавничої продукції: для дітей.

За знаковим принципом творення видань: текстові.

За формою власності: приватне.

За економічною природою діяльності: комерційні.

За підпорядкованістю: самостійне.

У 2016 році видавництво «Навчальна книга — Богдан» випустило 211 назв навчальної літератури, тобто 491,6 тис. примірників [10].

«Видавництво “Vivat” — українське книжкове видавництво, засноване у 2013 році. Протягом останніх років, згідно зі статистикою Книжкової палати, посідає місце у трійці найбільших видавництв України за кількістю виданих найменувань і накладів. Видавництво є визначальним гравцем книжкового ринку України, одним з найбільших дистриб'юторів книжкової продукції, має власні фірмові магазини, працює за канонами Європейського ринку та цінностей. Для видавництва важливо зберігати традиції, акумулювати прогресивні ідеї та втілювати нестандартні задачі і виклики. Видавництво спеціалізується на виданні дитячої та підліткової літератури, сучасної та класичної літератури, українського та закордонного, публіцистики та гуманітарних досліджень, а також прикладної літератури та подарункових видань» [16].

За типологією видавництв та видавничих структур «Vivat»:

За масштабами діяльності: велике.

За тематичним діапазоном літератури: вузькоспеціалізоване.

За віковою специфікою адресатів видавничої продукції: для дітей.

За знаковим принципом творення видань: текстові.

За формою власності: приватне.

За економічною природою діяльності: комерційні.

За підпорядкованістю: самостійне.

Видавництво «Vivat» у 2016 році видало 462 назви, тобто 1 841,3 тис. примірників [16].

«Видавництво “Шкільний світ” — українське педагогічне видавництво, яке спеціалізується на випуску періодичних видань та навчально-методичної літератури. Засноване 1996 року в Києві. Видавництво “Шкільний світ” було першим приватним видавництвом, яке започаткувало випуск періодичних видань для педагогів України державною мовою. І цей приклад був важливим, бо раніше за радянських часів, всі періодичні видання для вчителів видавали державні видавництва, за умови жорсткого цензування. Нині видавництво “Шкільний світ” випускає 29 газет та

5 журналів щомісяця і понад 100 книжок на рік. Всі видання виходять за підтримки МОНУ та НАПН України. Щомісячний тираж всіх видань становить понад 100 тис. примірників» [14].

За типологією видавництв та видавничих структур «Шкільний світ»:

За масштабами діяльності: велике.

За тематичним діапазоном літератури: універсальне.

За віковою специфікою адресатів видавничої продукції: для дорослих.

За знаковим принципом творення видань: текстові.

За формою власності: приватне.

За економічною природою діяльності: комерційні.

За підпорядкованістю: самостійне.

Загальна кількість випущених назв за 2017 рік — 140 назв та близько 1,5 млн. примірників [14].

«Видавництво “Піонер” — компанія працює на ринку гуртової торгівлі канцелярськими та новорічними товарами з 2000 року. Під торгівельною маркою “Піонер” з 2005 року виробляється широкий асортимент продукції для новорічних свят, зокрема, хлопавки пневматичні, класичні хлопавки та бенгальські вогні, детальну інформацію про нашу продукцію ви можете знайти у каталозі ліворуч. Окрім новорічної продукції видавництво “Піонер” є дистриб’ютором зошитної продукції видавництва “Школярик”» [12].

За типологією видавництв та видавничих структур «Шкільний світ»:

За масштабами діяльності: велике.

За тематичним діапазоном літератури: універсальне.

За віковою специфікою адресатів видавничої продукції: для дорослих.

За знаковим принципом творення видань: текстові.

За формою власності: приватне.

За економічною природою діяльності: комерційні.

За підпорядкованістю: самостійне.

Загальна кількість випущених назв за 2016 рік — 176 назв та близько 1,8 млн. примірників [12].

Огляд видавництв, які випускають робочі зошити для дошкільнят показав, що найбільшими центрами, які займаються видають видання такого формату: Київ, Тернопіль та Харків. Такі видавництва випускають велику кількість продукції для дошкільних навчальних закладів. Високий рівень попиту на такий вид видань зумовлений тим, що видавництва виготовляють якісну продукцію, яка легка у сприйнятті та розумінні для майбутніх школярів.

«Отже, сформована видавнича інфраструктура в Україні поки що не означає добре структурованого репертуару дитячих видань належної якості — і за змістом, і за формою. Між читацьким попитом та видавничою пропозицією на ринку дитячих видах сьогодні існує ще чимало розбіжностей» [35, 27].

РОЗДІЛ 2. РОБОТА РЕДАКТОРА НАД РОБОЧИМИ ЗОШИТАМИ ДЛЯ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

2. 1. Робота редактора над змістом робочих зошитів

В сучасному освітньому процесі важливу роль у навчанні дітей у дошкільних навчальних закладах відіграють робочі зошити із друкованою основою. Робочі зошити широко використовують під час навчання у групах, під час самостійного вивчення, разом із батьками чи індивідуальних заняттях.

«Головною метою використання робочих зошитів у професійній підготовці є оптимізація та підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності учнів на всіх етапах навчального процесу» [34, с. 6].

«І. Майорова виділяє такий основний поділ робочих зошитів за способом конструювання:

– робочий зошит може бути сконструйований за логікою вивчення теми (первинне усвідомлення навчальної інформації, засвоєння знань та умінь послідовно на репродуктивному та евристичному рівнях).

– робочий зошит може бути сконструйовано у відповідності до структури конкретного заняття (наприклад, завдання на актуалізацію опорних знань, сприйняття та усвідомлення нової навчальної інформації, закріплення нового матеріалу, домашнє завдання)» [34, с. 11].

«Такий робочий зошит для навчальних занять з предмету розробляють у повній відповідності до чинної робочої навчальної програми. Він повинен забезпечити дидактичний супровід учня на всіх етапах навчання. Тому змістовне наповнення робочого зошита за І Майоровою складається з:

- організаційно-мотиваційного блоку;
- блоку засвоєння теоретичних положень;
- блок набуття вмінь та навичок,
- блоку контролю та корекції знань та вмінь» [34, с. 12].

«В організаційно-мотиваційному блоці вказується тема програми та очікувані результати» [34, с. 12].

«Блок засвоєння теоретичних положень допомагає учню опанувати навчальну інформацію з теми. Теоретичні основи навчального матеріалу доцільно подавати у робочому зошиті у вигляді структурно-логічних схем, систематизованих або порівняльних таблиць, опорних конспектів, опорних сигналів, моделей, графіків, що допомагає систематизувати навчальну інформацію, забезпечує виділення й усвідомлення головного у навчальному матеріалі. Подання інформації у стислому, концентрованому вигляді сприяє більш глибокому та міцному засвоєнню її учнями. Навчальна інформація з окремих навчальних елементів може бути представлена тезами з пропусками, які учні мусять заповнити при конспектуванні. Зрозуміло, що пропущені слова та словосполучення повинні бути ключовими поняттями, а зосередження на них уваги при написанні допомагає сприйняттю, запам'ятовуванню та усвідомленню учнями основних понять теми» [34, с. 12].

«Ілюстрації та схеми, які використовують для подання навчальної інформації, доцільно виконувати “працюючими”, тобто такими, що вимагають графічного доповнення, пояснюючих написів. Треба звернути увагу на те, що робочий зошит при вивченні нового матеріалу використовується як додатковий засіб, а не як основний канал навчальної комунікації, тобто діяльність учня на цьому етапі навчання не повинна зводитися до заповнення робочого зошита» [34, с. 12].

«Блок набуття вмінь та навичок містить задачі, вправи та завдання, які повинні бути підібрані та розташовані таким чином, щоб забезпечити успішне поопераційне формування розумових дій при виконанні практичних завдань» [34, с. 12].

«М. Тимошик зазначає, що зміст і побудова навчального видання мають, по-перше, відповідати змісту затвердженої програми, а, по-друге, має бути відпрацьована така структура видання, яка б відповідала типовій схемі його функціонального різновиду (підручник, посібник, практикум тощо)» [48, с. 254].

«Однією із головних складових будь-якого робочого зошита є зміст, тобто об'єм інформації, який повинен бути засвоєний дітьми у процесі навчання. Редактор повинен цікавитися спеціальною літературою з педагогіки і психології, відчувати читача, пам'ятати про особливості його сприйняття і мислення. Отже, редактор повинен завжди дбати про те, щоб події, описані у дитячій літературі були завжди точно і влучно відображені, тому що тематика книги, її внутрішній заряд, безперечно, тим чи іншим чином впливають на дитячу аудиторію, формують особистість дитини» [44, с. 56].

В першу чергу, редактор повинен розуміти, що видання призначене впливати на читацьку адресу та висвітлювати нову інформацію, тобто він повинен ознайомитися із сучасними тенденціями. Пам'ятати про те, що література для дітей повинна відповідати віковим групам.

«Актуальність матеріалу чи твору — це своєчасність подання матеріалу у певний момент. Оригінальність матеріалу полягає у новій, нестандартній подачі авторського матеріалу. Слід враховувати, що тема повинна бути розкрита в повному обсязі. Повнота розкриття теми — один із критеріїв оцінки її розробки. Щодо оригінальності, то слід зазначити, що матеріал має бути дійсно оригінальним, щоб зацікавити читацьку аудиторію. Обираючи певну тему, оцінюючи її, редактор бере на себе досить масштабну відповідальність за твір, за те, як може вплинути на дитячу психіку майбутнє видання. Редактор повинен володіти гарним літературним смаком, вмінням прогнозувати успішність конкретної теми. Тема має бути цікавою, відповідати віковим особливостям для того, щоб видання справляло позитивний вплив на дитину» [44, с. 125].

«І. Артёмов та О. Ващук виділяють такі основні вимоги до текстового матеріалу:

– науковість — значає достатню глибину, коректність і наукову вірогідність викладеного навчального матеріалу, врахування останніх наукових досягнень. Процес засвоєння навчального матеріалу має

будуватися відповідно до сучасних методів наукового пізнання: експеримент, порівняння, спостереження, абстрагування, узагальнення, конкретизація, аналогія, індукція і дедукція, аналіз і синтез, метод моделювання, утому числі й математичного, а також метод системного аналізу.

– доступність — означає необхідність визначення ступеня теоретичної складності й глибини вивчення навчального матеріалу. Неприпустима надмірна ускладненість і перевантаженість цього матеріалу, що робить оволодіння ним непосильним для студента.

– проблемність — обумовлюється самою сутністю й характером навчально-пізнавальної діяльності. Коли студент стикається з навчальною проблемною ситуацією, його розумова активність зростає.

– наочність — означає необхідність урахування чуттєвого сприйняття досліджуваних об'єктів, їх макетів або моделей та їх особисте спостереження студентом. Вимоги наочності в електронних виданнях реалізуються на принципово новому, вищому рівні, із застосуванням мультимедійних засобів.

– системність — передбачає послідовність засвоєння студентом певної системи знань у досліджуваній предметній галузі. Необхідно, щоб знання, вміння і навички формувалися у певній системі з дотриманням логічного порядку й знаходили застосування в житті» [1, с. 18].

Важливою складовою у роботі редактора посідає оцінка композиції та рубрикації — побудови твору, правильного поєднання всіх складових частин у одне ціле. Тобто матеріал, який подано у виданні повинен подаватись поступово від найлегшого до найвищого, інформація, що подана повинна бути однаковою за обсягом.

Важливе місце у підготовці видань займає аналіз фактичного матеріалу. Під час роботи над фактами редактор стежить, щоб всі вони були чіткими, об'ємно і переконливо розкривали специфіку явищ, процесів та зміст навчальної дисципліни. Важливо пам'ятати, що матеріал не повинен перевантажуватись фактами, адже це може викликати нерозуміння дитячою аудиторією інформації або її неправильне трактування.

«Існують три головні характеристики фактажу: достовірність, повнота та доцільність. При опрацюванні авторського оригіналу, а саме аналізі фактичного матеріалу, редактор повинен кожен факт перевіряти не менш, як в двох джерелах, бути переконаним у компетентності і правдивості джерела, з якого надійшла інформація. Необхідно звертатися до всіх контекстів, не забувати про важливі деталі для розкриття теми, але не перевантажувати читачів непотрібними фактами. Важливо, щоб під час редагування фактичного матеріалу редактор аналізував ще й його кількість та якість. Від усіх цих вищезгаданих критеріїв залежить якість майбутнього видання, а отже, й те, як сприйматимуть його читачі» [5].

«Аналіз твору з урахуванням вимог законів логіки, виявлення й усунення логічних і пов'язаних з ними фактичних помилок і недоліків змісту є важливим етапом роботи над авторським оригіналом. Кожен літературний твір має свої особливості, у тому числі й у зв'язку з логічною організацією його матеріалу» [25, с. 4].

«Центральне місце в оригіналі займає оцінювання мовностилістичної специфіки твору. Будь-яка література формує і розвиває мовлення дітей: від якості мовного оформлення тексту, адресованого дитині, залежить ефективність процесу опанування нею навички читання (у читачів початківців), формування загальної мовної і мовленнєвої культури (у читачів, що навчилися читати). У процесі мовностилістичного аналізу творів для дітей редактор оцінює текст відповідно до норм мови і стилю, маючи на увазі специфіку виду літератури, до якого відноситься твір, специфіку його предмету і жанру, конкретну читацьку адресу. Аналіз мовної культури тексту слід проводити у зв'язку зі змістовим наповненням, композицією твору. При роботі над мовою текстів видань для дітей треба ретельно працювати над лексичним, граматичним, стилістичним рівнями апелювати не лише до логічного, а й до емоційного аспекту дитячого сприйняття, розвивати асоціативне мислення» [46, с. 124].

«У створенні дитячого видання важливу роль відіграє ілюстрація. Саме вона дає дитині можливість уявити собі про що йтиметься у тексті» [3, с. 8]. «Тож, головним завданням редактора є правильне використання ілюстрацій у виданні. При підготовці ілюстрацій необхідно враховувати особливості дитини, специфіку її сприйняття прочитаного і завдання дії книги на маленького реципієнта» [37, с. 4].

I. Майорова виділяє такі основні функції ілюстрацій:

– «навчальна функція — використання робочого зошита допомагає педагогу керувати навчальною діяльністю учнів, сприяє формуванню в них необхідних знань, практичних вмінь і навичок.

– розвиваюча функція. Робочий зошит може бути інструментом у розвитку мислення через спеціально розроблені завдання та вправи творчого характеру. Робота з робочим зошитом сприяє розвитку в учнів стійкої уваги на занятті.

– виховна функція — систематичне заповнення аркушів робочого зошита впливає на формування в учнів наступних якостей: організованості, дисциплінованості, акуратності, сумлінності, працьовитості, наполегливості, дбайливості. Робота у робочому зошиті вимагає від учня особливої відповідальності за те, щоб написане слово було адекватно по значущості друкованому слову.

– контролююча функція — робочий зошит може бути використано для контролю знань і вмінь учнів.

– раціоналізуюча функція. Використання робочого зошита раціоналізує навчальну роботу учнів і викладача, забезпечує доцільне використання навчального часу» [34, с. 7].

«Особливе значення набуває в малюнках для дитячої книги настрій, який вони передають. Різні його відтінки (сумне, веселе, іронічне, серйозне) легко сприймаються через малюнки, підказуючи читачеві, як слід відноситися до того або іншого героя, того або іншого вчинку, представленого в книзі. Відомо, що в певному віці (дошкільний, молодший

шкільний) діти погано розуміють підтекст викладу. І тут малюнок може допомогти читачеві вловити тонкощі, нюанси змісту» [39, с. 25].

«Підготовка ілюстрацій для дітей вимагає уважного ставлення до самих дітей. Дитину дошкільного віку цікавлять речі, що, перш за все, знаходяться поряд, прості явища. Увагу дітей привертають малюнки простих предметів, фігур людей і тварин. Важливо в зображенні виділити основне. Діти відрізняються спрощеністю мислення, невмінням відокремити головне від другорядного, причому часто дитина перемикається з істотного на менш значне. Логіка дошкільника базується на безпосередньому зіставленні фактів і вражень. Тому на малюнку для такого читача часто опускаються деталі, зображення робляться в загальному вигляді. Малюнки-ілюстрації в дошкільному віці сприймаються дитиною як точне віддзеркалення дійсності, майже як сама дійсність. Тому зображення повинні бути впізнанні і зрозумілі, статичні. Читачі старшого дошкільного віку цікавляться динамікою руху» [36, с. 40].

Отож, робочі зошити — це одні з перші видань, які допомагають дітям освоїти нові та складні для них матеріали, завдяки яким діти не лише навчаються, розвиваються, але й пізнають навколишній світ та формуються як громадяни.

2. 2. Художньо-технічне оформлення робочих зошитів для дошкільних навчальних закладів

Важливе місце у підготовці навчальних видань для дітей дошкільного віку відіграє художньо-технічне оформлення, яке тісно взаємопов'язане із змістом.

М. Тимошик подає такі визначення понять «художнє редагування» та «технічне редагування»:

«Художнє редагування — це послідовні дії видавничих працівників, передусім художнього редактора і редактора, щодо обґрунтування концепції художнього оформлення та її поліграфічне втілення через аналіз, оцінку й

контроль за якістю виконання усіх зображальних елементів зовнішньої та внутрішньої частин конкретного видавничого продукту на різних етапах проходження оригінал-макету» [50, с. 5].

«Технічне редагування — послідовні дії видавничих працівників, передусім технічного редактора й редактора, щодо визначення технічних характеристик розмітки видавничого оригіналу, комп'ютерного складання, верстання й оформлення різноманітних текстових та зображальних складових конкретного видавничого проекту, а також контролю за якістю його поліграфічного відтворення» [49, с. 4].

У свою чергу В. Шевчук подає визначення поняття «художньо-технічне редагування»:

«Художньо-технічне редагування — це процес, який охоплює всі роботи, пов'язані з перетворенням змісту інформації в графічну форму з урахуванням нормативних документів: від моменту, коли авторський оригінал надійшов, до рекомендацій поліграфічному підприємству та оцінювання якості контрольних відбитків» [56, с. 12].

Художнє редагування передбачає:

- «для книжкових видань — обкладинка (оправа), суперобкладинка, форзац, титул, заставки, кінцівки та різні види ілюстрацій;
- для газетно-журнальних видань — заголовок видання, обкладинка, заставки, кінцівки та різні види ілюстрацій» [50, с. 8].

Технічне редагування складається з таких дій:

- «підбір текстових та заголовкових шрифтів (гарнітура та розміри шрифтів);
- формування обличчя шпальти (колонцифри, колонтитули, абзаци, заставки, кінцівки, кількість рядків на сторінці);
- визначення порядку складання окремих текстових одиниць (переноси, цифри, зноски);

– контроль оригінал-макету, версток та сигнальних примірників (аналіз якості складання, якості відтворення тексту та ілюстрацій, якості фальцювання аркушів, палітурних та оздоблювальних процесів)» [49, с. 5].

«На кожне видання, яке передається у друкарню, складається план-проект оформлення. Його розробляє художній редактор разом із головним редактором, зважаючи на поради технічного редактора. У проекті фіксуються дані про просторове рішення видання, перелічуються всі складові елементи видання та їх характеристики, способи та засоби виконання друкарських форм загалом і кожного елемента окремо, способи друку, засоби оформлення, брошурувально-палітурні процеси. Розробка проекту здійснюється з урахуванням реальних технічних та технологічних вимог поліграфічної бази і можливістю забезпечення матеріальними та фінансовими ресурсами» [56, с. 25].

«Проектом встановлюються:

1. Формат видання (у частці аркуша та обрізний), при виборі якого передбачається площа сторінки таким чином, щоб було зручно розташовувати тексти і зображення, таблиці та формули. Просторові пропорції враховують співвідношення товщини та формату, а також обсяг.

2. Формат набору відповідно до стандарту. Шпальта (формат набору) повинна бути достатньою для розміщення в її межах будь-якого текстового й ілюстраційного елемента видання. Це означає, що формат набору і поля залежать від способу верстки. У виданнях за індивідуальними макетами нерідко збільшують розміри шпальт відносно рекомендованих параметрів. При цьому необхідно зважати на те, що конструкції друкарських машин обмежують розміри друкарських форм, тому всяке збільшення формату набору щодо рекомендованих стандартом необхідно узгоджувати з технологіями друкарні.

3. Вид і спосіб друку, який залежить від характеру ілюстрування та накладу видання.

4. Спускні сторінки, розмір спуску, вид заставки, ініціала. Розставлення сторінок за схемою таким чином, щоб після друку аркуша з обох боків, розрізування та фальцювання зошит мав правильну послідовність сторінок.

5. Оформлення кінцевих сторінок, характер й вигляд кінцівки.

6. Гарнітура, кегль, накреслення шрифтів для основного та кожного із додаткових текстів, заголовків. Також визначається абзацний відступ, вирівнювання рядків, інтерліньяж.

7. Шрифтове та композиційне оформлення рубрикації.

8. Оформлення колонтитулів та колонцифр: склад, гарнітура, кегль, накреслення, розташування, відстань до тексту, елементи оформлення. Колонтитули для парних або непарних сторінок. Довжина колонтитулу дорівнює формату набору, тому важливо визначити кількість знаків у рядку колонтитулу.

9. Склад титульних елементів і оформлення фронтиспіса, авантитулу, контртитулу, титулу).

10. Оформлення зображень (вид, розташування відносно тексту, розмір шпальти при розташуванні зображень поза текстом, композиційні варіанти тексту та зображення). При цьому випуск в обріз обумовлюється в проекті видання. Також визначається наявність вкладок і вклейок.

11. Оформлення текстівок: гарнітура, кегль, накреслення шрифту, формат, вирівнювання, розташування відносно зображення.

12. Характер та спосіб друку зовнішнього оформлення (тип обкладинки або палітурки, кольоровість, наявність суперобкладинки, футляра, ляссе тощо).

13. Оформлення форзаца: білий, кольоровий, приклеєний, пришитий, з фальцем, задрукований фоном, орнаментом, із тематичним зображенням.

14. Брошурувально-палітурні операції: фальцювання (перпендикулярне, паралельне, комбіноване, кількість згинів, послідовність), комплектування зошитів у блок (вкладання, підбирання), шиття (внакидку,

втачку, брошурне, палітурне, безшвейне), обріз блоку, спосіб кріплення обкладинки до блоку (вкладання, підбирання, вставка у палітурку).

15. Матеріали: папір (вид та марка, формат, маса), картон (вид, товщина), тканина (вид, колір, фактура), каптал (колір), ляссе або закладка (колір)» [56, с. 30].

Отож, в процесі аналізу робочих зошитів для дітей дошкільних навчальних закладів будемо звертати увагу на такі характеристики: формат видання; вид і спосіб друку; оформлення колонцифр та колонтитулів, а саме гарнітура, кегль, накреслення; шрифтове та композиційне оформлення рубрикації; кегель, накреслення та гарнітура основного та допоміжного текстів; матеріали та характер і спосіб друку зовнішнього оформлення.

«ДСаНПіН 5.5.6.084-02. ДСанПіН 5.5.6.084-02 Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей. Державні санітарні правила і норми виділяє такі чотири вікові групи:

- перша група — видання для дітей дошкільного віку (до 6 років);
- друга група — видання для дітей молодшого шкільного віку (6–10 років включно), учнів початкових класів;
- третя група — видання для дітей середнього шкільного віку (11–14 років включно), учнів V–VIII класів;
- четверта група — видання для дітей старшого шкільного віку, підлітків (15–18 років включно), учнів IX–XII класів.

Видання для абітурієнтів слід відносити до четвертої вікової групи» [23, с. 5].

«Відповідно до “ДСаНПіН 5.5.6.084-02. ДСанПіН 5.5.6.084-02 Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей. Державні санітарні правила і норми” виділяють такі основні вимоги:

1. Скріплення блоку шиттям наопашки заборонено для таких видань: у палітурках; в обкладинках з товщиною блоку більше .

2. У разі друкування чорною фарбою інтервал оптичних густин між елементами зображення тексту та папером у виданні повинен бути не менше 0,7.

3. Для всіх видів видань установлюється обов'язковий мінімальний розмір двох корінцевих полів на суміжних сторінках не менше , при цьому розмір корінцевого, верхнього, зовнішнього, нижнього полів повинен бути не менше . Дозволяється на полях, крім корінцевого, розміщувати умовні позначення завдань, наочні зображення, текст обсягом не більше 50 знаків на відстані не менше від полоси.

4. Заборонено використовувати в підручниках та навчальних посібниках для всіх вікових груп:

- для основного та додаткового тексту виворітний шрифт; кольорові фарби; кольорові фарби на кольоровому фоні;

- для виокремленого тексту - виворітний шрифт та кольорові фарби на кольоровому фоні;

- кольоровий та сірий фон у робочих зошитах, прописах на ділянках, передбачених для письма;

- розміщувати текст на трьох та більше шпальтах;

- скріплення блоку шиттям наопашки, безшовне клейове скріплення блоку.

5. Забороняється застосування у виданнях для всіх вікових груп шрифтів вузького накреслення, крім заголовків.

6. У виданнях для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку пробіл між словами повинен бути не менше кегля шрифту тексту.

7. Забороняється застосування у навчальних виданнях для всіх вікових груп медієвальних шрифтів.

8. Довжина рядка тексту, збільшення інтерліньяжу, гарнітура шрифту залежно від кегля шрифту видання, що випускається із застосуванням шрифтів на кириличній та латинській графічній основі, повинні відповідати вимогам.

9. Для друкування основного тексту на кольоровому, сірому фоні та на ділянках багатоколірних ілюстрацій потрібно застосовувати таке шрифтове оформлення видання:

- рублені шрифти широкого світлого прямого накреслення з місткістю не більше 5 знаків у квадраті;
- кегль шрифту не менше 20 пунктів для обсягу тексту понад 200 знаків;
- кегль шрифту не менше 16 пунктів для обсягу тексту до 200 знаків;
- збільшення інтерліньяжу не менше ніж на 4 пункти.

10. Для основного тексту видання, що випускається із застосуванням шрифтів на латинській графічній основі, потрібно застосовувати шрифт кеглем не менше 16 пунктів.

11. Забороняється друкувати основний текст:

- виворітним шрифтом;
- кольоровими фарбами, крім виокремленого тексту.

12. Слід застосувати шрифти напівжирного накреслення кеглем, не меншим від кегля шрифту основного тексту. Дозволяється застосування рисованих шрифтів кеглем не менше 20 пунктів зі збільшенням інтерліньяжу на 6 пунктів.

13. Для друкування виокремленого тексту кольоровими фарбами потрібно застосовувати кегль шрифту не менше кегля шрифту основного тексту. Не дозволяється друкувати виокремлений текст кольоровими фарбами на кольоровому фоні, багатоколірних ілюстраціях і друкувати виворотним шрифтом.

14. Для основного, додаткового та виокремленого тексту, крім заголовків, у виданні потрібно застосовувати шрифти не більше двох гарнітур або двох накреслень однієї гарнітури.

15. Площа ілюстрацій на сторінці видання має бути не менше 50 %.

16. Рекомендована ілюстративність видання — не менше 75 %.

17. Ілюстрації та текст на сторінці мають бути розміщені так, щоб обсяг безперервного читання не перевищував 50-100 знаків. Дозволяється збільшення обсягу безперервного читання до 100-150 знаків тільки у виданнях з підготовки до навчання для дітей 6 років.

18. Кількість перенесень на повноформатній сторінці тексту не повинно бути більше 4.

19. У виданнях, у яких у вихідних відомостях указано «Для читання дорослими дітям», допускається шрифтове оформлення тексту кеглем не менше 12 пунктів» [23, с. 15].

В процесі аналізу також будемо звертати увагу на те, чи дотримані усі вимоги згідно із держстандартом, чи можуть вони використовуватись та сприяти навчальному процесу дітей, які навчаються у дошкільних навчальних закладів.

«У виданнях дитячої літератури відомості про читацьку адресу із зазначення вікової категорії читачів дозволено переносити з титульної сторінки на зворот титульного аркуша чи розміщувати їх у надвипускних даних» [42, с. 12].

«У малоформатних виданнях і виданнях малого обсягу для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку та, у разі потреби, в інших виданнях для дітей усі відомості, призначені для розміщення на титульній сторінці та на звороті титульного аркуша, крім імені автора і назви, дозволено наводити на третій чи четвертій сторінці обкладинки» [42, с. 12].

Отож, в процесі художньо-технічного оформлення для дітей потрібно увагу на те, що важливу роль відіграє гармонійне поєднання шрифтів з оформленням як внутрішнім, так і зовнішнім. Цей процес є дуже важливим, адже, перш ніж, дитині дошкільного віку перейде до змістового наповнення, то потрібно зацікавити її якісним оформленням.

2. 3. Поліграфічне втілення робочих зошитів для дітей дошкільних навчальних закладів

Одним із завершальних та відповідальних етапів у підготовці робочих зошитів для дітей дошкільних навчальних закладів є поліграфічне втілення або виробничий етап.

«Загальні вимоги щодо поліграфічного виконання згідно із ДСТУ 29-62002:

1. Видання повинно відповідати гігієнічним вимогам, встановленим ДСанПіН 5.5.6-084-02. Поліграфічне виконання видання повинно бути узгоджене з МОЗ України у встановленому порядку.

2. Формат видання встановлюється видавцем залежно від виду та обсягу видання.

3. Видання може бути віддруковане способом офсетного або високого друку. Не допускається друкувати видання способом глибокого друку. Не рекомендується друкувати видання I та II групи способом високого друку.

4. Усі матеріали, що використовуються для виготовлення видання, повинні відповідати вимогам нормативних документів на них, мати дозвіл МОЗ України на використання для попередження їх шкідливого впливу на читачів.

5. Для друкування видання повинен використовуватися, залежно від способу друку, офсетний, друкарський або інший папір, призначений для друкування книжково-журнальних видань, який забезпечує непросвічуваність тексту та ілюстрацій зі зворотного боку аркуша видання.

6. Фарбовість видання встановлюється видавцем. Кольорові зображення повинні бути насичені та зберігати всі кольори. Фарби на зображенні повинні бути суміщені.

7. Текст видання повинен бути відтворений шрифтом, що відповідає вимогам санітарного законодавства України до зручності читання та зорового сприйняття залежно від вікової категорії читачів.

8. Несуміщення сторінок без полів з обох боків аркуша видання не повинно бути більше 2 мм. Корінцеве поле на текстовій сторінці видання повинно бути не менше 13 мм, інші поля – не менше 10 мм кожне. Допускається у виданнях малого обсягу ілюстративністю понад 50% верхнє, зовнішнє та нижнє поля не менше 6 мм кожне» [21, с. 12].

Під час аналізу робочих зошитів звертатимемо увагу на зображення, їхню насиченість та відповідності дійсності.

Дещо більшу та детальнішу класифікацію та вимоги до навчальних видань, а саме видань для дітей дошкільних навчальних закладів подає нам СОУ 22.2-02477019-07:2007. Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх навчальних закладів

«Відповідно до СОУ 22.2-02477019-07:2007. Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх навчальних закладів виділяють такі вимоги:

1. Основний, додатковий і виокремлений тексти у виданні (крім тексту заголовків) можуть бути відтворені шрифтами не більше ніж чотирьох гарнітур або чотирьох накреслень вічка.

2. Кегель шрифту назви навчального видання на титулі рекомендований не менше ніж 20 пунктів.

3. Кегель шрифту тексту, виокремленого кольоровою фарбою, має бути не менший від кегля шрифту тексту, відтвореного чорною фарбою.

4. Основний та додатковий текст заборонено відтворювати:

- виворітним шрифтом;
- шрифтом вузького накреслення вічка (крім заголовків);
- кольоровими фарбами.

5. Виокремлений текст заборонено відтворювати:

- виворітним шрифтом на кольоровому фоні;
- кольоровими фарбами на кольоровому фоні.

6. Розташування окремих елементів тексту (заголовків, таблиць, формул, виносок, текстівок тощо) у навчальному виданні має бути

однотипне. Граничний відхил від відстані між цими елементами та основним текстом у виданні не має перевищувати 6 пунктів (2 мм) [20, с. 8].

На відмінно від СОУ 22.2-02477019-07:2007, у якому немає вимог щодо скріплення видання, то ДСТУ 29-62002 подає наступні:

1. Видання залежно від товщини блока може бути скріплене:
 - шиттям дротом наопашки (товщиною блокадо 5 мм);
 - шиттям дротом з відступом (видання в обкладинці товщиною блока до 10 мм);
 - незшивним клейовим способом (видання товщиною блока 10-30 мм, розраховане на нетривале користування);
 - шиттям нитками на марлі чи без марлі з подальшим приклеюванням марлі до корінця блока.
2. У виданні, зшитому нитками, допускається приклеювання до корінця блока нетканого матеріалу, мікрокрепованого, мішкового або аналогічного паперу, а також обкантивання блока мікрокрепованим або кабельним папером.
3. Блок видання товщиною 12 мм і більше у палітурці повинен мати каптал з обох боків корінця.
4. Допускається відсутність капталу, якщо корінець блока обкантиований або блок скріплений незшивним клейовим способом.
5. Конструкція обкладинки чи палітурки видання повинна відповідати вимогам ГСТУ 29.4.
6. Вид оздоблення обкладинки (палітурки) – друкування, тиснення, лакування, припресування плівки – визначається видавцем. Перекіс зображення на обкладинці (палітурці) не повинен бути більше 1,5 мм.
7. Задрукований корінець можуть мати видання товщиною блока більше 7 мм в обкладинці та палітурці типу 6, видання товщиною блока більше 9 мм у палітурці типу 5 або типу 7.
8. Окремі томи серіальних і багатотомних видань і номери журналів протягом року повинні мати однакове внутрішнє та зовнішнє оформлення.

9. Видання серії повинні мати постійні елементи оформлення — емблему та назву серії, які розміщують на першій боковині палітурки (сторінці обкладинки) та на титулі. У виданні товщиною блока 10 мм і більше постійні елементи оформлення повинні бути і на корінці» [21, с. 20].

Аналізуючи робочі зошити, звертатимемо увагу на вид скріплення видання та вид оздоблення обкладинки.

«В свою чергу окремо виділяють вимоги для прописів:

1. У прописах, призначених допомогти освоїти написання елементів літер, самих літер, з'єднувальних елементів між літерами та окремих слів і речень відстань між горизонтальними напрямними лініями для малих літер має бути в межах від 20 пунктів (7,0 мм) до 32 пунктів (12,0 мм).

2. Відстань між рядками має бути не менше ніж 32 пункти (12,0 мм).

3. Рекомендовано похилі лінії розташовувати під кутом 65°.

4. Для написання зразків літер і їх елементів рекомендовано передбачити суцільні або пунктирні лінії, стрілки, які вказують напрям руху ручки під час письма. Зразки літер можуть бути відтворені однією кольоровою фарбою» [20, с. 15].

«Дещо загальні вимоги подаються у ДСТУ 29-62002:

1. Текст на особливій графічній основі повинен бути відтворений шрифтом кеглем не менше 16 п.

2. Основний текст на кольоровому фоні або на кольорових ілюстраціях повинен бути відтворений шрифтом рубленої гарнітури світлого широкого прямого накреслення кеглем не менше .20 п. Місткістю не більше 5 знаків зі збільшенням інтерліньяжу не менше 4 п. Довжина рядка тексту повинна бути 7-9 1/2 кв. (126-171 мм). Не допускається відтворення основного тексту видання кольоровими фарбами та виворітним шрифтом. Основний текст повинен мати однакове поліграфічне виконання в усьому обсязі видання.

3. Частина тексту у виданні може бути виокремлена шрифтом іншого накреслення вічка, рисованим шрифтом, фарбами інших кольорів.

4. Виокремлення може бути відтворене шрифтом напівжирного накреслення вічка кеглем, не меншим від кегля шрифту основного тексту, або курсивного накреслення вічка кеглем, більшим на 2 п. від кегля шрифту основного тексту.

5. Висота літер тексту, відтвореного рисованим шрифтом, повинна бути не менше 20 п. зі збільшенням інтерліньяжу не менше 6 п.

6. Кегель шрифту виокремлення фарбою іншого кольору повинен бути на 2 п. більшим від кегля шрифту основного тексту.

7. Допускається зменшення довжини рядка виокремлення до 5 кв. (90 мм).

8. Не допускається виокремлення кольоровими фарбами на кольоровому фоні та на кольорових ілюстраціях. Не допускається виокремлення виворітним шрифтом.

9. Для відтворення основного тексту та виокремлень слід застосовувати шрифти не більше двох гарнітур або не більше двох накреслень вічка.

10. Текст видання повинен мати в межах рядка рівномірні проміжки між словами. Одна повна сторінка тексту видання не повинна містити більше 4 переносів.

11. Ілюстративність видання рекомендується не менше 75%. Ілюстрації повинні займати не менше 50% сторінки видання. Не рекомендується розміщувати ілюстрації на нижній половині сторінки під текстом» [21, с. 21].

Отож, в процесі опису поліграфічного втілення робочих зошитів для дошкільних навчальних закладів можна зробити висновок, що цей етап потребують уваги та ретельного контролю не менше, ніж попередні.

Слід врахувати те, що поліграфічне виконання потребує такої ж скрупульозності, як і попередні, редакторіві потрібно усвідомлювати, що видання готуються для дітей дошкільного віку, які є ще не підготовленими, яким потрібно сприймати видання як єдине ціле. В процесі поліграфічного виконання слід звернути особливу увагу шрифтове та ілюстративне

оформлення, яке б не викривлювало дійсність. Варто також зазначити, що спосіб скріплення та вид оздоблення майбутнього видання впливає на те, чи будуть усі складові частини робочого зошита триматись, також важливо, щоб обкладинка була цупкою і довго не псувалась.

РОЗДІЛ 3. РЕДАКТОРСЬКИЙ АНАЛІЗ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ ДЛЯ ДОШКІЛЬНЯТ ВИДАВНИЦТВ «ШКОЛА», «ГЕНЕЗА», «РАНОК», «ПІДРУЧНИКИ І ПОСІБНИКИ», «VIVAT», «НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН», «ПІОНЕР», «ШКІЛЬНИЙ СВІТ»

Сьогодні видавництва України по-різному ставляться до підготовки навчальних видань для дошкільних навчальних закладів. Варто зазначити, що під час підготовки такого виду видань слід враховувати багато різних складових, зокрема тему, навчальний матеріал, який вміщено, вікову категорію.

Отож, в процесі аналізу ми будемо описувати робочі зошити для підготовки руки до письма таких видавництв, як «Школа», «Гене́за», «Ранок», «Підручники і Посібники», «Vivat», «Навчальна Книга — Богдан», з'ясуємо чи відповідають вони вимогам щодо прописів.

Проаналізуємо зошити з математики для дошкільників сучасних видавництв, а саме «Школа», «Гене́за», «Ранок», «Підручники і Посібники», «Vivat», «Навчальна Книга — Богдан», прослідкуємо та визначимо, чи сприяють вони навчальному процесу.

Редакторський аналіз таких видавництв, як «Школа», «Ранок», «Підручники і Посібники», «Vivat», «Піонер», «Шкільний Світ», допоможе визначити, чи можна використовувати їх під час підготовки дітей дошкільного віку.

3. 1. Редакторський аналіз зошитів для підготовки руки до письма

Бондаренко Л. Зошит для підготовки руки до письма дітей старшого дошкільного віку. 7-ме вид. Київ: Гене́за, 2018. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Зошит для підготовки руки до письма дітей старшого дошкільного віку» Лариси Бондаренко є актуальним для дітей, які вступають до школи.

Також його можна використовувати в дитячому садку при проведенні фронтальних, групових чи індивідуальних занять, а ще в умовах домашньої підготовки дитини до школи. Завдання та вправи зошита сприятимуть оволодінню руховими навичками письма, розвитку дрібної м'язів кисті руки, п'ясті, допоможуть поставити та підготувати руку дитини до письма. Адже рівень розвитку рухових навичок рук має велике значення для успішного навчання в школі і, насамперед, опанування письма. Тобто робочий зошит є важливим для суспільства, адже він допомагає підготувати дитину не лише розумово, але й фізично. Випуск такого виду видань є доцільним на сучасному книговидавничому ринку, бо містить нові знання, прийоми вивчення та подання інформації. Робочий зошит призначений для дітей старшого дошкільного віку 5–6 років.

Навчальне видання складається із двох блоків завдань: перший блок — графічні вправи, які формують у дітей навички логічних операцій, конструктивні комбіновані вміння; вправи на штрихування та обведення фігур, які вчать орієнтуватись в просторі, розвивають координацію і м'язову пам'ять рук. Другий блок — це завдання, які активізують увагу дитини, а саме слухово-графічні диктанти, що виконують на окремих аркушах у клітинку під диктовку дорослого. Обсяг блоків не є співмірними, адже перший блок займає 27 сторінок, а другий — 2 сторінки (с. 31-32).

Факти, які дібрані у навчальному виданні, чітко, об'ємно і переконливо розкривають специфіку явищ, процесів та змісту. Оптимальна побудова і виклад навчального матеріалу, тобто текст забезпечує повне розуміння і сприйняття не знайомого слова чи словосполучення. Факти у зошиті не є випадковими, а розкривають найтипівіші явища.

Щодо культури мови навчального видання, то вона повністю відповідає лексичним, граматичним, стилістичним, орфографічним нормам літературної мови. Мова видання є зрозумілою, адже вона є чистою, правильною, ясною, точною, логічною, виразною, лаконічною та багатою.

Текстовий матеріал робочого зошита є пізнавально-значущим, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, не мають двоякого трактування. Не використано незвичні логічні форми. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано на основі засвоєного.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До апарату організації засвоєння знань цього зошита належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. Недоліком вказівок є те, що на більшості сторінках їх є декілька і вони пронумеровані (с. 4, 11, 26 та ін.) (ДОДАТОК Б). Частина сторінок містять лише одну вказівку, яка не пронумерована. Таким чином візуально це дуже привертає увагу та ускладнює читання, коли цих вказівок та завдань багато. Деякі завдання розміщені хаотично в межах однієї сторінки, що ускладнює віднайти завдання за вказівкою (с. 17). Не усі завдання, що вміщені у зошиті є однаковими за розмірами, присутні такі, що займають 1/3 сторінки (с. 12) та 2/3 сторінки (с.13). На с. 20, 21 завдання займають цілу сторінку. Дошкільнятам, щоб виконати завдання потрібно обвести або домалювати за зразком (ДОДАТОК Б).

На с. 2 розміщена таблиця «Вправи для розвитку і зміцнення дрібних м'язів руки», яка полегшує засвоєння та запам'ятовування матеріалу. На кожну вправу та пояснення виділено один рядок, але вправа 1 та 2 не розмежовані, розміщені в одному рядку та мають одне пояснення (ДОДАТОК Б).

Передмова робочого зошита виконує орієнтувальну та інструктивно-методичну функції. Орієнтувальна полягає у тому, що пояснює структуру та архітектоніку видання, роль і значення предмету у навчанні, зв'язок з іншими

дисциплінами. Відмінність цього зошита від попередніх, структура і побудова, якою є система рубрикації, особливості ілюстративного матеріалу. Інструктивно-методична частина передмови містить рекомендації щодо засобів контролю навчальних матеріалів, рекомендації з організації навчальної роботи. У робочому зошиті орієнтувальна частина передуює інструктивно-методичній. Типовою помилкою передмови є те, що майже скрізь замість короткого тире стоїть довге.

Проектом видання передбачено формат — 84x108 1/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Times New Roman 14, заголовки подані жирним накресленням тієї ж гарнітури.

Колонцифри у зошиті виражені графічно та за допомогою іншого кольору та шрифту. Графічно за допомогою геометричних фігур. На с. 1, 2 колонцифри мають лише шрифтове виділення. Також на сторінках видання наявні сигнали-символи, а саме рисунки. Протягом усього видання спостерігається лише один сигнал-символ і його достатньо для того, щоб діти запам'ятали його і розуміли, що потрібно робити, коли поряд розташований такий рисунок (ДОДАТОК Б).

Папір забезпечує непросвічуваність тексту та ілюстрацій зі зворотного боку аркуша видання. Кольорові зображення насичені та зберігають кольори. Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 2, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності.

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані із врахуванням невідповідності дитини та сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

Федієнко В. Вчимось писати без проблем. 2-ге випр., доповн. Харків: Школа, 2015. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Вчимось писати без проблем» Василя Федієнка є актуальним для дітей віком 5,5–6 років, які вступають до школи. Також його можна використовувати в дитячому садку при проведенні фронтальних, групових чи індивідуальних занять, а ще в умовах домашньої підготовки дитини до школи. Завдання та вправи зошита сприятимуть оволодінню навичками письма для дошкільнят, допоможуть підготувати руку дитини до оволодіння письмом, сформувати в неї базові графічні навички, розвинути координацію і м'язову пам'ять руки. Тобто робочий зошит є важливим для суспільства, адже він допомагає підготувати дитину не лише розумово, але й фізично. Випуск такого виду видань є доцільним на сучасному книговидавничому ринку, бо містить нові знання та прийоми вивчення та подання інформації. За цільовим призначенням — навчальні.

Загалом навчальне видання складається із таких завдань:

- графічні вправи, які формують у дітей навички логічних операцій, конструктивні комбіновані вміння;
- вправи на штрихування та обведення фігур, які вчать орієнтуватись в просторі, розвивають координацію і м'язову пам'ять рук;
- завдання, які активізують увагу дитини.

Факти, що дібрані у навчальному виданні, чітко і об'ємно розкривають специфіку явищ, процесів та змісту. Виклад текст забезпечує повне розуміння і сприйняття не знайомого слова чи словосполучення. Факти у не є випадковими, а розкривають типовіші явища.

Мова навчального видання відповідає усім нормам сучасної літературної мови, вона є зрозумілою, адже є чистою, правильною, ясною, точною.

Текстовий матеріал робочого зошита є пізнавально-значущим, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано на основі засвоєного. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, не мають двоякого трактування. Не використано незвичні логічні форми.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До апарату організації засвоєння знань цього зошита належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. На початку зошита розміщено по два завдання, до яких є вказівки по одній вказівці. Лише на с. 6 присутні 3 вказівки та завдання, що свідчить про те, що завдання невеликі за розмірами, легкі для виконання та розуміння. Деякі завдання містять дуже великі вказівки, що може призвести до нерозуміння дошкільням завдання (с. 5) (ДОДАТОК В). Таким чином візуально це дуже привертає увагу та ускладнює читання, коли цих вказівок та завдань багато. Не усі завдання, що вміщені у зошиті є однаковими за розмірами, присутні такі, що займають 1/3 сторінки (с. 5) та 2/3 сторінки (с. 4) (ДОДАТОК В). Вказівки до завдань у виданні подаються за допомогою сигналів-символів, а саме рисунки, які унаочнюють дитині те, що вона має зробити. Протягом усього видання спостерігається три різних сигнали-символи (ДОДАТОК В). Недоліком є те, що відсутні пояснення до них. Дошкільнятам, щоб виконати завдання потрібно обвести або домалювати за зразком. Перевагою є те, що діти поступово виконують завдання різної складності та вкінці вже намагаються самостійно написати перші слова, словосполучення та речення.

Можна зазначити, що передмова зошита орієнтувальна та інструктивно-методична. Орієнтувальна — пояснює структуру та архітектоніку видання, зв'язок з іншими дисциплінами, мета і завдання навчального видання. Відмінність цього зошита від попередніх, структура і побудова. Інструктивно-методична частина передмови містить рекомендації щодо засобів контролю матеріалів, рекомендації з організації навчальної роботи. У зошиті орієнтувальна частина передре інструктивно-методичній.

Проектом видання передбачено формат — 84x108 1/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: TextBook 14, заголовки подані жирним накресленням тієї ж гарнітури.

Колонцифри у зошиті розміщені в правому нижньому куті, не мають ніяких засобів вираження. Шрифт є замалим, тому цифри важко побачити, немає акцентування уваги (ДОДАТОК В).

Папір забезпечує непросвічуваність тексту та ілюстрацій зі зворотного боку аркуша видання. Кольорові зображення насичені та зберігають кольори. Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є цупкою, тип 3, що мінімалізує пошкодження і робить його практичним, також є кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності.

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані із врахуванням непередготовленості дитини та сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

Лісіцина І. Напиши, повтори, запам'ятай : іл. Харків: Vivat, 2017. 16 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: ілюстроване.

За читацькою адресою: для дітей.

«Напиши, повтори, запам'ятай» Ірини Лісіціної є актуальним для дітей, які вступають до школи. Також його можна використовувати в дитячому садку при проведенні фронтальних, групових чи індивідуальних занять, а ще в умовах домашньої підготовки дитини до школи. Робота в них сприяє набуттю навичок письма, каліграфії, розвитку мислення, фантазії і навіть поповненню словникового запасу. Але найголовніше — він допомагає дитині навчитись серйозних речей, не припиняючи гри.

Випуск такого виду видань є доцільним на сучасному книговидавничому ринку, бо містить нові знання, прийоми вивчення та подання інформації. Робочий зошит призначений для дітей старшого дошкільного віку 4, 5–6 років.

Навчальне видання складається із двох блоків завдань: перший блок — графічні вправи, які формують у дітей навички логічних операцій, конструктивні комбіновані вміння; вправи на штрихування та обведення фігур, які вчать орієнтуватись в просторі, розвивають координацію і м'язову пам'ять рук. Другий блок — це завдання, які активізують увагу та сконцентрованість дитини на завданнях(с. 16). Завдання двох блоків чергуються: одна сторінка — завдання одного блоку, а інша сторінка — це завдання іншого блоку. Таким чином на одному розвороті вміщені завдання двох блоків, утворюючи та структуруючи матеріал межах усього видання.

Факти матеріал чітко, об'ємно і переконливо розкривають специфіку змісту та явищ. Факти не є випадковими, а розкривають найтипівіші явища.

Щодо культури мови навчального видання, то вона повністю дотримана у виданні. Дотриманні усі лексичні, граматичні, стилістичні, орфографічні, орфоепічні норми літературної мови. Мова видання є зрозумілою для дітей, також багатою та чіткою.

Текстовий матеріал робочого зошита є пізнавально-значущим, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-

завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, не мають двоякого трактування. Не використано незвичні логічні форми. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано на основі засвоєного.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До апарату організації засвоєння знань цього зошита належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. Варто також зазначити, що пояснення до виконання завдання є дещо у незвичній формі: на кожній сторінці разом із вправами поданий певний герой, наприклад фокусник(с. 9) (ДОДАТОК Г). На одній сторінці розміщене одне завдання, що дає змогу дитині сконцентруватись на ньому, не відволікаючись (с. 5). Усі завдання, що вміщені у зошиті є однаковими за розмірами, тобто займають одну сторінку, що дає змогу зрозуміти і зорієнтуватись на завданнях одного блоку. На с. 11 є завдання, яке дає змогу трохи відволіктись та розфарбувати черепашку.

Передмова навчального видання виконує 2 функції: орієнтувальну та інструктивно-методичну. Орієнтувальна полягає у тому, що пояснює структуру та побудову видання, роль предмету у навчанні, а також зв'язок з іншими предметами. Відмінність зошита від попередніх, структура, якою є система рубрикації. Інструктивно-методична частина містить рекомендації щодо засобів контролю навчальних матеріалів. У виданні орієнтувальна частина передує інструктивно-методичній.

Проектом видання передбачено формат — 70x90/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Garamond 14, заголовок передмови поданий жирним накресленням тієї ж гарнітури.

Колонцифри у зошиті подані тією ж гарнітурою, що й основний текст, розміщені внизу сторінки по центру, графічно не виділенні (ДОДАТОК Г).

Варто було б виділити їх, щоб зробити їх виразнішими та відділити від завдань та основної інформації графічно. Також на сторінках видання наявні сигнали-символи, а саме рисунки, пояснення до яких містяться відразу після передмови. Здебільшого ці рисунки стосуються батьків, адже за допомогою них на кожній сторінці видання подано запитання для батьків, на які вони повинні дати відповідь, чи правильно дитина сидить, тримає ручку і т. д. (ДОДАТОК Г). Протягом усього видання спостерігаються чотири сигнали-символи, які призначені для батьків та їх не забагато, адже батьки, на відмінно від дітей, можуть їх запам'ятати (ДОДАТОК Г).

Папір забезпечує непросвічуваність тексту та ілюстрацій зі зворотного боку аркуша видання. Кольорові зображення насичені та зберігають кольори. Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є цупкою, тип 4, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності.

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані із врахуванням непередготовленості дитини та сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

Вітушинська Н., Косован О. Перші прописи до школярика. Зошит для підготовки руки до письма для дітей 5–6 років. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Перші прописи до школярика» Оксани Косован та Надії Вітушинської є актуальним для дітей, які вступають до школи. Містить вправи, спрямовані

на розвиток графічних і технічних навичок письма. Їх виконання сприяє розвитку дрібних м'язів пальців та п'ясті руки; координації та ритму рухів; розвитку окоміру, точності та просторового уявлення. Він рекомендований для використання на заняттях у дитячих дошкільних закладах, а також для роботи батьків із дітьми.

Випуск такого виду видань є доцільним на сучасному книговидавничому ринку, бо містить нові знання, прийоми вивчення та подання інформації. Робочий зошит призначений для дітей старшого дошкільного віку 5–6 років.

Навчальне видання складається із одного блоку завдань — графічні вправи, які формують у дітей навички логічних операцій, конструктивні комбіновані вміння; вправи на штрихування та обведення фігур, які вчать орієнтуватись в просторі, розвивають координацію і м'язову пам'ять рук.

Факти чітко і переконливо розкривають специфіку змісту. Оптимальна побудова навчального матеріалу забезпечує повне розуміння і сприйняття.

Культури мови навчального видання є дотриманою згідно із норм літературної мови. Мова навчального видання є точною, логічною, виразною, та багатою.

Текстового матеріалу у робочому зошиті майже немає, а якщо є, то він є пізнавально-значущим, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. Правильно та точно вжиті всі терміни.

Також у цьому виданні не наявний апарат організації засвоєння знань. Не має інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівок до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці (с. 30) (ДОДАТОК Д). У зошиті містяться завдання без вказівок на те, як їх виконувати. На кожній сторінці розміщено по три завдання, які є невеликими за розміром і взяті у рамки (с. 18) (ДОДАТОК Д). Усі завдання, що вміщені у зошиті є однаковими за розмірами, що дає змогу дитині краще орієнтуватись та не втомлюватись під час виконання завдань. На сторінках також присутні

зображення, які дитина може домальовувати елементи та розмальовувати звірів чи предмети (с. 31).

Передмова у робочому зошиті відсутня, подана лише коротка анотація. Варто все ж було б її додати, щоб зорієнтувати і батьків, і вихователів у тому, як краще працювати із цим робочим зошитом.

Проектом видання передбачено формат — 70x84/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Times New Roman 14.

Колонцифри у зошиті розміщені в правому нижньому куті, подані тією ж гарнітурою, що й основний текст, не мають ніяких засобів вираження, графічно не виділені (ДОДАТОК Д). Варто було б виділити їх, щоб зробити їх виразнішими та відділити від завдань та основної інформації графічно.

Сигнали-символи відсутні, немає рисунків ні для дітей, ні для батьків. Варто б додати сигнали-символи ,адже пояснень до завдань немає, тому слід було б додати хоча б рисунки для кращої роботи та розуміння.

Папір просвічується, усі зображення та завдання, які подані зі зворотного боку аркуша видання видно на попередньому. Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є цупкою, тип 4, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності.

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22.2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховані та у процесі роботи із зошитом можуть виникнути труднощі у розумінні та сприйнятті.

Цєпова І. Прописи для дошкільнят. Харків : Ранок, 2018, 48 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Прописи для дошкільнят» Ірини Цепової актуальний для дітей, які вступають до школи. Виконуючи завдання прописів, малюк навчатиметься правильно тримати олівець і ручку, писати елементи рукописних букв і навіть не буде здогадуватися про те, що вчиться писати. Дитина буде розфарбовувати, наводити й штрихувати цікаві пізнавальні малюнки, відгадувати загадки й проходити малюнкові лабіринти, викладати фігурки з паличок, виконувати вправи пальчикової гімнастики, малювати й писати елементи рукописних букв. А це, у свою чергу, сприятиме розвитку дрібних м'язів кисті руки, логічного мислення, пам'яті дитини, формуванню практичних навичок письма, що набагато полегшить перший рік навчання малюка в початковій школі.

Призначено для індивідуальних занять із дітьми 4–6 років під керівництвом батьків, гувернерів, вихователів дитячих садків.

Навчальне видання складається із одного блоку завдань — графічні вправи, які формують у дітей навички логічних операцій, конструктивні комбіновані вміння; вправи на штрихування та обведення фігур, які вчать орієнтуватись в просторі, розвивають координацію і м'язову пам'ять рук. Також завдання, у яких потрібно не лише навести лінії, але й розфарбувати.

Факти у зошиті не є випадковими, а розкривають найтипівіші явища. Усі факти, які подані у зошиті є загальновідомими і не потребують додаткової перевірки за допомогою різних джерел.

Мова видання є лаконічною та багатою. Речення є логічно-завершені і не потребують уточнень чи пояснень.

Текстового матеріалу у робочому зошиті достатньо, його не є забагато, на початку кожної сторінки перше завдання подається разом із коротким віршиком про той предмет чи річ, яку потрібно домалювати або обвести (с. 4) (ДОДАТОК Е). Також текстовий матеріал робочого зошита є пізнавально-значущим, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну

мікротему. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів.

Передмова робочого зошита орієнтувальна та інструктивно-методична. Також після передмови містяться вказівки, що допомагають навчитись правильно тримати ручку чи олівець, а також малюнки, на яких показано, як правильно сидіти під час виконання завдань. Така побудова видання є виправдана, також до переваг можна додати те, що є вказівки на те, як правильно сидіти і тримати ручку чи олівець.

Проектом видання передбачено формат — 84x108/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Times New Roman 12.

Колонцифри у зошиті розміщені в лівому нижньому куті, подані тією ж гарнітурою, що й основний текст, мають засоби вираження, а саме графічно, колонтитул узятий у коло, біля якого розташовано тваринку чи людину із фігурок. Варто зробити колонцифри більшого розміру, адже малий шрифт ускладнює сприйняття та розуміння, а тваринку чи людину із геометричних фігурок біля колонцифри замінити або покращити, щоб було чітко зрозуміло, що там зображено (ДОДАТОК Е).

Також на сторінках видання наявні сигнали-символи, а саме рисунки. Протягом усього видання спостерігається лише два сигнал-символи і їх достатньо для того, щоб діти запам'ятали його і розуміли, що потрібно робити, коли поряд розташований такий рисунок.

Папір не просвічується, усі зображення та завдання, які подані зі зворотного боку аркуша видання не видно на попередньому. Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка не є цупкою, тип 2, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності. Стосовно зображення дітей на обкладинці є зауваження, адже на обличчях у всіх відсутні носики і брови, одну з дівчат можна ідентифікувати лише по одязі, а волосся не зрозумілої форми, пальці у всіх дітей у формі коротких трьох

ліній (ДОДАТОК Е). Отож, обкладинку варто або покращити, або переробити.

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховані та у процесі роботи із зошитом можуть виникнути труднощі у сприйнятті та розумінні.

Шост Н. Веселі прописи. Підготовка руки до письма 6+. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2019. 24с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Веселі прописи. Підготовка руки до письма 6+» Наталії Шост є актуальним для дітей, які готуються іти до школи. У даному посібнику запропоновано цікаві вправи, спрямовані на підготовку дитини до опанування графічними вміннями та навичками. Ігрові завдання сприятимуть розвитку дрібної моторики руки, уваги, пам'яті, мислення, творчої уяви. Матеріали дібрано з урахуванням вікових особливостей дитини. Також його можна використовувати в дитячому садку при проведенні фронтальних, групових чи індивідуальних занять, а ще в умовах домашньої підготовки дитини до школи. Робочий зошит призначений для дітей старшого дошкільного віку 6–7 років.

Навчальне видання складається з одного блоку завдань — графічні вправи, які формують у дітей навички логічних операцій, конструктивні комбіновані вміння; вправи на штрихування та обведення фігур, які вчать орієнтуватись в просторі, розвивають координацію і м'язову пам'ять рук.

Факти, що наявні у виданні, чітко і об'ємно розкривають специфіку явищ. Така побудова і виклад текст забезпечує повне розуміння не знайомого слова чи словосполучення.

Культури мови навчального видання — дотримана. Лексичні, граматичні, стилістичні, орфографічні норми дотримані. Мова видання є ясною, точною, логічною, виразною та лаконічною.

Текстовий матеріал робочого зошита є пізнавально-значущим, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, не мають двоякого трактування. Не використано незвичні логічні форми. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано на основі засвоєного.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До апарату організації засвоєння знань цього зошита належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. На кожній сторінці розміщено по дві вказівки, у яких дитина не розгубиться, також їх не є багато, що сприяє кращому засвоєнню навчальних матеріалів. Дошкільнятам, щоб виконати завдання потрібно обвести або домалювати за зразком (ДОДАТОК Ж).

Передмова видання виконує орієнтувальну та інструктивно-методичну функції. Орієнтувальна — розкриває структуру та зв'язок з іншими дисциплінами. Відмінність цього робочого зошита від попередніх, особливості ілюстративного матеріалу. Інструктивно-методична — містить рекомендації щодо засобів контролю матеріалів, також рекомендації з організації навчальної роботи. У робочому зошиті інструктивно-методична частина розміщена після орієнтувальної.

Проектом видання передбачено формат — 60x84/8.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Прагматика 12.

Колонцифри у зошиті виражені графічно та за допомогою того ж кольору, але іншого відтінку та того ж шрифту. Графічно за допомогою

геометричних фігур (ДОДАТОК Ж). Також на сторінках видання наявні сигнали-символи, а саме рисунки. Протягом усього видання спостерігається два сигнал-символи і їх достатньо для того, щоб діти запам'ятали його і розуміли, що потрібно робити, коли поряд розташований такий рисунок.

Папір забезпечує непросвічуваність тексту та ілюстрацій зі зворотного боку аркуша видання. Кольорові зображення насичені та зберігають кольори. Проте на с. 5 колір одного із хлопчиків відрізняється від решти дітей та має темно-коричневий колір тіла, а волосся насиченого жовтого кольору (ДОДАТОК Ж). Варто було б зобразити усіх дітей одного кольору, а якщо його хотіли зробити темношкірим — зробити колір шкіри більш природнім. Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 2, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності. Але шрифти, які розташовані на обкладинці усі різні, їх варто зробити одного накреслення і змінити їх кількість, щоб їх не було більше двох.

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані із врахуванням невідповідності дитини та сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

3. 2. Редакторський аналіз зошитів з математики для дошкільників

Федієнко В. Вчимось рахувати без проблем. 2-ге випр., доп. Харків: Школа, 2015. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Вчимося рахувати без проблем» Василя Федієнка є корисним для дітей віком 5–6 років, які збираються йти до школи. Також його можна використовувати в дитячому садку при проведенні, групових чи індивідуальних занять, а також в домашніх умовах підготовки дитини до школи. Завдання та вправи зошита допомагають дитині у доступній, ігровій формі ознайомитись з основами математики. У зошиті головну увагу приділяється цифрам, порядковим та кількісним значенням та роботі з основними математичними знаками. Тобто робочий зошит є важливим для суспільства, адже він допомагає підготувати дитину не лише розумово, але й фізично. Випуск такого виду видань є доцільним на сучасному книговидавничому ринку, бо містить нові знання та прийоми вивчення та подання інформації.

Навчальне видання складається із різних завдань, зокрема — графічні вправи, які допоможуть краще відчутти графічний образ цифри, вправи на штрихування та обведення цифр та фігур, які розвивають координацію і м'язову пам'ять рук. Також завдання, у яких потрібно не лише навести лінії та розфарбувати, але й логічно помислити. Вивчення цифр переривається вивченням математичних знаків. Така подача матеріалу не є виправдано, адже варто б було б подати спочатку цифри, а вже згодом математичні знаки, що дитина не плутала (ДОДАТОК 3).

Оптимальний виклад навчального матеріалу забезпечує повне розуміння і сприйняття не знайомого слова. Факти у зошиті є не випадковими, а розкривають явища, які раніше вже відомі.

Щодо культури мови, то не дотриманні усі лексичні, граматичні, стилістичні, орфографічні, орфоепічні норми літературної мови. Зокрема на с. 21 наявні помилки у словах та вживанні числівника з іменником (ДОДАТОК 3).

Текстовий матеріал робочого зошита є пізнавально-значущим, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Він поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. Усі терміни

вжито правильно. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано послідовно, що дає змогу краще зрозуміти та засвоїти навчальний матеріал. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, не мають двоякого трактування. Не використано незвичні логічні форми.

На початку вивчення матеріалу подано сторінку із фігурами, які дітям потрібно запам'ятати, щоб виконати завдання в подальшому. Такий виклад матеріалу на початку є виправданим, адже дітям не треба шукати їх десь всередині чи вкінці (ДОДАТОК 3).

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До апарату організації засвоєння знань цього зошита належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. На початку зошита розміщено по два завдання, до яких є вказівки по одній вказівці. Деякі завдання містять дуже великі вказівки, але це виправдано, бо там містяться умови задач.

Вкінці видання подано задачі на логічне мислення, їх є небагато та вони допоможуть розвинути логічне мислення у дитини (ДОДАТОК 3).

Вказівки до завдань у виданні подаються за допомогою сигналів-символів, а саме рисунки, які унаочнюють дитині те, що вона має зробити. Протягом усього видання спостерігається три різних сигнали-символи, один з яких стосується батьків. Недоліком є те, що відсутні пояснення до них.

Що стосується передмови, то вона є орієнтувальною та інструктивно-методичною. Орієнтувальна полягає у тому, що описується архітектоніка видання, роль і значення предмету у навчанні. Інструктивно-методична частина передмови містить чіткі рекомендації з організації роботи.

Проектом видання передбачено формат — 84x108 1/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: TextBook 14, заголовки подані жирним накресленням тієї ж гарнітури.

Колонцифри у зошиті розміщені в правому нижньому куті, не мають ніяких засобів вираження. Шрифт є замалим, тому цифри важко побачити, немає акцентування уваги. Так, як це зошит з математики, то колонцифри часто можуть співпадати із цифрами завдань.

Папір просвічується текст та ілюстрації видно зі зворотного боку аркуша видання, також видно те, що писала дитина та що вона розмальовувала. Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є цупкою, тип 4, що дає змогу мінімізувати пошкодження і робить його практичним, також є кольоровою, усі кольори та відтінки предметів та дітей передані правильно і не суперечать дійсності.

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2 -02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані із врахуванням невідповідності дитини та сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

Котікова О., Попова Н., Цепочко Н. Математика. Зошит для занять із дошкільником 5–6 років. Харків : Ранок, 2017. 48 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Математика. Зошит для занять із дошкільником 5–6 років» Наталії Цепочко, Олени Котікової та Наталії Попової розрахований на дітей 5–6 років, які вступають до школи. Також його можна використовувати в дитячому садку при проведенні групових та індивідуальних занять, а також в домашніх умовах підготовки. Домальовуючи, розфарбовуючи, розв'язуючи цікаві головоломки та проходячи лабіринти, майбутній першокласник ознайомлюватиметься із першими поняттями та термінами з математики,

розвиватиме стійку увагу, гарну пам'ять, логічне та наочно-образне мислення.

Вправи у зошиті розміщені у такій послідовності, що дитина вивчає все від простішого до складнішого, від ознайомлення до закріплення з періодичною послідовністю. Майже усі вправи емоційно забарвлені, а саме дитина виконує завдання не механічно, а розв'язує ігрову ситуацію разом із героями (ДОДАТОК И).

Факти матеріал об'ємно і переконливо розкривають специфіку змісту. Така побудова і виклад текст забезпечує повне розуміння і сприйняття. Фактичний матеріал у зошиті не випадковими, а розкривають типові явища.

Усі лексичні, граматичні, стилістичні, норми літературної мови дотримані. Мова видання — чиста, правильна, ясна, точна та зрозумілою для дітей такого віку.

Текстовий матеріал робочого зошита є пізнавальним, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну тему. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, також не мають двоякого трактування. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано на основі засвоєного.

Остання сторінка (с. 48) робочого зошита містить інформацію, яка повинна зацікавити батьків чи педагога, в залежності від того, хто займається підготовкою дитини. На ній розміщені запитання, відповіді на які є орієнтиром у тому, чи готова дитина до вступу до школи (ДОДАТОК И).

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. Вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. На кожній сторінці розміщено по два або три завдання, якщо дитина вивчає цифру, то завдань на сторінці два, а якщо лише розв'язує завдання —

3. Така побудова є виправданою, адже важливо, щоб інформації та матеріалу не було забагато, бо дитина може не запам'ятати.

Важливо підкреслити, що усі вправи та завдання пов'язані з цікавими героями чи тваринками, також на сторінках зошита присутні різноманітний одяг та частини тіла.

Вкінці, на с. 47, подано матеріал, який потрібно запам'ятати після того, як дитина пройде увесь матеріал. Це є доволі зручно, адже тобі ті, хто готують дітей зможуть прослідкувати, чи дійсно матеріал був засвоєний, а в разі не розуміння — можна пройти повторно або зосередити на цьому більше уваги (ДОДАТОК И).

Передмова робочого зошита виконує дві функції, а саме орієнтувальну та інструктивно-методичну. Орієнтувальна полягає у тому, що вказано відмінність цього зошита від попередніх, а також структура і побудова. Інструктивно-методична полягає у тому, що містить рекомендації з організації навчальної роботи.

Проектом видання передбачено формат — 70x90/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Рублена 14, заголовки подані жирним накресленням тієї ж гарнітури.

Колонцифри у зошиті виражені графічно та за допомогою іншого накреслення. Графічно за допомогою геометричних фігур. Колонцифри розміщені з лівого та правого боків в залежності від сторінки — парна або не парна. Кожна колонцифра подана разом із хлопчиком чи дівчинкою. Таке зображення та розміщення колонцифр є дуже нестандартним та цікавим для дітей, варто б зробити їх кольоровими, а не чорно-білими. Також на сторінках видання наявні сигнали-символи, а саме рисунки. Протягом усього видання їх спостерігається 5 — усі вони легкі у сприйнятті та розумінні.

Папір злегка просвічується, деякі частини тексту та ілюстрацій видно зі зворотного боку аркуша видання. Усі зображення у виданні — чорно-білі, варто б було зробити кольоровими для кращого розуміння. Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є доволі цупкою, тип 4, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності. На обкладинці застосовано багато шрифтів різної гарнітури та накреслення. Варто зменшити їх кількість для зручності читання.

Загалом усі вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані, враховано непідготовленість дитини, усі завдання та задачі сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

Будій Н. Математика. Зошит дошколярика. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 48 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Математика. Зошит дошколярика» Наталії Будій призначений для дітей 5–6 років, які вступають до школи. Також його можна використовувати в дитячому садку при проведенні індивідуальних чи групових занять, а також під час підготовки в домашніх умовах. Завдання в робочому зошиті дібрані так, щоб викликати інтерес до математики. Кольорові малюнки сприятимуть поєднанню роботи з розвитком пам'яті, уваги, мовлення з розвитком математичних уявлень.

Весь матеріал в робочому зошиті поділений на дві частини: перша частина — доцифровий період навчання, а друга — підготовка до вивчення нумерації та арифметичних дій (додавання і віднімання).

Дібрані у навчальному виданні факти розкривають специфіку явища та змісту. Така побудова і виклад навчального матеріалу є оптимальною і забезпечує повне розуміння і сприйняття дитиною.

У виданні культура мови є дотриманою, відповідає усім вимогам і нормам сучасної літературної мови. На першій сторінці присутні помилки під час переліку вказівок стосовно правильного сидіння дитини під час виконання завдань.

У зошиті майже відсутній текстовий матеріал, немає вказівок щодо виконання завдань, також немає умов до задачі, такий виклад матеріалу є невиправданим, адже дитині та тим, хто займається із дітьми важко зрозуміти у чому полягає завдання, не подано умов до задачі (ДОДАТОК I).

У цьому виданні не наявний апарат організації засвоєння знань. Не має інструктивно-методичні матеріали, зокрема вказівок до виконання завдань, які розміщені на кожній сторінці. Також у зошиті містяться завдання без вказівок на те, як їх виконувати. На кожній сторінці розміщено по декілька завдань, які є невеликими за розміром (с. 7). Усі завдання, що вміщені у зошиті є однаковими за розмірами, що дає змогу дитині краще орієнтуватись та не втомлюватись під час виконання завдань. На сторінках також присутні зображення, які дитина може розмальовувати звірів чи предмети (с. 10) (ДОДАТОК I).

Передмова у робочому зошиті відсутня, але подана коротка анотація. Для кращої роботи варто все ж було б її додати, щоб зорієнтувати не тільки батьків, але й вихователів у тому, як краще працювати із виданням.

Проектом видання передбачено формат — 70x84/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Рублена 14, заголовки подані жирним накресленням тієї ж гарнітури та виділені червоним кольором (ДОДАТОК I).

Колонцифри у зошиті виражені графічно та за допомогою того ж накреслення. Графічно за допомогою геометричних фігур. Колонцифри розміщені з лівого та правого боків в залежності від сторінки — парна або не парна. Кожна колонцифра подана разом із персонажами з мультфільму (ДОДАТОК I). Таке зображення та розміщення колонцифр є дуже нестандартним та такими, яке відразу ж цікавить дітей. На сторінках

відсутні сигнал-символи, варто б було додати хоча б їх, бо коли немає пояснень до завдань, то треба, щоб були хоча б рисунки з вказівками про те, що потрібно робити.

Папір злегка просвічується, деякі ілюстрації видно зі зворотного боку аркуша. Усі зображення у виданні є кольоровими та насиченими, усі кольори та відтінки подано правильно. Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є достатньо цупкою, тип 4, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності. Кольори різних шрифтів гармоніюють між собою та із кольорами обкладинки.

Загалом усі вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2 -02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховано непідготовленість дитини, адже до завдань та задач немає ні вказівок, ні пояснень, тому в подальшому це не сприятиме розумінню та швидкому засвоєнню нових знань.

Ісаєнко О. Математика. Тренажер. Харків: Vivat, 2019. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Математика. Тренажер» Ольги Ісаєнко для дітей 5–6 років, які збираються вступати до школи. Його можна використовувати не лише в домашніх умовах, а й у дитячому садочку. Під час роботи з зошитом дитина може домальовувати, розфарбовувати, розв'язувати цікаві головоломки, майбутній першокласник ознайомлюватиметься із першими

поняттями та термінами з математики, також зможе розвивати стійку увагу, гарну пам'ять, логічне та наочно-образне мислення.

Вправи у зошиті розміщені у зручній послідовності, а саме: дитина вивчає все від найпростішого до складнішого, від ознайомлення до закріплення з періодичною послідовністю.

Дібраний фактичний матеріал, який наявний у виданні чітко і переконливо розкривають специфіку змісту. Факти у зошиті не є випадковими, а розкривають загально-зрозумілі явища.

У робочому зошиті дотриманні усі норми літературної мови. Мова видання є виразною, лаконічною та багатогою та зрозумілою для дітей дошкільного віку.

Текстовий матеріал робочого зошита є сучасним, пізнавальним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну тему. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, також не мають двоякого трактування. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано на основі засвоєного.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. Вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. На кожен цифру у робочому зошиті виділено по одній сторінці, окрім двоцифрових цифр (ДОДАТОК К). На сторінці під час вивчення певної цифри дитина може також замальовувати предмети, обводити різні фігури та предмети. Такий виклад матеріалу є доволі цікавим, адже в процесі вивчення цифр дитина може малювати, вивчати предмети, вчитись малювати за зразком, наприклад квіти, ягоди та ін. (ДОДАТОК К).

Передмова виконує дві функції, а саме орієнтувальну та інструктивно-методичну. Орієнтувальна — пояснює зв'язок з іншими дисциплінами. А інструктивно-методична частина містить рекомендації щодо засобів контролю матеріалів.

Проектом видання передбачено формат — 84x108/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Times New Roman 14, вказівки до завдань подані тією ж гарнітурою, як і весь текстовий матеріал, який наявний у зошиті.

Колонцифри у зошиті виражені графічно та за допомогою іншого накреслення. Графічно за допомогою хвильки, яка відділяє завдання від цифри. Колонцифри розміщені з лівого та правого боків в залежності від сторінки — парна або не парна. На сторінках відсутні сигнал-символи, варто б було додати хоча б їх, бо коли немає пояснень до завдань, то треба, щоб були хоча б рисунки з вказівками про те, що потрібно робити.

Папір не просвічується, частини тексту та ілюстрацій не видно зі зворотного боку аркуша видання. Зображення у робочому зошиті відсутні, але можна було б їх додати для того, що зацікавити і привернути увагу дитини. Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є цупкою, тип 3, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності. Усі кольори гармоніюють між собою, створюючи цілісність між зображеннями, шрифтами та фоном (ДОДАТОК К).

Загалом усі вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2 -02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані, враховано непідготовленість дитини, усі завдання та задачі сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

Степанова Т. Навчаємось математики. Київ: Генеза, 2018. 40 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: ілюстроване.

За читацькою адресою: для дітей.

«Навчаємось математики» Тетяни Степанової актуальний для дітей, які збираються йти до школи. Робочий зошит призначений для формування елементарних математичних уявлень у дітей 5–7 років. Також він допоможе дітям набути та закріпити знання про величину, кількість і форму, простір та час; закріпити вміння розрізняти різні цифри, кольори, розвивати дрібні м'язи кисті руки; підвищити рівень естетичної вихованості

Вправи у робочому зошиті розміщені у зручній послідовності, а саме: дитина вивчає все від ознайомлення до закріплення з періодичною послідовністю від простішого до складнішого.

Фактичний матеріал розкриває специфіку явищ та змісту. Факти у зошиті розкривають найтипівіші явища.

Щодо культури мови навчального видання — усі лексичні, граматичні, стилістичні норми літературної мови дотримані. Мова навчального видання є багатою, лаконічною і чистою.

Текстовий матеріал робочого зошита є пізнавальним, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, не мають двоякого трактування. Не використано незвичні логічні форми. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано на основі раніше засвоєного.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До апарату організації засвоєння знань цього зошита належать інструктивно-методичні матеріали — вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. На кожній сторінці розміщена нова тема, до якої є мета та перелік завдань, які потрібно виконати (ДОДАТОК Л).

Також можна зазначити, що на сторінках видання також наявні різноманітні казкові герої, які дитина може розмальовувати, така подача

інформації є дуже цікавою, адже дитині буде цікаво вивчати не лише цифри, але й разом із цим бачити знайомих їй героїв на сторінках зошита. Недоліком є те, що до деяких тем є по одному запитанню чи завданню, а є такі сторінки, на яких до п'яти завдань, де потрібно не лише вказати, домалювати, але й ще розмалювати (ДОДАТОК Л).

У робочому зошиті наявна передмова, яка виконує орієнтувальну та інструктивно-методичну функції. Орієнтувальна — пояснює структуру та архітектоніку видання, а також і роль предмету у навчанні. Інструктивно-методична частина — рекомендації з організації навчальної роботи.

Проектом видання передбачено формат — 84x108 1/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Рублена 14, заголовки подані жирним накресленням тієї ж гарнітури.

Колонцифри у робочому зошиті виражені графічно та за допомогою іншого кольору та шрифту. Графічно за допомогою геометричних фігури — жовтого кола (ДОДАТОК Л). Колонцифра розміщена на кожній сторінці по центру, що дає змогу відразу побачити номер сторінки. Сигнал-символи відсутні на сторінках аналізованого видання, їх можна і не додавати, адже на початку теми, тобто нової сторінки, чітко вказана мета, тобто чітко вказано те, що дитина повинна зробити та вивчити.

Папір забезпечує непросвічуваність ілюстрацій та тексту зі зворотного боку аркуша видання. Кольорові зображення насичені та зберігають кольори. Варто б було трохи більше попрацювати над зображеннями, адже на с. 7 квіти більші за будинок, елементи не дуже гармоніюють між собою (ДОДАТОК Л). Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 2, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності. Є зауваження

стосовно зайчик, який зображений на обкладинці, адже лапки у нього зображені неправильно, а дівчинка взута у черевички з гострими носочками, що візуально створює неправильну форму ніг (ДОДАТОК Л).

В цілому, то вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2 -02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані із врахуванням невідповідності дитини та сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

Беденко М. Математика: лічба в межах 10. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2016. 48 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Математика: лічба в межах 10» Марка Беденка цікавий та корисний для дітей, які збираються іти до школи. У робочому зошиті запропоновані різноманітні цікаві вправи, які допоможуть дитині ознайомитись із базовими поняттями «число», «цифра», «лічба», вивчити цифри в межах 10. Вправи, які вміщені в робочому зошиті допоможуть не лише вивчити новий матеріал, але й сформулюють у дітей навички логічних операцій, конструктивні комбіновані вміння; вправи на штрихування та обведення фігур.

Навчальний матеріал поданий у зручній та зрозумілій формі, починаючи ознайомлювати дитину від найпростішого до більш складного матеріалу.

Факти переконливо розкривають специфіку явищ, процесів та змісту. Оптимальний виклад навчального матеріалу забезпечує повне розуміння і сприйняття для дітей.

Щодо культури мови, то вона є повністю дотримана у виданні. Також вона є зрозумілою чистою та багатогою.

Текстовий матеріал робочого зошита є пізнавально-значущим, сучасним, оригінальним та емоційно-виразним. Поділений на логічно-

завершені частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. У навчальному виданні відсутні неточності у формулюванні завдань, не мають двоякого трактування. Не використано незвичні логічні форми. Правильно та точно вжиті всі терміни. Подбали й про простоту синтаксичних конструкцій: довжина речення в межах семи слів. Новий матеріал подано на основі засвоєного. Недоліком є те, що під час того, коли ставлять запитання в завданні не слідкують за тим, як повинна писатись літера після знаку питання (ДОДАТОК М). Усі завдання подані разом із різними персонажами, тваринками та звірами.

У виданні також наявний апарат організації засвоєння знань. До апарату організації засвоєння знань аналізованого зошита належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці. На сторінках видання розміщено по одній вказівці до кожного завдання, у яких дитина не розгубиться, також сконцентрує свою увагу на виконання чітко поставленого завдання (ДОДАТОК М).

У робочому зошиті наявна передмова, яка виконує орієнтувальну та інструктивно-методичну функції. Орієнтувальна полягає у поясненні структури та архітекtonіки видання, те, що інформація, яка вміщена у виданні є важливою та викладена у цікавій для дитини формі. Інструктивно-методична подає рекомендації щодо виконання завдання та методичні рекомендації. Проектом видання передбачено формат — 60x84/8.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Прагматика 12.

Колонцифри у зошиті виражені графічно та за допомогою жирного накреслення тієї ж гарнітури, що і основний текст. Графічно за допомогою геометричних фігур (ДОДАТОК М). Сигнал-символи на сторінках видання відсутні, проте їх відсутність не погіршить роботу дитини.

Папір забезпечує непросвічуваність тексту та ілюстрацій зі зворотного боку аркуша видання. Кольорові зображення насичені та зберігають кольори.

Текст відповідає вимогам санітарного законодавства України і є зручним для читання та зорового сприйняття віковій групі.

Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 2, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності. На обкладинці зображене гроно винограду, яке висить просто у повітрі, також білка літає у повітрі, а їжачок йде у повітрі, варто б було б виправити такі помилки та домалювати елементи або переробити її (ДОДАТОК М).

В цілому, вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2 -02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» дотримані із врахуванням невідповідності дитини та сприяють швидкому засвоєнню нових знань.

3. 3. Редакторський аналіз зошитів з англійської мови для дітей дошкільного віку

Косован О., Вітушинська Н. Мої перші англійські слова. Ілюстрований тематичний словник для дітей 4–7 років. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016, 64 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Мої перші англійські слова. Ілюстрований тематичний словник для дітей 4–7 років» Оксани Косован та Надії Вітушинської призначений для дітей, які збираються іти до школи. Таке навчальне видання допоможе дітям не тільки весело провести час, але й спробує зробити перші кроки у вивченні англійської мови. Посібник охоплює більше 200 слів та фраз, також переклад та їх транскрипцію.

Видання складається із 29 тем, у яких подано матеріал від найлегшого до більш складного. На кожен тему виділено 2 сторінки, спершу подаються основні слова, які зображені на великому малюнку, що допомагає відразу ж уявити та ідентифікувати предмети, речі, певні елементи із дійсністю. Також на правій сторінці розміщені умовно-комунікативні вправи, які допомагають дитині засвоїти вивчений матеріал. Усі вправи, які вміщені у зошиті спрямовані на те, щоб навчити майбутнього школяра правильно називати і описувати предмети на англійській мові, також допомогти оволодіти англійською мовою на елементарному рівні.

Оптимальна побудова і виклад фактичного матеріалу забезпечує повноцінне розуміння і сприйняття дитиною тексту.

Норми української мови є дотримані, відповідають усім граматичним та лексичним нормам. Мова навчального видання є чіткою, лаконічною та виразною.

Текстового матеріалу у робочому зошиті не багато, але його достатньо для того, щоб дитина зрозуміла усі слова та поставлені перед нею завдання. Така побудова матеріалу є вдалою, адже дитину не перевантажують інформацією, а подають усе коротко та лаконічно.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До нього належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені на кожній сторінці (с. 10). Варто також зазначити, що завдання, які розміщені на сторінці подані у дещо незвичній формі: на кожній сторінці разом із вправами та новими матеріалами відразу ж подано тих тваринок, дітей, предмети та інше, що потрібно вивчити. На лівій сторінці розміщене одне завдання, де вивчають нові слова разом із ілюстраціями (с. 32). На правій сторінці — завдання, які має виконати дитина, що засвоїти матеріал. Така побудова є дуже зручною, адже дитина вивчає спочатку декілька слів, а потім за допомогою вправ засвоює їх. Усі завдання, що вміщені у зошиті є однаковими за розмірами,

така побудова дає змогу зрозуміти і зорієнтуватись на завданнях одного блоку (ДОДАТОК Н).

На початку видання міститься табличка із вказівками на те, як правильно вимовляти звуки, вона є невеликою за розміром та те, що вона розташована на початку видання є дуже зручним, адже при потребі легко віднайти її (ДОДАТОК Н).

Вкінці видання міститься короткий словник, слова у якому розміщені у алфавітному порядку. Варто зазначити, що наявність такого словника полегшує роботу, якщо дитина забула слово, то вона може віднайти його там, а не шукати у виданні (ДОДАТОК Н).

Передмова робочого зошита виконує такі функції, як орієнтувальна та інструктивно-методична. Орієнтувальна — відмінність цього зошита від попередніх, структура і побудова. Інструктивно-методична частина робочого зошита містить рекомендації щодо засобів контролю навчальних матеріалів.

Проектом видання передбачено формат — 60x84/8.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Рублена 14. Заголовки подані тим же шрифтом, що і основний текст, але іншого кольору, що допомагає дитині розуміти, де розташована нова тема.

Колонцифри у зошиті розміщені на кожній сторінці, подані тією ж гарнітурою, що й основний текст, але іншого кольору. Також виділений графічно за допомогою геометричних фігур (ДОДАТОК Н). Колонцифри чітко видно на сторінці, шрифт не є замалим та гарно виглядає у поєднанні з викладом основного матеріалу.

Сигнали-символи наявні у зошиті, вони є доволі цікавими та незвичними, усього зустрічається п'ять рисунків, розгорнуті пояснення до яких містяться відразу ж на першій сторінці видання (ДОДАТОК Н). Таке розміщення рисунків є зручним та зацікавлює дитину в подальшому вивченні.

Папір не просвічується, усі зображення та завдання, які подані зі зворотного боку аркуша видання не видно на попередньому. Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 2, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності.

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховані та у процесі роботи можуть виникнути труднощі у розумінні та сприйнятті.

Федієнко В., Жирова Т. Вчимо англійську без проблем. Київ: Школа, 2015. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Вчимо англійську без проблем» Тетяни Жирової та Василя Федієнка цікавий та актуальний для дітей, які збираються іти до школи. Таке навчальне видання допоможе у цікавій і доступній формі ознайомити майбутнього школяра з першими англійськими словами та виразами. Також у зошиті викладено теми, які стосуються розвитку усного мовлення дитини. Наявні і наявні і навчальні ігрові завдання, під час виконання яких здобуде навички спілкування англійською мовою.

Видання складається із різних тем різної важкості: від найлегшого до важчого. На кожен тему виділено 2, 5 сторінки, спершу подаються основні слова, які зображені разом із малюнками, що допомагає відразу ж уявити та ідентифікувати предмети, речі, певні елементи із дійсністю. Також вкінці кожної теми подано ігри, у які діти можуть погратись разом із батьками. Усі слова та речення, які подані на англійській мові мають у квадратних дужках українську транскрипцію. Такий варіант викладу інформації допоможе не лише дітям, але й батькам, які не знають англійської мови (ДОДАТОК П).

Стосовно фактів, то вони забезпечують повне розуміння і сприйняття навчального матеріалу. Факти у зошиті не є випадковими — розкривають найтипівіші явища.

Мова робочого зошита є зрозумілою, , точною, логічною та виразною. Усі норми української мови, зокрема граматичні, лексичні та стилістичні є дотриманими.

Текстового матеріалу у робочому зошиті не багато, але його достатньо для того, щоб дитина зрозуміла усі слова та поставлені перед нею завдання, така побудова матеріалу є вдалою, адже дитину не перевантажують інформацією, а подають усе коротко та лаконічно.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До нього належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних видань, які розміщені не на усіх сторінках. Варто також зазначити, що завдання, які розміщені на сторінці подані у дещо незвичній формі: на кожній сторінці наявні малюнки, які допоможуть уявити слова чи словосполучення (с. 9). Вказівки до завдань, якщо наявні на сторінках видання, то вони доволі малого шрифту, менший, ніж основний текст, такий виклад матеріал не є виправданим, адже, щоб прочитати завдання потрібно придивлятися і напружувати очі. Тому може бути таке, що їх навіть не будуть читати, варто вказівки зробити більшим шрифтом і подати біля них сигнал-символ (ДОДАТОК П).

Вкінці видання міститься короткий словник, слова у якому наведені в порядку вивчення. Варто зазначити, що наявність такого словника полегшує роботу, якщо дитина забула слово, то вона може віднайти його там, а не шукати у виданні (ДОДАТОК). Також після словничка наявна і табличка із вимовою звуків. Варто б було її розмістити на початку, адже розміщення її вкінці вже є не дуже доцільним (ДОДАТОК П).

Передмова робочого зошита — орієнтувальна та інструктивно-методична функції. Орієнтувальна частина пояснює структуру та

архітектоніку видання. Інструктивно-методична частина передмови містить поради щодо організації навчальної роботи.

Проектом видання передбачено формат — 84x108/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: TextBook 14. Заголовки подані тим же шрифтом, що і основний текст, але жирним накресленням.

Колонцифри у зошиті розміщені в лівому нижньому куті, вони подані тією ж гарнітурою, що й основний текст, не мають засобів вираження та доволі малого шрифту. Варто зробити колонцифри більшого розміру, бо малий шрифт ускладнює сприйняття та розуміння.

У зошиті наявний лише один сигнал-символ, до якого немає пояснення. Слід додати такі рисунки до завдань та на початку видання вказати їхнє значення та для чого вони.

Папір злегка просвічується, усі зображення та завдання, які подані зі зворотного боку аркуша видання видно на попередньому. Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є цупкою, тип 4, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів, звірів передані правильно і не суперечать дійсності. Варто б зробити книгу у руках хлопчика меншого розміру, адже вона є зовеликою, дорівнює приблизно 2/3 від зросту хлопчика (ДОДАТОК П).

Вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховані та у процесі роботи із зошитом можуть виникнути труднощі у розумінні та сприйнятті.

Ісаєнко О. Англійська мова. Тренажер. Харків: Vivat, 2019. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Англійська мова. Тренажер» Ольги Ісаєнко розрахований на дітей, які збираються іти до школи. Майбутній першокласник вивчить англійський алфавіт, також зможе потренуватись писати англійські літери, слова, зможе розфарбовуватиме малюнки, розгадуватиме кросворди. Дитина набуде необхідних навичок та відпрацює їх, зможе розвинути дрібну моторику, увагу і фантазію, а також мислення.

Видання складається із різних тем, зокрема кожна тема присвячена вивченню декількох англійських літер. На кожен тему виділено 2 сторінки, спершу подаються літери для вивчення, а потім слова, які починаються на вивчені літери. Слова, які розміщені на сторінках супроводжуються малюнками, які допоможуть дитині краще зрозуміти матеріал. Також на правій сторінці розміщені різноманітні вправи, які допомагають дитині засвоїти вивчений матеріал (ДОДАТОК Р).

Факти побудові і викладені так, що забезпечують розуміння і сприйняття тексту. Факти не є випадковими, а розкривають найтипівіші явища, які є зрозумілими.

Варто зазначити, що усі норми літературної мови є дотриманими. Мова видання є доволі зрозумілою та логічною для дітей такого віку.

Текстового матеріалу у робочому зошиті не багато, але його достатньо для того, щоб дитина його запам'ятала. У зошиті усе подано лише на англійській мові, не міститься переклад та те, як читаються певні слова чи словосполучення. Така побудова матеріалу є не вдалою, адже дитину не розуміє те, що їй потрібно зробити та не знає, як читаються ті чи інші слова (ДОДАТОК Р).

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До нього належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних завдань, які розміщені на кожній сторінці. Завдання подані у такій послідовності, щоб дитина вивчала літери, які розміщені в алфавітному порядку. Така побудова є дуже зручною, адже дитина вивчає спочатку декілька літер, а потім за допомогою вправ засвоює їх. До недоліків

можна віднести те, що усі вказівки подані на англійській мові, тому дитина не зможе самостійно опрацювати матеріал, а лише з допомогою людини, яка розуміє англійську мову та знає літери і вміє читати (ДОДАТОК Р).

Передмова зошита виконує є орієнтувальною та інструктивно-методичною. Орієнтувальна полягає у тому, що показано відмінність зошита від попередніх. Інструктивно-методична частина містить рекомендації щодо організації роботи.

Проектом видання передбачено формат — 84x108/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Рублена 14. Заголовки подані тим же шрифтом, що і основний текст, а літери, які слід вивчити, жирним накресленням.

Колонцифри у зошиті розміщені на кожній сторінці, вони подані тією ж гарнітурою, що й основний текст. Також виділений графічно за допомогою геометричних фігур, а саме відмежовано від основного тексту хвилястою лінією (ДОДАТОК Р). Колонцифри не чітко видно на сторінці, шрифт є замалим, варто б збільшити шрифт або виділити іншим кольором.

Сигнали-символи у зошиті відсутні, було б доцільно їх додати, щоб діти краще орієнтувались та їм було цікавіше працювати з робочим зошитом.

Папір просвічується, усі зображення та завдання, які подані зі зворотного боку аркуша видання видно на попередньому. Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 2, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів та дівчинки передані правильно. Варто не зображувати дівчинку, яка сидить на підручниках, адже у дитини це може викликати недбале ставлення до книг (ДОДАТОК Р).

Отож, вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2-02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховані та у процесі роботи зошитом можуть виникнути труднощі у розумінні та сприйнятті.

Клівенко І. Англійська в клітинку. Харків: Ранок, 2018. 24 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Англійська в клітинку» Ірини Клівенкової призначений для дітей віком 4–7 років, які збираються іти до школи. Майбутній першокласник за допомогою зошита зможе вивчити англійський алфавіт, також зможе відразу потренуватись писати англійські літери, зможе розфарбовуватиме тваринок. Дитина зможе набути необхідних навичок та відпрацює їх, також розвинути дрібну моторику, увагу.

Видання складається із різних тем: кожна тема стосується вивченню двох англійських літер. На кожну тему виділено одну сторінку, спершу подаються літери для вивчення, до яких додано назву тваринки, яка починається на вивчену літеру. Також подано різноманітні завдання, де треба щось знайти або допомогти тваринці дістатись до іграшки, прокладаючи шлях через певні літери.

У навчальному виданні фактичний матеріал об'ємно та чітко розкриті найтипівіші явища. Така побудова є доцільною, у повному обсязі розкриває навчальний матеріал.

Варто зазначити, що культура мови дотримана, зокрема відповідає усім орфоепічним, лексичним та стилістичним нормам. Мова робочого зошита є чистою, виразно та лаконічною, що сприяє кращому розумінню матеріалу для дітей дошкільного віку.

Текстового матеріалу у робочому зошиті мало, при цьому його є достатньо для того, щоб дитина засвоїла матеріал. У зошиті усе подано так, щоб дитина запам'ятала: на одній сторінці подано дві літери, також подані назви тварин, які мають українську транскрипцію у квадратних дужка. Така побудова матеріалу є доволі вдалою, адже дитина розуміє те, що їй потрібно

зробити та знає, як читаються певні слова (ДОДАТОК С). Також цікаво подані зображення біля літер, які можна також можна дорозмальовувати.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До якого належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних завдань, які розміщені на кожній сторінці. Завдання у зошиті подані у послідовності від простого до складнішого, тобто дитина вивчає літери, які розміщені в алфавітному порядку. Таке розміщення завдань є дуже зручною, адже дитина вивчає спочатку дві літери, а потім за допомогою вправ засвоює їх. Вказівок небагато, лише до завдань, де потрібно щось розв'язати чи поєднати.

Передмова робочого зошита виконує функцію, яка полягає у тому, що пояснює структуру та архітектуру видання, зв'язок з іншими дисциплінами. Відмінність зошита від попередніх або схожих до аналізованих, структура, якою є система рубрикації.

Проектом видання передбачено формат — 84x108/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Рублена 14. Літери, які слід вивчити подані різними кольорами.

Колонцифри розміщені на кожній сторінці, вони подані тією ж гарнітурою, що й основний текст. Також вони виділені графічно за допомогою геометричних фігур, а саме за допомогою кіл світло-зеленого кольору (ДОДАТОК С). Колонцифри чітко видно на сторінках та їх доволі цікаво зобразили.

Сигнали-символи відсутні, їх можна не додавати, адже у зошиті матеріал подано зрозуміло. Їхня відсутність не нашкодить навчальному процесу.

Папір не просвічується, усі завдання та зображення, які подані зі зворотного боку аркуша видання не видно на попередньому. Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 2, кольоровою, але не усі кольори, які зображені на ній передано правильно, адже кролик має блакитний колір із жовтим чубчиком. Варто б було правильно зобразити звірів та кольори (ДОДАТОК С).

Отож, вимоги до прописів згідно із СОУ 22.2 -02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховані та у процесі роботи із зошитом можуть виникнути труднощі у розумінні та сприйнятті.

Гулько С. Граючись, учимось. Англійська мова. Київ: Шкільний світ, 2015. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Граючись, учимось. Англійська мова» Світлани Гулько розрахований на дітей віком 4–6 років, які збираються іти до школи. Дитина ознайомиться із різними лексичними одиницями, які згруповані за допомогою тематичного принципу, також вони мають можливість зображувати мовою, жестів, рухів і міміки. Робочий зошит містить логічні завдання для розвитку мовлення, цікаві ігрові вправи, також завдання-розмальовки для підготовки руки до письма.

Видання складається із різних тем, зокрема: «Рухи. Тварини. Ознаки тварин. Місцезнаходження. Природа. Квартира. Іграшки. Одяг. Їжа, Професії. У місті. Допомога по дому. Хороші манери. Не хворіти». Всі теми однакові за розміром займають по дві сторінки. Спершу подані слова, які варто вивчити, а потім завдання, які треба виконати. На кожній сторінці розміщено по два завдання, що дозволить дитині зосередитись і не розсіяти увагу (ДОДАТОК Т).

Факти у виданні дібрані так, що розривають типові явища. Також вони чітко та об'ємно зображують дійсність та не суперечать тому, що вже є відомим до цього.

Під час аналізу прослідковується те, що всі вимоги та норми літературної мови дотримані. Така оптимальна побудова є доволі вдалою, бо дитина відразу все розуміє і може виконати будь-які завдання.

Текстового матеріалу у зошиті достатньо, щоб дитина дошкільного віку могла засвоїла матеріал і зрозуміла те, що їй потрібно зробити. У зошиті усе подано так, щоб дитина запам'ятала: на одній сторінці подано від 3 до 6 слів, залежно від теми (ДОДАТОК Т). Така побудова матеріалу є доволі вдалою, адже тоді дитина розуміє те, що їй потрібно зробити. Також до кожного слова подані зображення, які можна також можна розмальовувати.

Також у цьому виданні наявний апарат організації засвоєння знань. До якого належать інструктивно-методичні матеріали, а саме вказівки до виконання навчальних завдань, які розміщені на кожній сторінці по дві. Усі завдання, які розміщені у зошиті подані у послідовності від простішого до складнішого, тобто спочатку дитина вивчає слова, а потім намагається скласти з ними речення, до яких є підказки. Таке розміщення завдань є досить зручним, згодом дитина зможе самостійно складати речення.

Передмова робочого зошита виконує інструктивно-методичну функцію. Інструктивно-методична частина містить загальні рекомендації щодо засобів контролю навчальних матеріалів.

Проектом видання передбачено формат — 60x90/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Рублена 14. Слова, які потрібно вивчити подані тією ж гарнітурою та взяті у рамку. Назви тем подані такою ж гарнітурою, що і увесь текст. Варто б виділити назви тем для того, щоб можна було розмежувати, де основний текст, а де назва теми.

Колонцифри розміщені на кожній сторінці, вони подані тією ж гарнітурою, що й основний текст, але розмір шрифту є значно

більшим (ДОДАТОК Т). Колонцифри чітко видно на кожній сторінках та їх добре видно на сторінці.

Сигнали-символи відсутні, але їх можна й не додавати, адже у зошиті матеріал подано зрозуміло, усі вказівки до завдань пронумеровані.

Папір не просвічується, усі завдання та зображення, які подані зі зворотного боку аркуша видання не видно на попередньому. Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 3, кольоровою, усі кольори, які зображені на ній передано правильно. Вона оформлена доволі цікаво із використанням героя із мультфільму — робота.

Отож, вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2 -02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховані та у процесі роботи із зошитом можуть виникнути труднощі у розумінні та сприйнятті.

Шинкаренко А. Каліграфічні прописи. Англійська мова. Київ: Піонер, 2018. 32 с.

За формою освіти: для дітей дошкільних навчальних закладів.

За цільовим призначенням: навчальне видання.

За характером інформації: текстове.

За читацькою адресою: для дітей.

«Каліграфічні прописи. Англійська мова.» Анатолія Шинкаренка актуальний для дітей, які збираються іти до школи. Подані прописи допоможуть навчитись дитині красиво писати: завжди дотримуватися правильного нахилу та потрібної відстані між слова і буквами, словами, які сприятимуть формуванню основних навичок гарного почерку.

Робочий зошит складається із різних тем, зокрема кожна тема присвячена написанню та вивченню однієї англійської літери. На кожному написання виділену 1 сторінку, спершу подається літера, яку слід написати, а потім прописати декілька літер, правильно з'єднуючи їх між собою.

Відповідально поставились до добору фактичного матеріалу у навчальному виданні, переконливо розкривають специфіку явищ та змісту. Така побудова навчального матеріалу є оптимальною і сприяє кращому сприйняттю та розумінню.

Культурна мови у виданні є дотриманою, також відповідає усім вимогам літературної мови. У виданні мова є точною, логічною, та багатою, що сприяє підготовці та розумінню дитини.

Текстового матеріалу у робочому зошиті доволі мало — букви і слова до кожної літери (ДОДАТОК У). Така побудова навчального матеріалу є вдалою, адже дитину відразу вчить слова та літери, які намагається писати.

Також у цьому виданні відсутній апарат організації засвоєння знань. Його можна і не додавати, адже до того, як писати літери подані зразки.

Передмова навчального видання виконує орієнтувальну та інструктивно-методичну функції. Зокрема орієнтувальна пояснює структуру роль і значення предмету у навчанні. Інструктивно-методична частина передмови містить рекомендації з організації навчальної роботи.

Проектом видання передбачено формат — 84x108/16.

Спосіб друку — офсетний.

Гарнітура основного тексту: Times New Roman 14, якою подані літери, а зразки їх написання — курсивом.

Колонцифри у зошиті розміщені на кожній сторінці, тією ж гарнітурою, що й основний текст. Також вони виділені графічно за допомогою геометричних фігур, а саме прямокутника, який має сіру заливку. Колонцифри чітко видно на сторінці, шрифт нормально сприймається.

Сигнали-символи у зошиті відсутні, їх можна і не додавати, адже це прописи і там так зрозуміло, що потрібно зробити, бо є поданий зразок.

Папір не просвічується, усі зображення та завдання, які подані зі зворотного боку аркуша видання не видно на попередньому. Видання скріплене шиттям дроту з відступом. Вид оздоблення — друкування.

Обкладинка є не цупкою, тип 2, кольоровою, усі кольори та відтінки предметів передані правильно. Але у дівчинки не видно рук, складається враження, що вони в не відсутні, а у одного із хлопчиків посмішка майже біля очей (ДОДАТОК У). Варто б було виправити усі неточності для кращого сприйняття та розуміння дітьми.

Отож, вимоги до прописів згідно із СОУ 22. 2 -02477019-07:2007. «Підручники і навчальні посібники для середніх загальноосвітніх закладів» не враховані та у процесі роботи із зошитом можуть виникнути труднощі у розумінні та сприйнятті.

Отож, під час написання редакторських висновків робочих зошитів для дітей дошкільного віку можна зробити висновок, що не усі вимоги щодо прописів є дотримані, не усі вони можуть сприяти освітньому процесу дітей такого віку. Здебільшого не враховані вимоги у робочих зошитах з англійської мови, також прослідковуються порушення вимог у робочих зошитах з підготовки руки до письма та з математики, але їх значно менше, ніж у попередніх. В процесі аналізу з'ясували, що не усі зображення відповідають дійсності та деякі їй суперечать. Також з'ясували, що у робочих зошитах для підготовки руки до письма видавництва «Ранок» та «Підручники і посібники» не дотримуються усіх вимог щодо прописів; не враховані усі вимоги і у зошитах із математики, але лише видавництва «Підручники і посібники». Жодне видавництво не дотримується вимог щодо прописів з англійської мови. Отож, належну підготовку робочі зошити проходять у видавництвах «Генеза», «Школа» та «Vivat».

ВИСНОВКИ

Отже, в процесі написання дипломної роботи ми:

1. Схарактеризували навчальні видання як особливий вид літератури, з'ясували, що підготовка навчальної літератури здійснюється в нашій країні на науковій основі, на базі перспективного планування всіх видів і форм навчання. Навчальні видання відносяться до особливо складних у редакторській і видавничій діяльності. Цю ознаку виділяють С. Антонова та М. Тимошик. Складність випуску такого виду видання, на думку дослідників, зумовлена їх структурною та змістовою специфікою.

2. Окреслили типологічні особливості видань для дошкільнят. Зробили висновок, що типологічний аналіз дитячої книги слід розпочинати з найбільш специфічної типоформувальної ознаки — адресності. Адже саме на підставі особливої за віком читацької аудиторії літературні твори для дітей виокремлюються у самостійний комплекс.

3. Дослідили ринок видань для дошкільнят. У результаті огляду видавництв, які випускають робочі зошити для дошкільнят показав, що найбільшими центрами, які видають видання такого формату: Київ, Тернопіль та Харків. Такі видавництва випускають велику кількість продукції для дошкільних навчальних закладів. Високий рівень попиту на такий вид видань зумовлений тим, що видавництва виготовляють якісну продукцію, яка легка у сприйнятті та розумінні для майбутніх школярів.

4. Розглянули специфіку читацької аудиторії при підготовці навчальних видань для дітей дошкільних навчальних закладів. Під час написання ми з'ясували, що врахування специфіки читацької аудиторії є важливим критерієм під час підготовки навчальних видань, адже кожна вікова група має свої характерні особливості та можливості.

5. Проаналізували процес роботи редактора над змістом робочих зошитів і робили висновок, що робочі зошити — це одні з перші видань, які допомагають дітям освоїти нові та складні для них матеріали, завдяки яким

діти не лише навчаються, розвиваються, але й пізнають навколишній світ та формуються як громадяни.

6. Проаналізували художньо-технічне оформлення робочих зошитів для дошкільних навчальних закладів та дійшли висновку, в процесі , що художньо-технічного оформлення для дітей потрібно увагу на те, що важливу роль відіграє гармонійне поєднання шрифтів з оформленням як внутрішнім, так і зовнішнім. Цей процес є дуже важливим, адже, перш ніж, дитині дошкільного віку перейде до змістового наповнення, то потрібно зацікавити її якісним оформленням.

7. Описати поліграфічне втілення робочих зошитів для дошкільнят і з'ясували, що в процесі опису поліграфічного втілення робочих зошитів для дошкільних навчальних закладів можна зробити висновок, що цей етап потребують уваги та ретельного контролю не менше, ніж попередні.

Слід враховувати те, що поліграфічне виконання потребує такої ж скрупульозності, як і попередні, редакторів потрібно усвідомлювати, що видання готуються для дітей дошкільного віку, які є ще не підготовленими, яким потрібно сприймати видання як єдине ціле. В процесі поліграфічного виконання слід звернути особливу увагу шрифтове та ілюстративне оформлення, яке б не викривлювало дійсність. Варто також зазначити, що спосіб скріплення та вид оздоблення майбутнього видання впливає на те, чи будуть усі складові частини робочого зошита триматись, також важливо, щоб обкладинка була цупкою і довго не псувалась.

8. Схарактеризували робочі зошити для дітей дошкільного віку «Школа», «Генеза», «Ранок», «Підручники І Посібники», «Vivat», «Навчальна Книга — Богдан», «Піонер», «Шкільний Світ» і зробили висновок, що не усі вимоги щодо прописів є дотримані, не усі вони можуть сприяти освітньому процесу дітей такого віку. Здебільшого не враховані вимоги у робочих зошитах з англійської мови, також прослідковуються порушення вимог у робочих зошитах з підготовки руки до письма та з математики, але їх значно менше, ніж у попередніх. В процесі аналізу

з'ясували, що не усі зображення відповідають дійсності та деякі їй суперечать. Також з'ясували, що у робочих зошитах для підготовки руки до письма видавництв «Ранок» та «Підручники і посібники» не дотримуються усіх вимог щодо прописів; не враховані усі вимоги і у зошитах із математики, але лише видавництва «Підручники і посібники». Жодне видавництво не дотримується вимог щодо прописів з англійської мови. Отож, належну підготовку робочі зошити проходять у видавництвах «Генеза», «Школа» та «Vivat».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артёмов І., Ващук О. Навчальна книга: організація і методика створення : посібник. Ужгород: ЗакДУ, 2012. 238 с.
2. Беденко М. Математика: лічба в межах 10. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2016. 48 с.
3. Білан О. Допомагають ілюстрації. *Наукова бібліотека Чернівецького національного університету*, 2000. № 4 . С. 8–9.
4. Бондаренко Л. Зошит для підготовки до письма дітей старшого дошкільного віку. 7-ме вид. Київ : Генеза, 2018. 32 с.
5. Борисенко К. Вимоги до фактичного матеріалу як до змістової основи твору. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1264> (Дата звернення 24. 02. 2020).
6. Будій Н. Математика. Зошит дошкільника. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 48 с.
7. Великий тлумачний словник української мови / уклад. В. Т. Бусел, К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
8. Видавництво «Vivat». URL: <http://vivat-publishing.com/bez-rubriki-uk/u-2018-omu-rotsi-v-ukrayini-bulo-vydano-rekordnu-kilkist-knyg/> (Дата звернення: 15. 01. 2020).
9. Видавництво «Генеза». URL: <https://geneza.ua/> (Дата звернення: 14. 01. 2020).
10. Видавництво «Навчальна книга — Богдан». URL: <https://bohdan-books.com/> (Дата звернення: 14. 01. 2020).
11. Видавництво «Підручники і посібники». URL: <https://pp-books.com.ua/> (Дата звернення: 14. 01. 2020).
12. Видавництво «Піонер». URL: <http://pioner.in.ua/> (Дата звернення: 14. 01. 2020).
13. Видавництво «Ранок». URL: <https://www.ranok.com.ua/> (Дата звернення: 14. 01. 2020).

14. Видавництво «Шкільний світ». URL: <http://www.osvita.ua/> (Дата звернення: 14. 01. 2020).
15. Видавництво «Школа». URL: <https://schoolbook.com.ua/> (Дата звернення: 14. 01. 2020).
16. Видавництво Vivat». URL: <https://vivat-book.com.ua/> (Дата звернення: 14. 01. 2020).
17. Видове різноманіття навчальних видань. URL: <https://www.slideshare.net/lidiapoperechna/ss-38814310> (Дата звернення: 02. 05. 2019).
18. Вітушинська Н., Косован О. Перші прописи до школярика. Зошит для підготовки руки до письма для дітей 5–6 років. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 32 с.
19. Горпинюк В. Ілюстративний матеріал підручника як складова його структури. *Педагогіка і психологія*. 1995. №1. С. 54-63.
20. ГСТУ 29.2-97. Підручники та навчальні посібники для загальноосвітніх шкіл та інших типів середніх навчальних закладів. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги. [Чинний від 2002-10-02] К. : Держстандарт України, 2002, 16 с.
21. ГСТУ 29.6-2002. Видання для дітей. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги. [Чинний від 2002-08-01]. К. : Держстандарт України, 2002. 16 с.
22. Гунько С. Граючись, учимось. Англійська мова. Київ: Шкільний світ, 2015. 32 с.
23. ДСанПіН 5.5.6.084-02 Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей. Державні санітарні правила і норми. [Чинний від 01.03.2002]. К. : МОЗ України, 2002. 24 с.
24. ДСТУ 3017: 2015. Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять [На заміну ДСТУ 2017-95; чинний від 01. 07. 2016]. Вид. офіц. К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 42 с.

25. Зелінська Н. Редактор: сучасні трансформації відомого фаху. *Вісник Книжкової палати*. 2003. № 9. С. 3–5.
26. Ісаєнко О. Англійська мова. Тренажер. Харків: Vivat, 2019. 32 с.
27. Ісаєнко О. Математика. Тренажер. Харків: Vivat, 2019. 32 с.
28. Капнік О., Катеринич П. Огляд актуальної ситуації на видавничому ринку навчальної літератури. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2015. Том 59. Квітень – червень. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/Nzizh_2015_59_21%20(1).pdf (Дата звернення: 12. 01. 2020).
29. Клівенко І. Англійська в клітинку. Харків: Ранок, 2018. 24 с.
30. Косован О., Вітушинська Н. Мої перші англійські слова. Ілюстрований тематичний словник для дітей 4–7 років. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016, 64 с.
31. Котікова О., Попова Н., Цепочко Н. Математика. Зошит для занять із дошкільником 5–6 років. Харків : Ранок, 2017. 48 с.
32. Крайнікова Т. С. Коректура : підручник. Київ : Наша культура і наука, 2005. 252 с.
33. Лісіцина І. Напиши, повтори, запам'ятай : іл. Харків: Vivat, 2017. 16 с.
34. Майорова І. Використання робочих зошитів як засобу підвищення ефективності професійної підготовки : метод. рекомендації. Донецьк: ІПО ІПП УМО, 2012. 38с.
35. Огар Е. Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Львів : Аз-Арт, 2002. 160 с.
36. Огар Е. Особливості семіотики сучасної дитячої книжки (слово — зображення — форма). *Книга і преса в контені культурно-історичного розвитку суспільства* : зб. наук. праць. Львів, 1998. № 8 С. 33–52.
37. Огар Е. Роздуми книгознавця над «першими книжками» : початкова школа. *Львівська наук. б-ка ім. В. Стефаника*, 2000. № 40. С. 4.
38. Огар Е. Типологічний аналіз сучасної книги для дітей. *Львівська наук. б-ка ім. В. Стефаника*, 1999. № 6. С. 371–384 с.

39. Огар Е. Українська дитяча книжка: сучасний стан і перспективи. *Діалог культур: Україна у світовому контенті. Мистецтво і освіта*: зб. наук. праць. Львів, 1998. № 3. С. 308–313
40. Оформлення вихідних відомостей у виданнях. Відомості про автора. Відомості про назву видання. Підзаголовкові дані. *Вісник Книжкової палати*. 2006. №3. С. 14-15.
41. Партико З. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 415 с.
42. Плиса Г. Оформлення вихідних відомостей у виданнях. *Вісник Книжкової палати*. 2007. №1. С. 12-14.
43. Про дошкільну освіту : Закон України від 04. 11 . 2018р. № 704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14> (дата звернення: 30. 04. 2019).
44. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 270 с.
45. Розмаїття навчальних видань для освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку URL: [file:///C:/Users/user/ Downloads/028345209%20. pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/028345209%20.pdf) (дата звернення: 04. 08. 2019).
46. Сологуб Н. Про мову видань дитячої літератури. Київ : Веселка, 1979. С. 1120–125.
47. Степанова Т. Навчаємось математики. Київ: Генеза, 2018. 40 с.
48. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практичний посіб. 3-тє вид., виправлене. Київ : Наша культура і наука, 2010. 560 с.
49. Тимошик М. Технічне редагування: теоретичні та практичні аспекти. К.: Наша культура і наука, 2012. 32 с.
50. Тимошик М. Художнє редагування: теоретичні і практичні аспекти. К. : Наша культура і наука, 2012. 38 с.
51. Федієнко В. Вчимось писати без проблем. 2-ге вид., випр., доп. Харків : Видавничий Дім «Школа», 2015. 32 с.
52. Федієнко В. Вчимось рахувати без проблем. 2-ге випр., доп. Харків: Школа, 2015. 32 с.

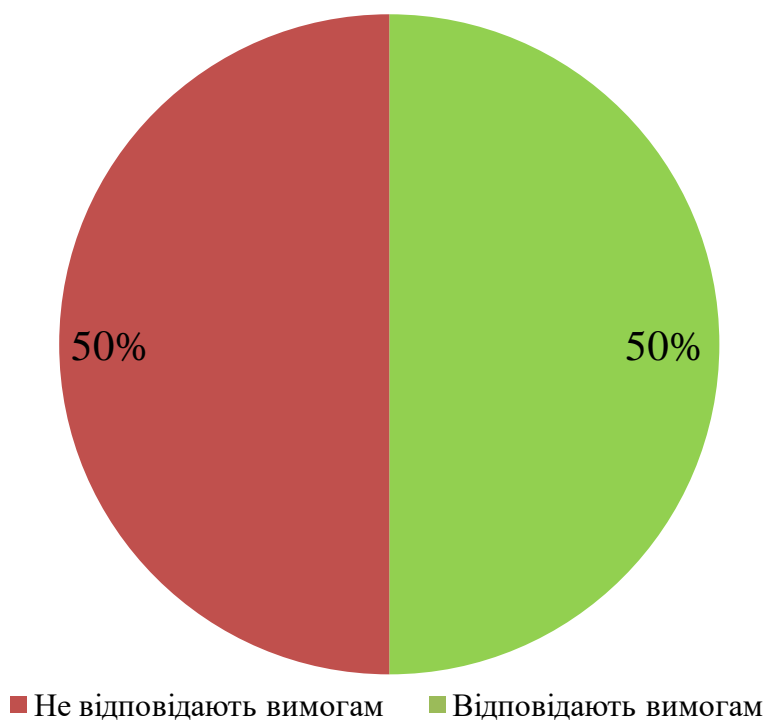
53. Федієнко В., Жирова Т. Вчимо англійську без проблем. Київ: Школа, 2015. 32 с.
54. Форум видавців назвав найпрацьовитіші видавництва України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2635205-forum-vidavciv-nazvav-najpracovitisi-vidavnictva-ukraini.html> (Дата звернення: 15. 01. 2020).
55. Цепова І. Прописи для дошкільнят. Харків : Ранок, 2018, 48 с.
56. Швецова-Водка Г. Типологія книги : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів культури і мистецтв. К. : Книжкова палата України, 1999. 68 с.
57. Шевченко В. Художньо-технічне редагування : підруч. К. : Паливода А. В., 2010. 516 с.
58. Шинкаренко А. Каліграфічні прописи. Англійська мова. Київ: Піонер, 2018. 32 с.
59. Шост Н. Веселі прописи. Підготовка руки до письма 6+. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2019. 24с.
60. Шульська Н., Манюхіна А. Ілюстративна культура сучасної дитячої книги:видавничі норми і читацькі вимоги. *Молодіжний науковий вісник інституту філології та журналістики*. Л. : 2016. С. 152.
61. Як змінився книжковий ринок України. URL: <https://delo.ua/opinions/knizhnyj-rynok-afonin-333650/> (Дата звернення: 22. 12. 2019).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

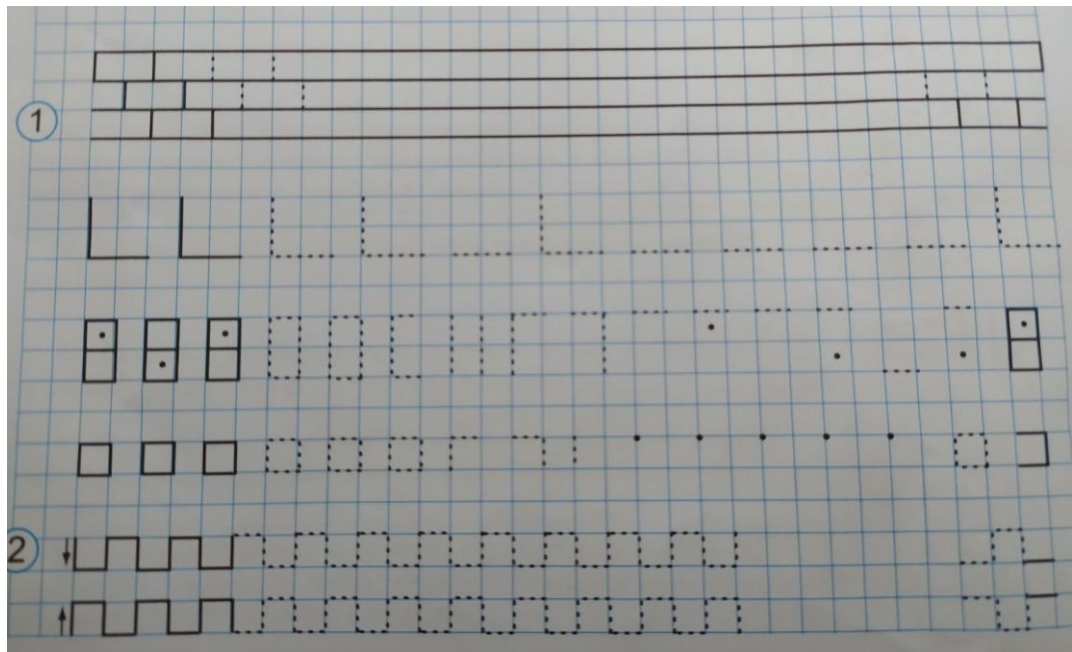
Дотримання вимог щодо прописів

Відповідність вимогам щодо прописів

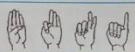
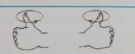

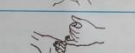
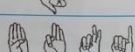
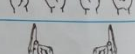
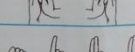
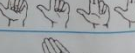

ДОДАТОК Б

Бондаренко Л. «Зошит для підготовки руки до письма дітей старшого дошкільного віку». Недоліки вказівок до завдань

Бондаренко Л. «Зошит для підготовки руки до письма дітей старшого дошкільного віку». Вправи для розвитку і зміцнення дрібних м'язів руки

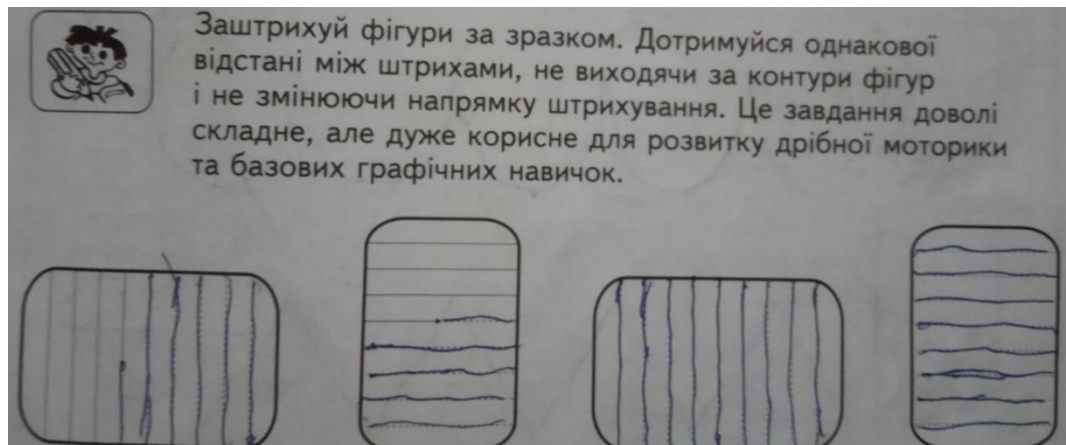
Вправи для розвитку і зміцнення дрібних м'язів руки	
1. По краю столу по черзі легенько вдаряють долонями.	
2. Руки витягують уперед, кисті стискають у кулачки і розтискають пальці.	
3. Спочатку згинають по черзі пальці на лівій руці, потім — на правій. По команді пальці із силою стискають у кулачки.	
4. Обидві кисті стиснуто в кулак. Великі пальці піднято вгору, ними виконують колові рухи то вліво, то вправо.	
5. На рахунок «один» — пучки пальців притискають до верхньої частини долоні, на «два» — пальці швидко випрямляють і розчепірюють їх.	
6. Кисті рук лежать на столі. Права — долонею вниз, ліва — вгору. По команді міняють долоні місцями.	
7. До великого пальця по черзі притискають інші пальці, створюючи кільце.	
8. Пальці обох долонь переплетено і стиснуто в замок. Потім пальці випрямляють і знову стискають у замок або по черзі їх випрямляють то зліва, то справа.	
9. Зчіплюють по черзі пальці обох рук і тягнуть ними в різні боки.	
10. До центру долоні по черзі згинають пальці, починаючи з великого. Розгинають, починаючи з великого.	
11. Ліва кисть спрямована вертикально вгору. До нижньої частини долоні приставляємо кулачок. Змінюємо положення рук.	
12. Стискають пальці в кулачок. По черзі розгинають їх, починаючи з великого, потім енергійно ворухать пальцями або широко розставляють в сторони.	
13. Кожним пальчиком на долонях рук малюють коло.	

Бон Бондаренко Л. «Зошит для підготовки руки до письма дітей старшого дошкільного віку». Виділення колонцифр

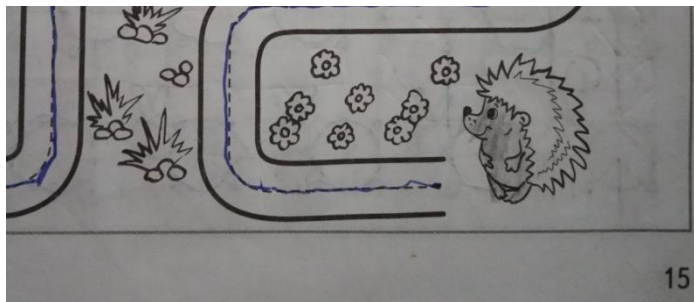
1. До центру долоні по черзі згинають пальці, починаючи з великого. Розгинають, починаючи з великого.	
2. Ліва кисть спрямована вертикально вгору. До нижньої частини долоні приставляємо кулачок. Змінюємо положення кулачка.	
3. Стискають пальці в кулачок. По черзі розгинають їх, починаючи з великого, потім енергійно ворухать пальцями широко розставляють в сторони.	
4. Кожним пальчиком на долонях рук малюють коло.	

ДОДАТОК В

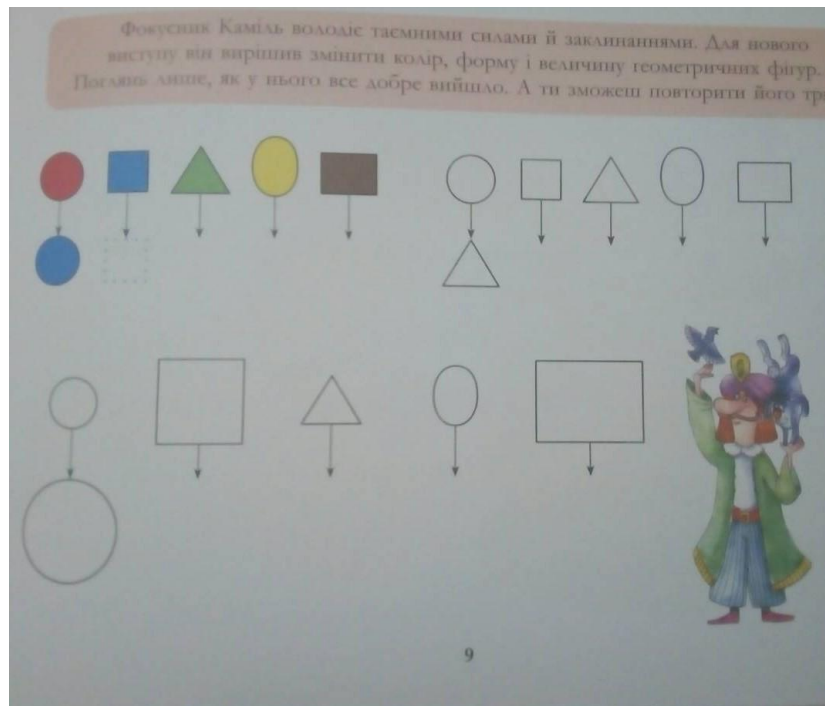
Федієнко В. «Вчимося писати без проблем». Великі вказівки до завдань

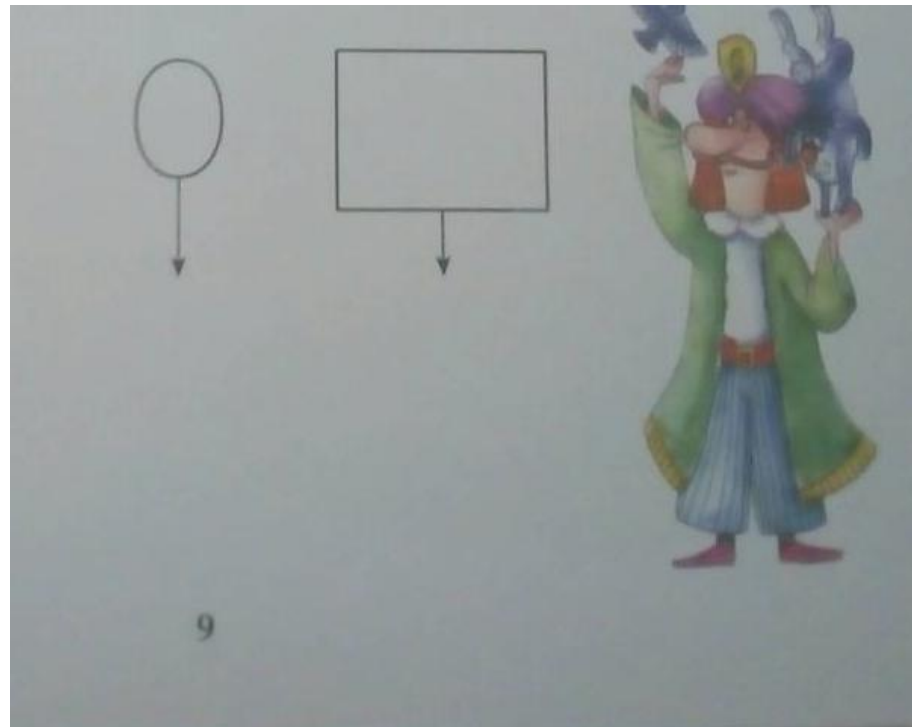
Федієнко В. «Вчимося писати без проблем». Виділення колонцифр

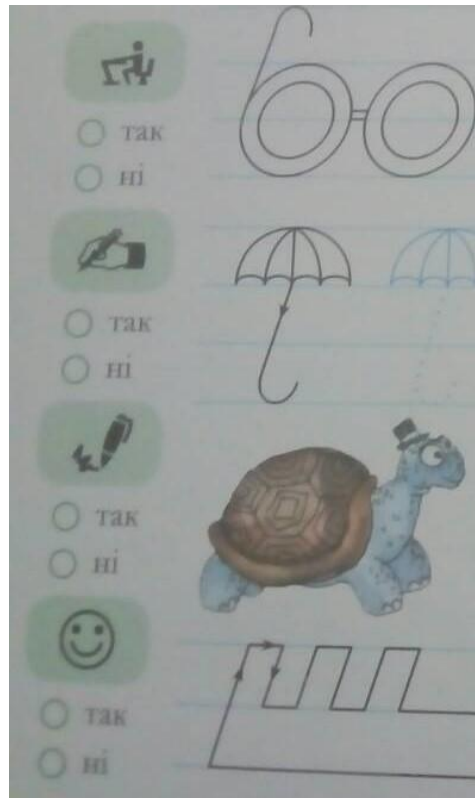
Лісіцина І. «Напиши, повтори, запам'ятай». Вправи із героями

Лісіцина І. «Напиши, повтори, запам'ятай». Виділення колонцифр

Лісіцина І. «Напиши, повтори, запам'ятай». Запитання для батьків

Лісіцина І. «Напиши, повтори, запам'ятай». Сигнал-символи для батьків

Зверніть увагу! Дуже важливо, щоб у процесі навчання дитина:

Сиділа рівно й не спиралася ліктями на стіл. При цьому вони мають перебувати на відстані близько 10 см від тулуба.

Правильно тримала ручку. Відстань від кінчика стрижня до вказівного пальця має становити близько 2 см. Ручка повинна лежати на лівому боці середнього пальця, зверху її притримує вказівний палець.

Тримала зошит лівою рукою (звісно, коли дитина пише правою). Голова повинна бути трохи нахилена вперед, щоб очі перебували на відстані 20-30 см від робочої поверхні.

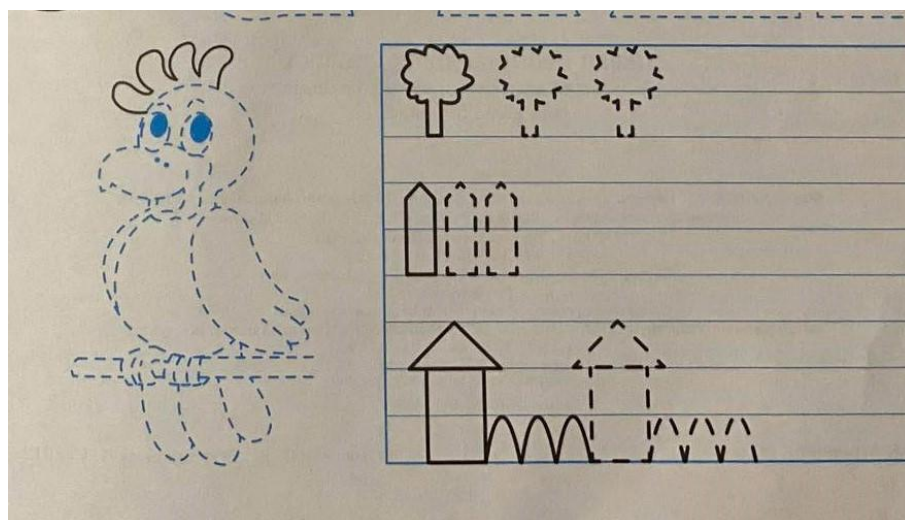
Виконувала завдання якомога акуратніше.

ДОДАТОК Д

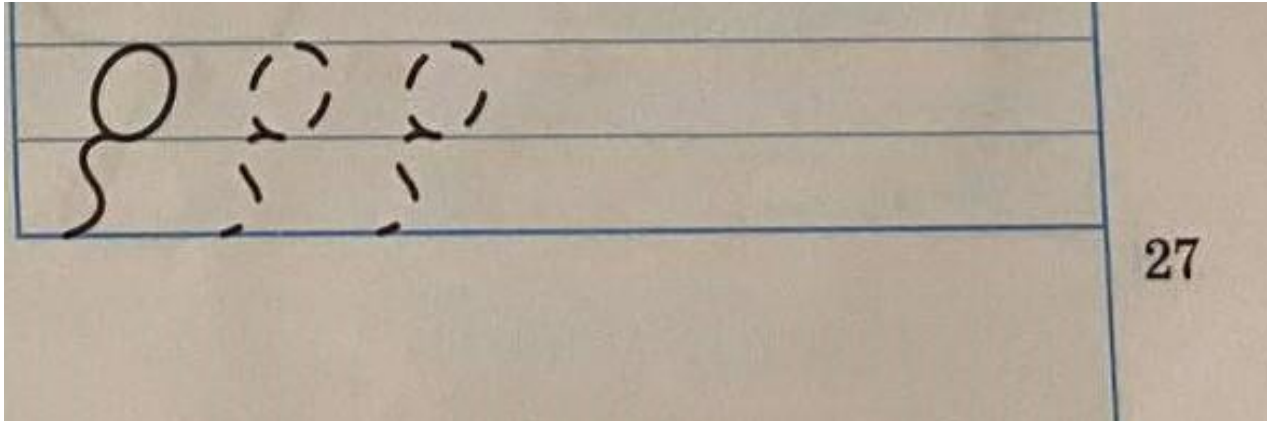
Вітушинська Н., Косован О. «Перші прописи до школярика. Зошит для підготовки руки до письма для дітей 5–6 років». Відсутність вказівок до завдань

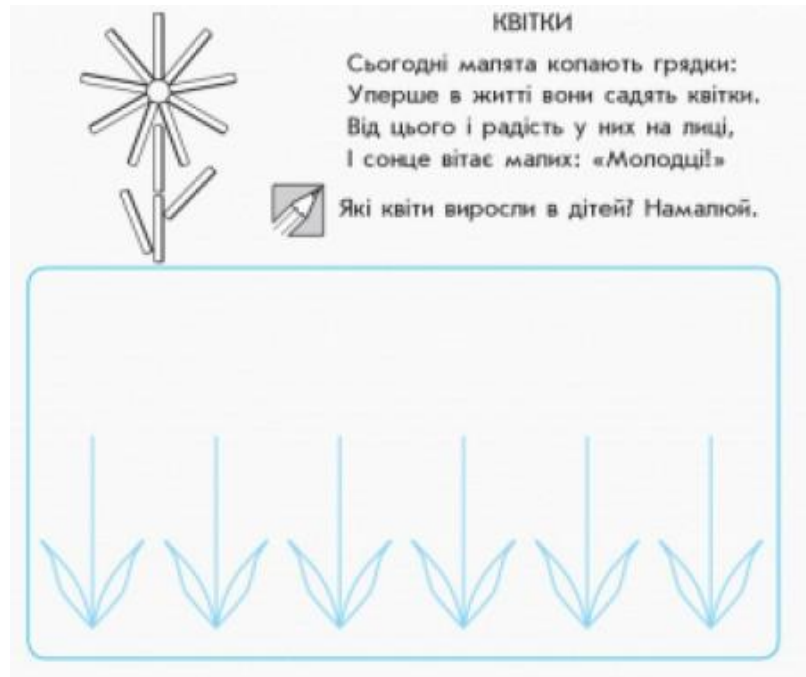
Вітушинська Н., Косован О. «Перші прописи до школярика. Зошит для підготовки руки до письма для дітей 5–6 років». Завдання у рамках

Вітушинська Н., Косован О. «Перші прописи до школярика. Зошит для підготовки руки до письма для дітей 5–6 років». Виділення колонцифр

Цєпова І. «Прописи для дошкільнят». Текстовий матеріал

Цєпова І. «Прописи для дошкільнят». Виділення колонцифр

Цєпова І. «Прописи для дошкільнят». Обкладинка робочого зошита

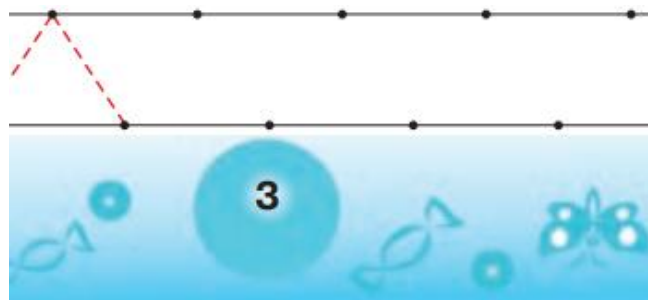

ДОДАТОК Ж

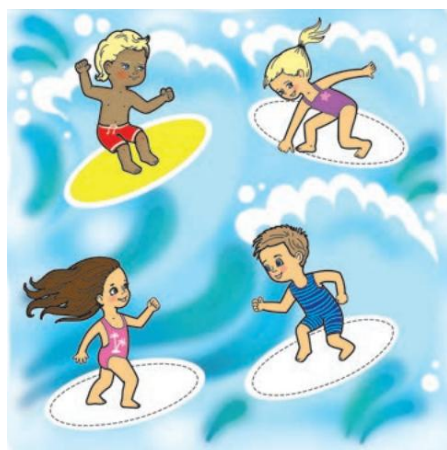
Шост Н. «Веселі прописи. Підготовка руки до письма б+». Завдання
робочого зошита

Шост Н. Веселі прописи. Підготовка руки до письма б+. Виділення
колонцифр

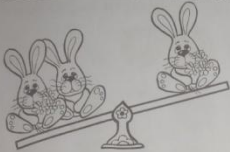
Шост Н. Веселі прописи. Підготовка руки до письма б+. Кольороподіл
зображень

Федієнко В. «Вчимося рахувати без проблем». Неправильна подача матеріалу

ЗНАКИ >, <, = (БІЛЬШЕ, МЕНШЕ, ДОРІВНЮЄ)

Розглянь малюнки. Зверни увагу на те, як розставлено знаки.
Запам'ятай: гострий кут у знаків > і < завжди спрямований у бік меншого числа.

$2 > 1$

Два зайці — більше, ніж один.

$1 < 2$

Одна матрьошка — менше, ніж дві.

$1 = 1$

Ведмедиків порівну — по одному. Між ними стоїть знак «дорівнює».

$2 = 2$

Їжачків теж порівну — по два. Між ними також треба поставити знак «дорівнює». Напиши його.

● Розстав знаки самостійно.

$1 < 2$

$2 > 1$

$2 = 2$

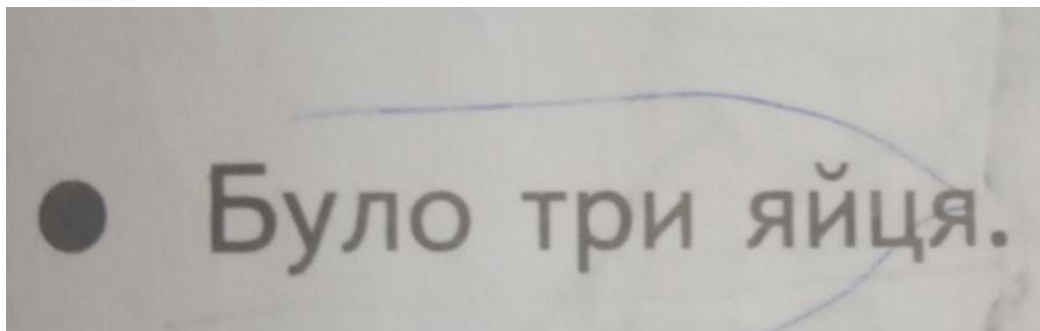
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0		

Зафарбуй два кружечки.

9

Федієнко В. «Вчимося рахувати без проблем». Помилки у вживанні іменника з числівником

Федієнко В. «Вчимося рахувати без проблем». Фігури для вивчення

Федієнко В. «Вчимося рахувати без проблем». Задачі вкінці зошита

ВИМІРЮВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ УМОВНОЇ МІРКИ

Щоб виміряти якийсь предмет, треба вибрати умовну мірку і покласти, скільки разів мірка уміщиться в цьому предметі.

Примітимо, потрібно виміряти довжину кімнати. Візьмемо за умовну мірку твій крок. Пройшовши кімнату і полічавши кількість своїх кроків, ти дізнаєшся її довжину. (Наприклад, довжина кімнати дорівнює десяти твоїм крокам.)

- Виміряй довжину кімнати, вибравши за умовну мірку крок дорослого. Попроси його допомогти тобі.
- Виміряй довжину і ширину стола, вибравши за умовну мірку олівця. Яка довжина стола? А ширина? Що більше?
- Виміряй об'єм каструлі, вибравши за умовну мірку чашку з водою. Скільки чашок води вміщується в каструлі?

Розв'язай задачі.

Миколка вирішив виміряти відстань між двома деревами. Від першого дерева до каміня було три кроки, а від каміня до другого дерева — два кроки.

Скільки кроків від дерева до дерева? Залиши.

Наталка відійшла від дерева на три кроки вперед, а потім повернулася на два кроки назад.

На скільки кроків від дерева вона відійшла?

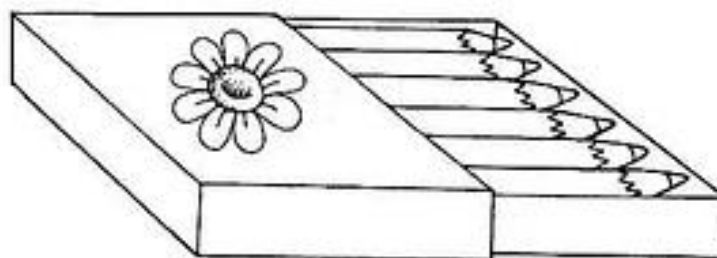
Марійка відійшла від дерева на десять кроків вперед, а потім повернулася на десять кроків назад.

На скільки кроків від дерева вона відійшла?

Котікова О., Попова Н., Цепочко Н. «Математика. Зошит для занять із дошкільником 5–6 років». Ігрові вправи

**ПОРІВНЯННЯ ПРЕДМЕТІВ.
ЯКОГО КОЛЬОРУ!**

- 🕒 Розфарбуй олівці у коробці, назви колір кожного олівця. А тепер перетвори чорно-білий малюнок із зображенням ведмедика на кольоровий.

Котікова О., Попова Н., Цепочко Н. «Математика. Зошит для занять із дошкільником 5–6 років». Питання для перевірки готовності дитини до школи

ГОТОВНІСТЬ ДО НАВЧАННЯ

Передивіться, як були виконані завдання дитиною. Прочитайте твердження та оберіть відповідь:

Так Недостатньо Ні

1. Правильно називає й розрізняє кольори.
2. Розпізнає й називає основні геометричні фігури: круг, трикутник, чотирикутник (квадрат, прямокутник, ромб).
3. Уміє правильно використовувати вислови, які позначають положення предметів у просторі, вказують напрямки.
4. Порівнює предмети, групи предметів за розміром.
5. Порівнює групи предметів за кількістю, володіє поняттями «стільки ж», «більше», «менше».
6. Розпізнає цифри 0, 1–9, число 10.
7. Уміє співвідносити кількість предметів і число.
8. Виконує прості арифметичні дії, користується відповідними математичними знаками.
9. Легко розв'язує задачі з логічним спрямуванням.
10. Розрізняє міри ваги, об'єму.
11. Знає склад числа першого десятка.
12. Пише елементи в межах лінії, клітинки, не виходячи за краї.

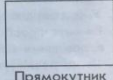
Зверніть увагу на твердження, до яких ви обрали відповідь «Недостатньо». Вам слід попрацювати з дитиною у розвитку цих навичок.

Бажано, щоб у списку відповідей не виявилось «Ні». В іншому разі це говоритиме про достатньо слабку навчальну підготовку, а значить дошкільникові слід буде докладати більше зусиль для засвоєння матеріалу під час навчання.

А якщо у вас 12 «Так», вітаємо: дитина отримала чудову підготовку.

Котікова О., Попова Н., Цепочко Н. «Математика. Зошит для занять із дошкільником 5–6 років». Матеріали для запам'ятовування

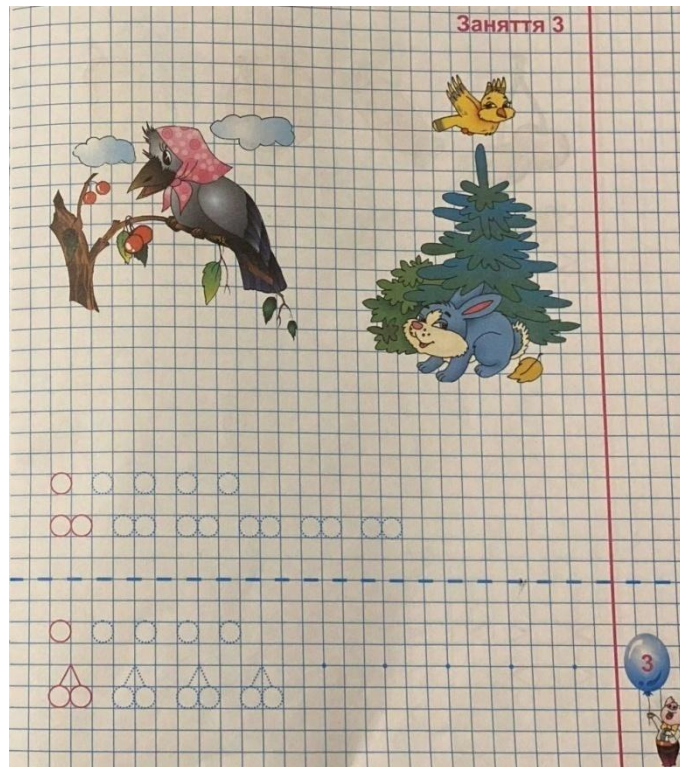
ЦЕ ПОТРІБНО ЗАПАМ'ЯТАТИ

					
Нуль	Один	Два	Три	Чотири	
					
П'ять	Шість	Сім	Вісім	Дев'ять	Десять
					
Круг	Квадрат	Трикутник	Прямокутник		
>	<	+	-		
Більше	Менше	Плюс (додавання)	Мінус (віднімання)		
=	≠				
Дорівнює	Не дорівнює				

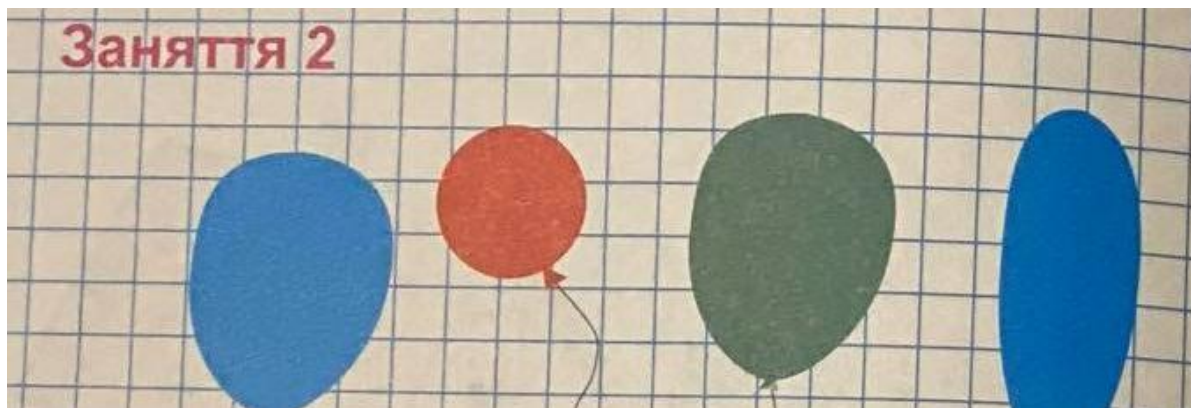
47

ДОДАТОК І

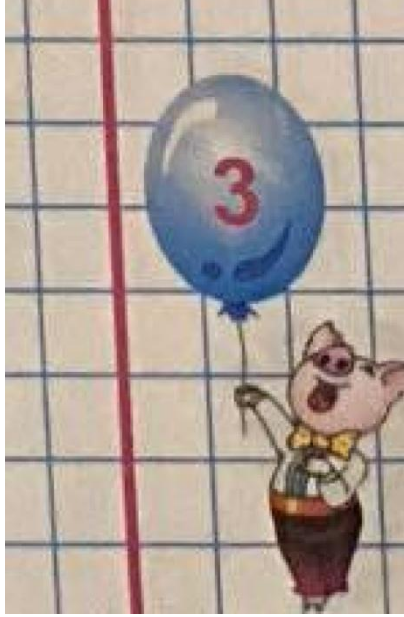
Будій Н. «Математика. Зошит до школярика». Відсутність вказівок до завдань

Будій Н. «Математика. Зошит до школярика». Виділення заголовків

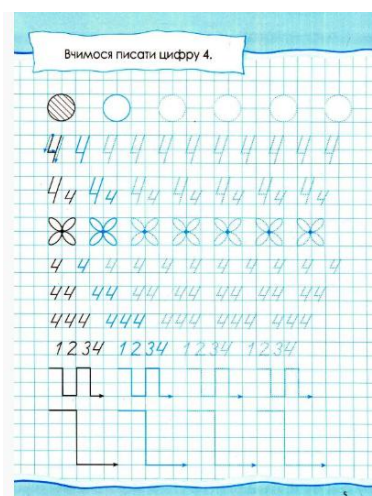

Будій Н. «Математика. Зошит до школярика». Виділення колонцифр

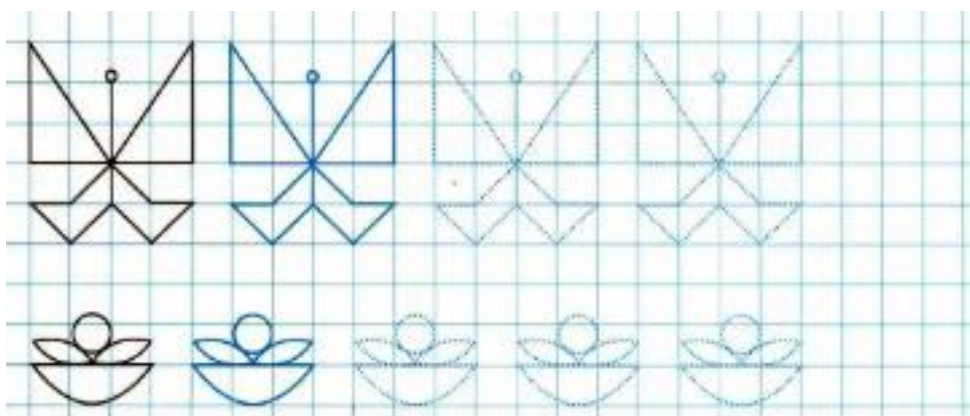

ДОДАТОК К

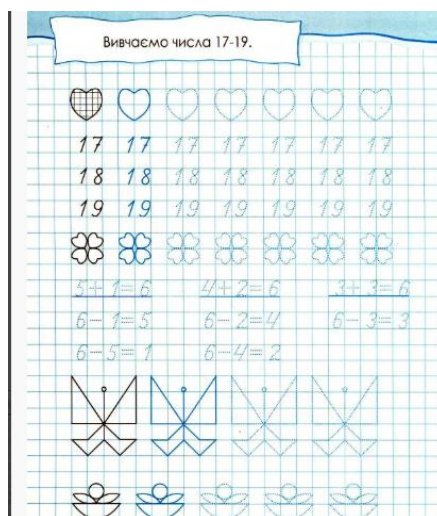
Ісаєнко О. «Математика. Тренажер». Завдання робочого зошита

Ісаєнко О. «Математика. Тренажер». Обведення за зразком

Ісаєнко О. «Математика. Тренажер». Завдання до кожної теми

Степанова Т. «Навчаємось математики». Недоліки вказівок до завдань

32 ЗАВДАННЯ
Знайди горщики

ОРІЄНТУВАННЯ В ПРОСТОРИ

Мета: учити дітей розуміти і вживати слова: «за», «на», «біля», «перед», «вгорі», «внизу».

1. Підкажи курочці, де знаходяться горщики.
2. Розфарбуй горщик з кашею на стільчику – червоним кольором; перед стільчиком – жовтим кольором; біля стільчика – зеленим; за стільчиком – сім.
3. Кого художник намалював угорі малюнка? Кого – внизу?

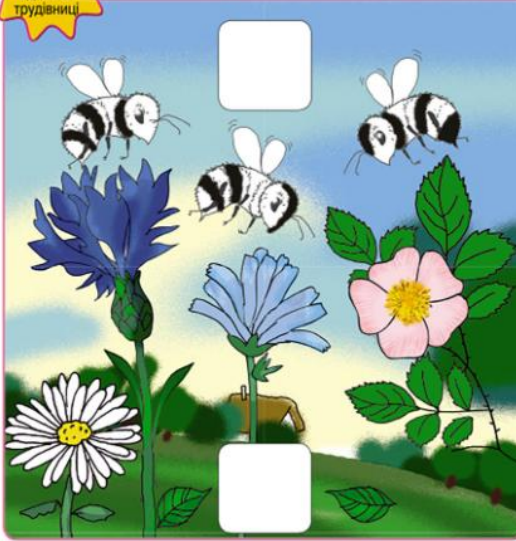
Степанова Т. «Навчаємось математики». Виділення колонцифр

Степанова Т. «Навчаємось математики». Гармонія між елементами

ЧИСЛА ТА ЦИФРИ

7
ЗАВДАННЯ
Бджілки-трудолиці

Мета: лічба в межах 4. Закріпити вміння орієнтуватися на аркуші паперу.

- Скільки бджілок на малюнку? Поклади потрібну картку із цифрою у віконечко.
- Розфарбуй середню бджілку помаранчевим кольором; бджілку, яка праворуч від неї, – червоним, бджілку ліворуч – жовтим кольором.
- Як ти гадаєш, чого чи кого більше – квітів чи бджілок? Скільки квітів усього? Поклади потрібну картку із цифрою у віконечко.

7

Степанова Т. «Навчаємось математики». Порушення під час зображення зайчика та дівчинки

З РОСТАЄМО ІЗ СОНЕЧКОМ

Т.М. Степанова

НАВЧАЄМОСЯ МАТЕМАТИКИ

ЗОШИТ
для ігор і занять з математики для дітей п'ятого року життя

З КАРТИНКАМИ І ЗАВДАННЯМИ

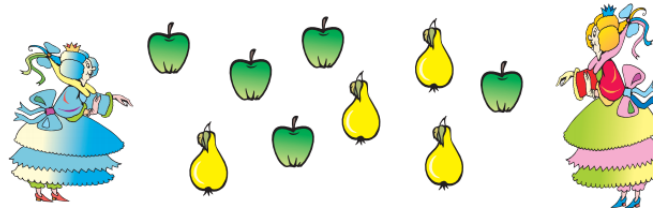
Беденко М. «Математика: лічба в межах 10». Помилка написання літери після розділового знаку

Прочитай номери машинок зліва направо. Яка машинка їде перед машинкою з номером 3? позаду машинки з номером 2?

Беденко М. «Математика: лічба в межах 10». Вказівки до завдань

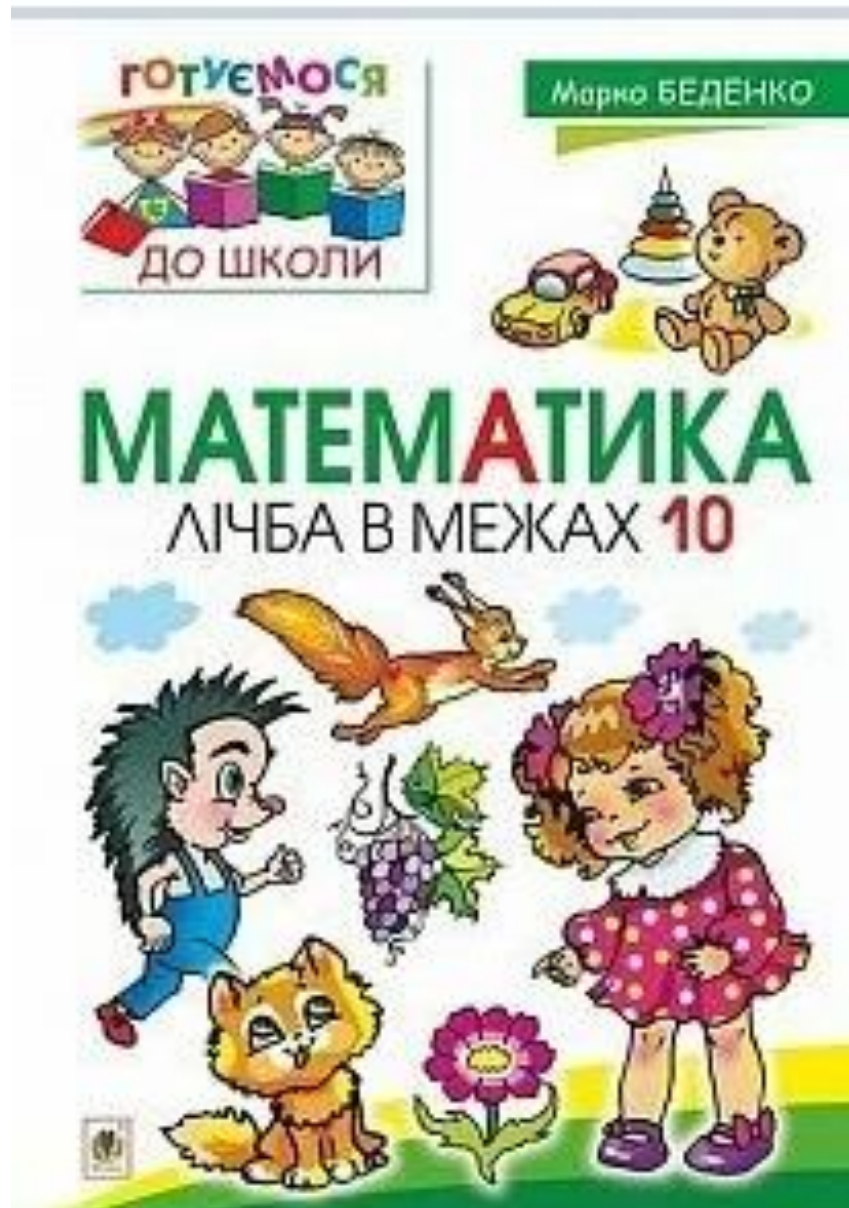
- 1 Принцеси по черзі вибирають для себе фрукти. Першою вибирає фрукти висока принцеса. Вона бере тільки груші. А низенька бере тільки яблука. Хто з них забере останній фрукт?

Беденко М. «Математика: лічба в межах 10». Виділення колонцифр

Беденко М. «Математика: лічба в межах 10». Недоліки оформлення
обкладинки

ДОДАТОК Н

Косован О., Вітушинська Н. «Мої перші англійські слова. Ілюстрований тематичний словник для дітей 4–7 років». Розміщення завдань на сторінках

Tom's Body [ТОМЗ БОДІ] **Тіло Тома**

hair
[хеєр]
волосся

a hand
[хе'нд]
рука

a head
[хед]
голова

a foot
[фут]
ступня

a knee
[ні:
коліно

a shoulder
[шеулде']
плече

Томові надзвичайно подобається робити зарядку. Розглянь великий малюнок. Укажи та назви англійською частини тіла Тома. Торкнися своїх частин тіла та назви їх англійською.

I have got **two feet**.

Знайди та обведи кружечком ту частину тіла, яка прихована на великому малюнку. Назви її англійською.

Заспівай веселу пісеньку і виконай зарядку разом з Томом.

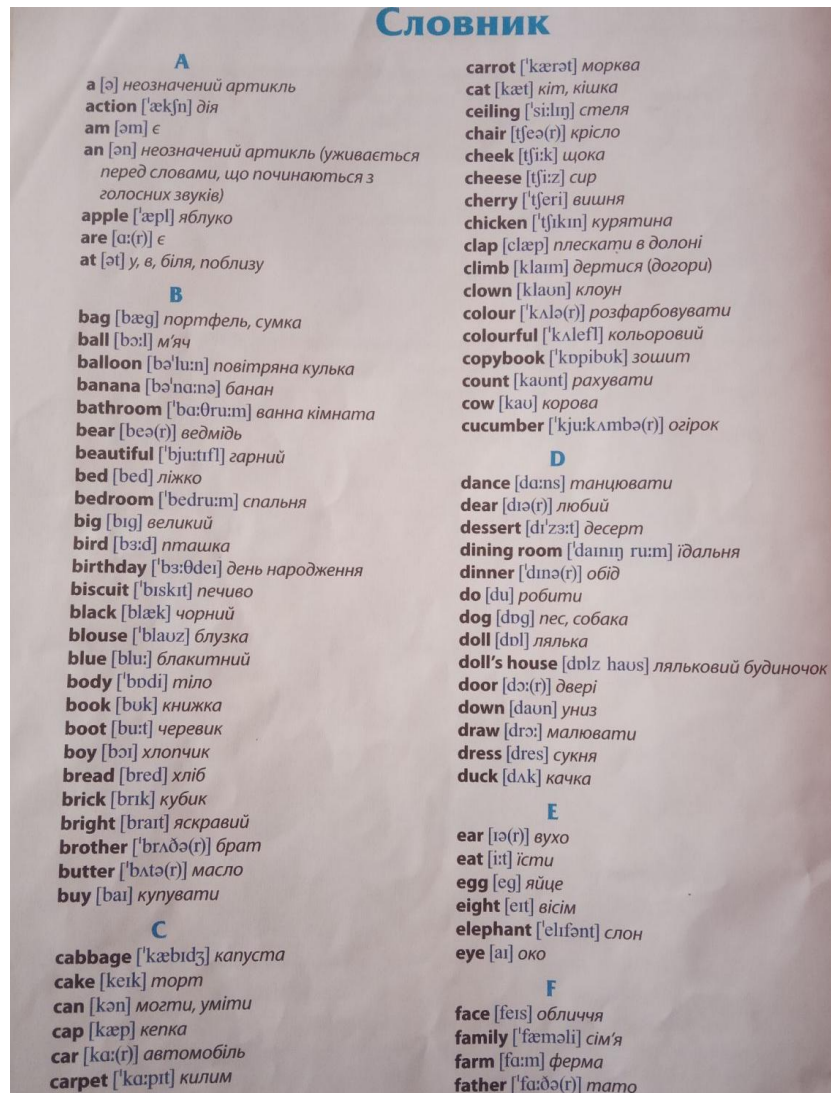
Clap your hands. Clap, clap, clap!
Stamp your feet. Stamp, stamp, stamp!
Touch your head, shoulders and knees.
Touch your head, shoulders and feet.

touch
[тач]
торкати

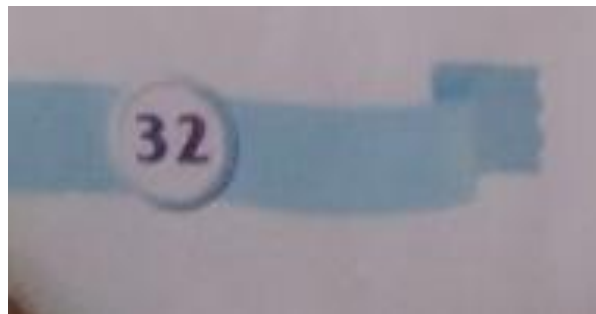
Косован О., Вітушинська Н. «Мої перші англійські слова. Ілюстрований тематичний словник для дітей 4–7 років». Особливості вимови основних англійських звуків

Укр. звуки	Вимова	Англ. звуки
[i:]	вимовляється протяжно	[i:]
[i]	~ коротко	[ɪ]
[ɪ]	~ коротко, з наближенням до [и]	[ɪ]
[e:]	~ протяжно, із широко відкритим ротом	[æ]
[e]	~ у наголошеній позиції коротко, а в ненаголошеній — дуже коротко, з майже закритим ротом	[e], [ə]
[a:]	~ протяжно	[ɑ:]
[a]	~ коротко	[ʌ]
[o:]	~ протяжно	[ɔ:]
[o]	~ коротко	[ʊ]
[y:]	~ протяжно	[u:]
[y]	~ коротко	[ʊ]
[ф]	~ злегка прикусуючи нижню губу	[f]
[џ]	~ тримаючи кінчик язика між зубами	[θ]
[џ]	~ тримаючи кінчик язика між зубами	[ð]
[т]	~ м'яко, притиснувши кінчик язика до піднебіння біля зубів	[t]
[д]	~ м'яко, притиснувши кінчик язика до піднебіння біля зубів	[d]
[н]	~ протяжно, наче гугнявимо	[ŋ]
[л]	~ завжди твердо	[l]
[р]	~ без вібрації, піднявши кінчик язика до піднебіння і не торкаючись його	[r]
[в]	~ злегка прикусуючи нижню губу	[v]
[Ѱ]	~ округливши губи, з наближенням до [y]	[w]
[х]	~ м'яко, наче видихаємо	[h]
[к]	~ м'яко, наче видихаємо	[k]
[п]	~ м'яко, наче видихаємо	[p]
[б]	~ м'яко, наче видихаємо	[b]

Косован О., Вітушинська Н. «Мої перші англійські слова. Ілюстрований тематичний словник для дітей 4–7 років». Словничок вкінці видання

Косован О., Вітушинська Н. «Мої перші англійські слова. Ілюстрований тематичний словник для дітей 4–7 років». Виділення колонцифр

Косован О., Вітушинська Н. «Мої перші англійські слова. Ілюстрований тематичний словник для дітей 4–7 років». Пояснення сигнал-символів

Посібник *My First English Words* є унікальним виданням, яке допоможе дітям не тільки весело провести час, але й зробити перші кроки у вивченні англійської мови. Його укладено відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти, затвердженого МОН України. Посібник охоплює понад 200 слів і фраз англійської мови, їх транскрипцію та переклад. Транскрипцію англійських слів і фраз подано українськими звуками, що значно полегшує роботу з посібником.

Книжка має чітку структуру, весь матеріал поділено на 29 тем. У кожній темі спершу подано основні слова на великому сюжетному малюнку (ліва сторінка) та умовно-комунікативні вправи (права сторінка). Ці вправи спрямовані навчити дитину правильно називати та описувати предмети англійською мовою, а також спілкуватися англійською на елементарному рівні.

Під час вивчення кожної теми рекомендуємо починати заняття з першої вправи. Потім працюйте з наступними вправами та великим сюжетним малюнком (ліва сторінка). Не пропускайте жодних вправ, бо кожна з них відіграє свою роль у системі вивчення англійської мови.

Кожен тип вправ подано з відповідною умовною позначкою:

Вправа на ознайомлення з новими словами. Під час виконання такого типу вправ запропонуйте дитині послухати й повторити англійські слова за вами. Укажіть на маленький малюнок із зображенням певного предмета й повільно промовте англійське слово, правильно артикулюючи кожен звук. Потім попросіть дитину повторити слово і знайти зображення цього предмета на сюжетному малюнку. Тепер промовте слово англійською швидше. Після цього запропонуйте дитині проказати разом з вами кожне слово тричі (наприклад: *the sun, sun, sun*), указуючи на відповідний елемент сюжетного малюнка.

Вправа на використання нових слів та фраз. Під час виконання такого типу вправ читайте дитині завдання і спонукайте її відповідати, уживаючи нові слова та вказуючи на сюжетний малюнок. Використовуйте текст вправи для діалогу з дитиною, поетапно переходячи від одного питання до іншого. Зверніть особливу увагу на побудову дитиною речень, допомагайте їй у цьому, прочитавши зразок. Після виконання цієї вправи можна зіграти з дитиною в гру «Yes or No?». Укажіть на зображення певного предмета на сюжетному малюнку й називайте його англійською. Навмисно називайте певні предмети неправильно (наприклад: a cat — указуючи на малюнок із зображенням собачки). Дитина ж повинна «перевіряти» ваші знання, кажучи «Yes!», якщо ви сказали правильно, або «No!», якщо помилилися. Також можна запропонувати дитині помінятися ролями. Після кількох занять, коли дитина ознайоmlена з простими граматичними структурами типу «It is...», «I have...», «There is...», використовуйте їх для закріплення нової лексики.

Вправа на закріплення нових слів та фраз. Під час виконання такого типу вправ запропонуйте дитині спершу виконати першу частину завдання, яка сприяє розвитку дрібної моторики пальців рук. Потім переходьте до мовленнєвої частини вправи.

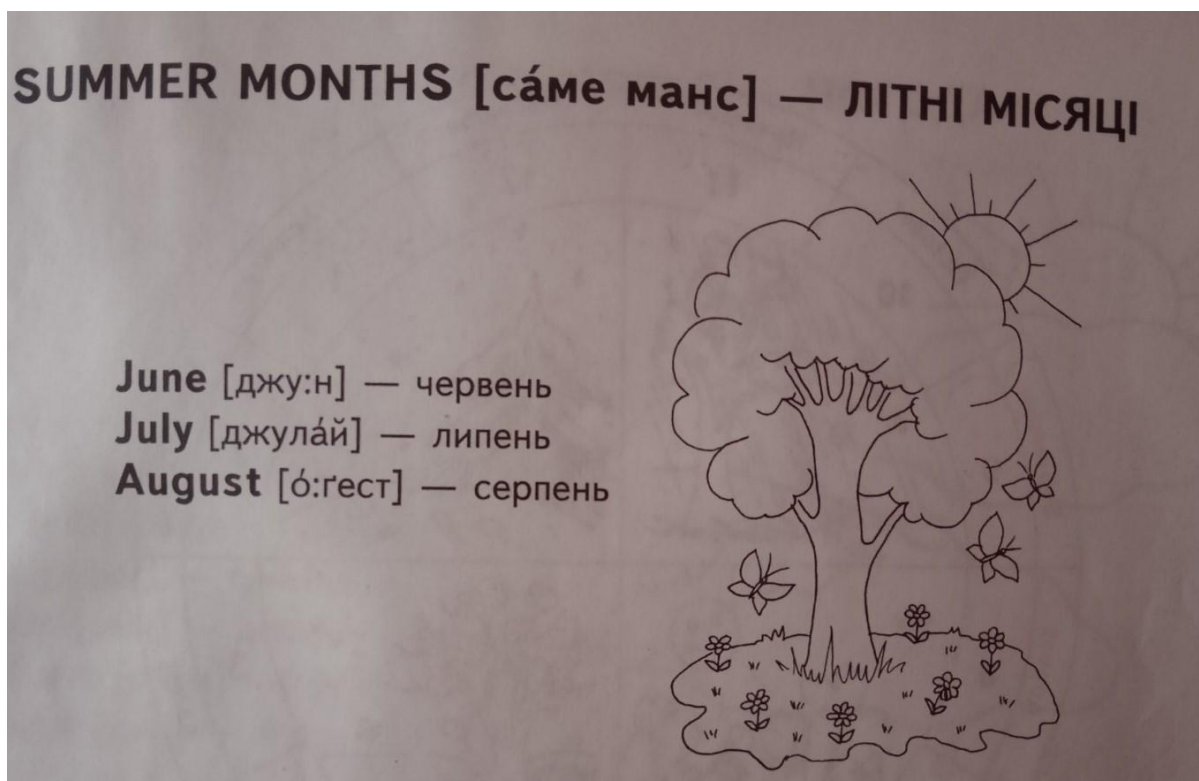
Вправа на розвиток мовлення. Під час виконання такого типу вправ запропонуйте дитині послухати і повторити прості й цікаві вірші, діалоги та пісні, у яких використовуються й закріплюються нові слова та фрази.

Невідомі слова та фрази. Лексика, яка допомагає будувати власні висловлювання, подана з українською транскрипцією перекладом.

ДОДАТОК П

Федієнко В., Жирова Т. «Вчимо англійську без проблем». Виклад
текстового матеріалу

Федієнко В., Жирова Т. «Вчимо англійську без проблем». Недоліки
вказівок до завдань

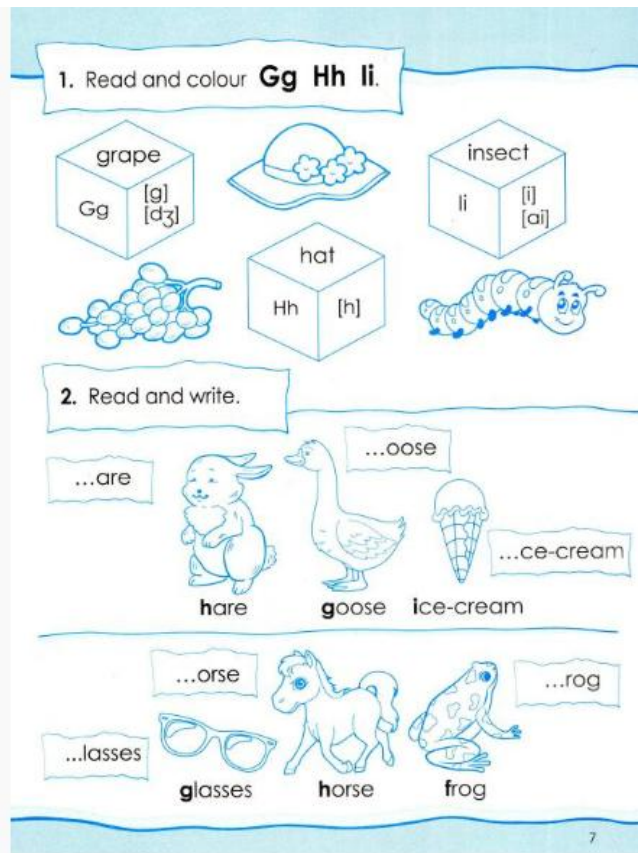
ГРА «ANIMALS AND WEATHER» [éнімелз енд вéзе] — ТВАРИНИ І ПОГОДА

Використовуючи картки із зображеннями різних тварин, поговоріть із дітьми про те, яку погоду люблять ті або інші тварини. Наприклад:

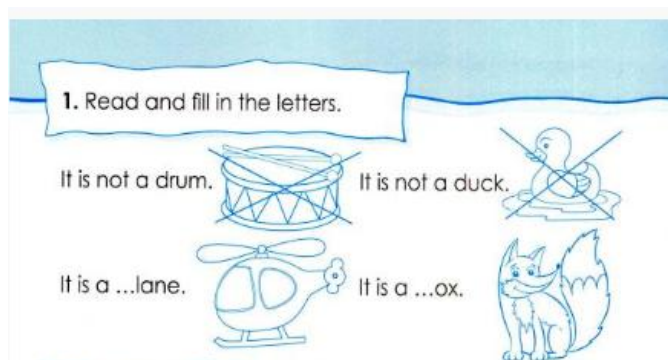
Федієнко В., Жирова Т. «Вчимо англійську без проблем». Порушення на обкладинці робочого зошита

Ісаєнко О. «Англійська мова. Тренажер». Виклад матеріалу

Ісаєнко О. «Англійська мова. Тренажер». Недоліки вказівок до завдань

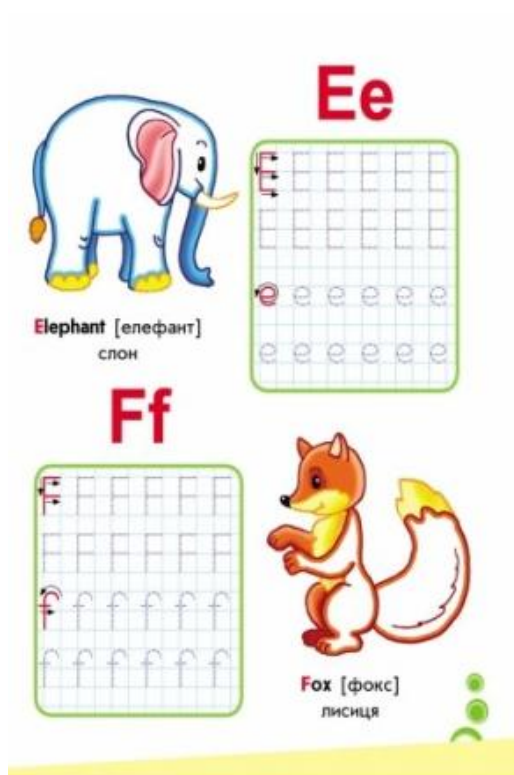
Ісаєнко О. «Англійська мова. Тренажер». Недоліки виділення колонцифр

Ісаєнко О. «Англійська мова. Тренажер». Недоліки оформлення
обкладинки

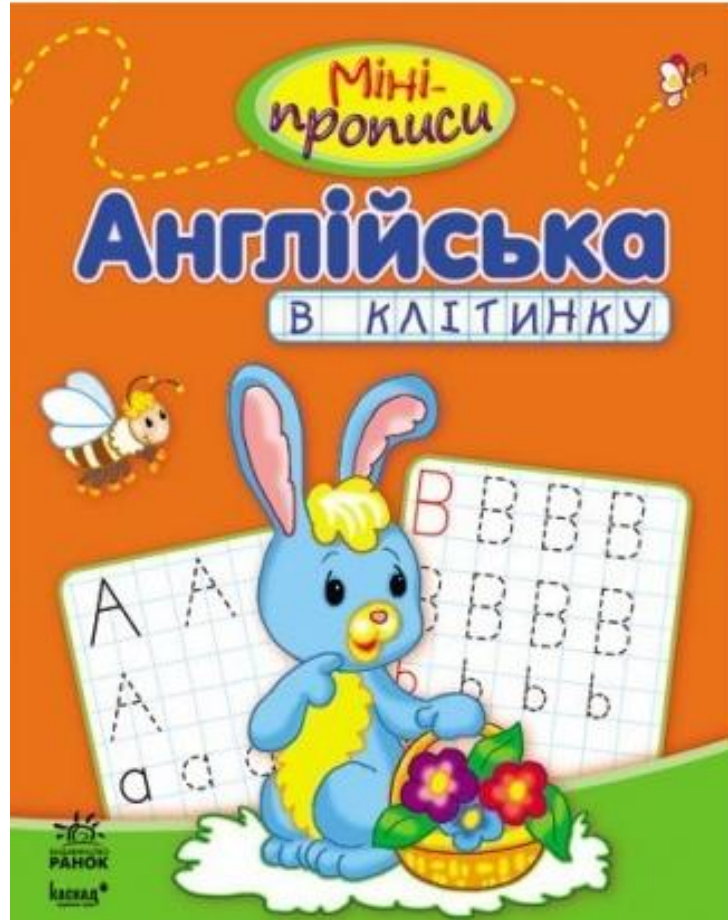
Клівенко І. «Англійська в клітинку». Наявність текстового матеріалу

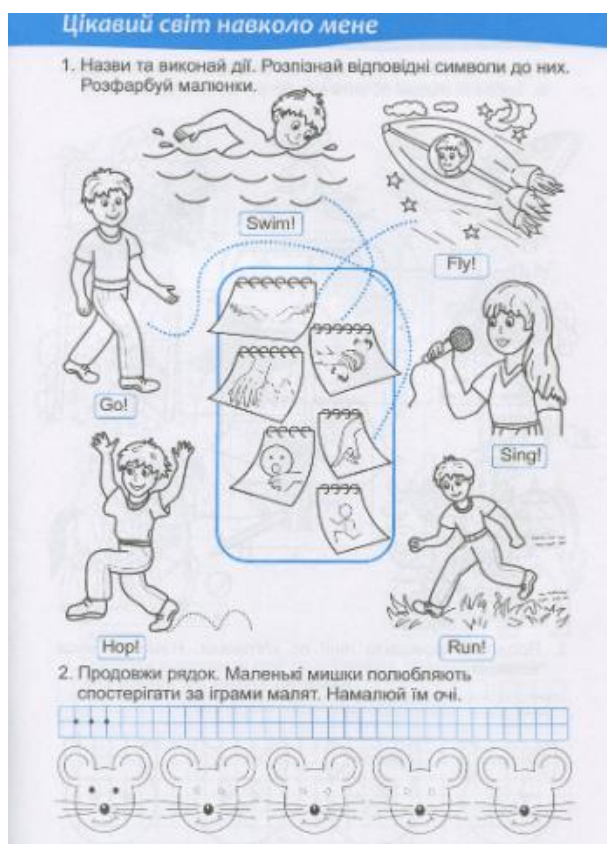
Клівенко І. «Англійська в клітинку». Виділення колонцифр

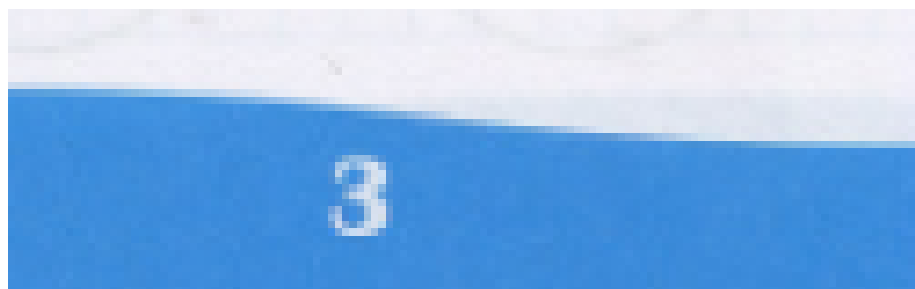
Клівенко І. «Англійська в клітинку». Недоліки оформлення обкладинки

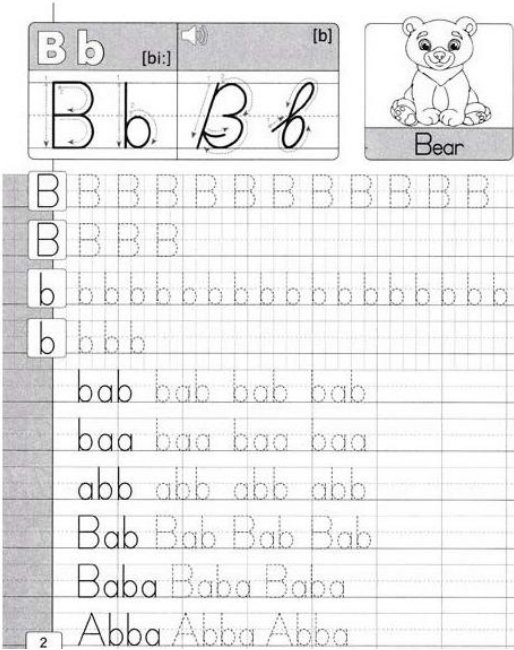
Гулько С. «Граючись, учимось. Англійська мова». Виклад навчального матеріалу

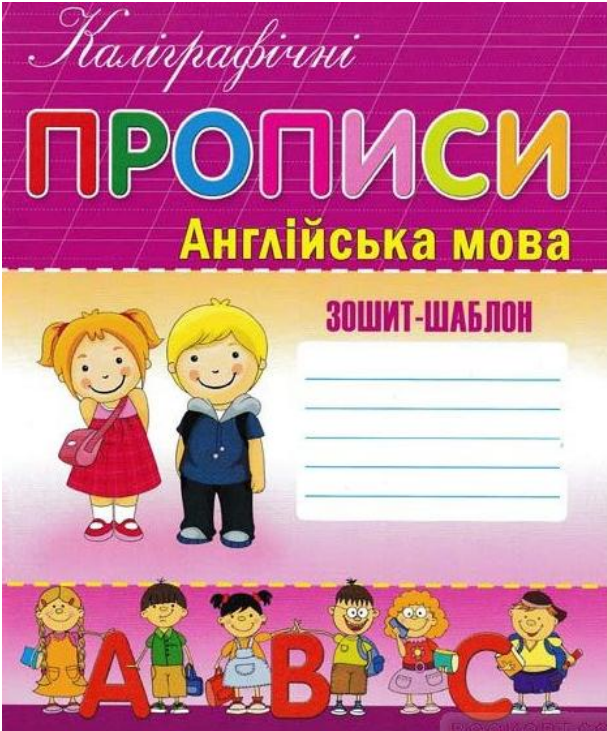
Гулько С. «Граючись, учимось. Англійська мова». Виділення колонцифр

Шинкаренко А. «Каліграфічні прописи. Англійська мова». Виклад навчального матеріалу

Шинкаренко А. «Каліграфічні прописи. Англійська мова». Недоліки оформлення обкладинки

Капітан Владислава

Навчальні видання для дітей дошкільного віку на книговидавничому ринку України

The screenshot displays the AntiPlagiarism.NET web application interface. At the top, there is a navigation menu with options like 'Файл', 'Правка', 'Вид', 'Операции', and 'Справка'. Below this is a toolbar with various icons for different types of checks: 'Стандартная', 'Экспресс', 'Глубокая', 'На реерйт', 'Пакетная проверка', 'Проверка сайта', 'SEO проверка', and 'Проверка картинок'. The main area features a search bar with the text 'Проверить уникальность' and a 'Игнорировать домены:' field. Below the search bar is a text editor with the address 'http://'. The main content area shows a text sample for analysis, followed by a 'Журнал' (Log) section. The log contains several entries, including error messages about loading pages and a final result: 'Уникальность текста 92%' (Text uniqueness 92%), with sub-results for 'Подстановок' (0%) and 'Цитат' (33%).

AntiPlagiarism.NET

Файл Правка Вид Операции Справка Etx.ru - биржа контен

Стандартная Экспресс Глубокая На реерйт

Пакетная проверка Проверка сайта SEO проверка Проверка картинок

Проверить уникальность Игнорировать домены:

Редактор Адрес: http:// Страница

Текст(147132):

2. Специфика читательской аудитории при подготовке учебных изданий для дошкольных образовательных учреждений
«Детство – это время, когда закладываются духовные, интеллектуальные и эстетические основы и развитие личности. Анализующая читательскую аудиторию детская литература, насамперед хотілося б зауважити, що вона являє собою цілу систему окремих вікових груп читачів, у кожній з яких формуються особливі контакти з книгою» [35, с. 8].

«Е. Огар виділяє чотири категорії

- дети дошкольного возраста (3-7 лет);
- дети младшего школьного возраста (8-11 лет);
- дети среднего школьного возраста (11-14 лет);
- дети старшего школьного возраста (14-18 лет)» [35, с. 70].

«Така класифікація є занадто узагальненою: адже у своєму психофізичному розвитку та соціалізації дитина проходить значно більше етапів. Дорослішання її супроводжується доволі динамічним розвитком

Журнал: Автопрокрутка Очистить журнал

[1:25:19] Возникла ошибка при загрузке поисковой страницы №877 [3] (200028 миллисек.): [Yandex](#) (Время ожидания операции истекло)

[1:25:29] Возникла ошибка при загрузке поисковой страницы №887 [3] (221763 миллисек.): [Yandex](#) (Время ожидания операции истекло)

[1:25:29] Тип проверки: *Стандартная*

[1:25:29] Настройки: Игнорировать цитаты = Да

[1:25:29] **ВНИМАНИЕ! Уникальность может быть определена некорректно! (Обнаружено ошибок: 38%)**

[1:25:29] **Уникальность текста 92%** (Проиригнорировано подстановок: 0%) (Проиригнорировано цитат: 33%)

**Рецензія
на дипломну роботу студентки
Капітан Владислави Сергіївни
на тему:**

**Навчальні видання для дітей дошкільного віку на книговидавничому
ринку України**

Пропонована дипломна робота повністю відповідає темі. Студентка обгрунтувала актуальність теми, її новизну, теоретичне та практичне значення. Чітко сформульвані мета і завдання роботи, що відповідають її структурі, предмет і об'єкт дослідження, означені джерела та методи дослідження.

У першому розділі студентка зосередила увагу на теоретичних аспектах підготовки видавнь навчальної літератури: здійснила типологічну характеристику навчальних видань, охарактеризувала навчальне видання для дошкільнят як особливий вид видавничої продукції, проаналізувала специфіку читацької аудиторії та здійснила огляд ринку навчальних видань для дошкільнят в Україні.

Другий розділ Владислава Капітан присвятила дослідженню роботи редактора на робочих зошитах для дошкільних навчальних закладів, детально зупинившись на особливостях роботи над змістом, художньо-технічному оформленню та поліграфічному втіленню цих видань.

Третій розділ дипломної роботи присвячений безпосередньому детальному редакторському аналізу зошитів для підготовки руки до письма, зошитів з математики та зошитів з англійської мови для дітей дошкільного віку восьми українських видавництв («Школа», «Генеза», «Ранок», «Підручники і посібники», «Vivat», «Навчальна книга – Богдан», «Піонер», «Шкільний світ»). Всього проаналізовано 16 робочих зошитів.

Студентка здійснила типологічну характеристику кожного видання, проаналізувала його зміст, художньо-технічне оформлення та поліграфічне виконання, відповідність вимогам стандартів та інших нормативних документів до такого типу видань, вказала на існуючі недоліки та подала рекомендації щодо удосконалення кожного з робочих зошитів.

Висновки, у яких відображені основні результати досліджень, чітко сформульовані та достатньо аргументовані.

Обсяг основного тексту – 98 сторінок, список використаних джерел, що налічує 61 позицію, оформлений згідно вимог чинного стандарту, додатки містять приклади аналізованих автором видань, які ілюструють викладені автором положення (34 сторінки).

Попри загальне позитивне враження від роботи зазначимо, деяке урізноманітнення викладу про кожен окремий зошит зробило б роботу яскравішою.

Дипломна робота Капітан Владислави відповідає всім вимогам до такого виду робіт, написана грамотно і за належного захисту заслуговує позитивної оцінки.

Рецензент _____ Зубик Ю. В.

22 червня 2020 р.

Власник документу:
Юлія Зубик

Дата перевірки:
16.06.2020 16:56:54 EEST

Дата звіту:
17.06.2020 23:24:41 EEST

ID перевірки:
1004080710

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100004381

Назва документу: Капітан_В-41_для перевірки

ID файлу: 1004093657 Кількість сторінок: 86 Кількість слів: 20101 Кількість символів: 147517 Розмір файлу: 858.45

6.49% Схожість

Найбільша схожість: 2.48% з джерело http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE13344.html

6.49% Схожість з Інтернет джерелами

151

Page 88

Не знайдено жодних джерел у Бібліотеці

27.5% Цитат

Цитати

68

Page 89

Не знайдено жодних посилань

0.03% Вилучень

Джерела менше, ніж 8 слів автоматично вилучено

0.03% Вилучення з Інтернету

4

Page 90

Вилучений текст з Бібліотеки відсутній

Підміна символів

Не знайдено заміненних символів